Voorne-Putten

een maatschappelijk gebiedsprofiel

oktober 2018

A.M. van Essen, M.C. Hazewinkel, M.G.A. Ligtvoet-Janssen, M.C.M. den Os

©Tympaan, publicatienummer: 816

Inhoud

Inleiding
Karakteristiek van de regio

1	**Demografie**	**1**
1.1	Bevolkingsontwikkeling 2007-2017	1
1.2	Bevolkingsopbouw 2017	4
1.3	Ontwikkeling aantal huishoudens 2007-2017	5
1.4	Verwachte bevolkingsontwikkeling 2017-2030	7
1.5	Verwachte bevolkingsopbouw 2030	10
1.6	Verwachte ontwikkeling aantal huishoudens 2017-2030	11
2	**Onderwijs**	**13**
2.1	Voortgezet onderwijs	13
2.1.1	Leerlingen	13
2.1.2	Geslaagden	15
2.2	Beroeps- en wetenschappelijk onderwijs	16
2.2.1	Studenten	16
2.2.2	Geslaagden	17
2.3	Voortijdige schoolverlaters	20
2.4	Locaties onderwijsvoorzieningen	20
2.5	Prognose studenten	22
3	**Arbeidsmarkt en economie**	**23**
3.1	Arbeidsparticipatie	23
3.2	Werkloosheid	25
3.3	Economie	27
3.4	Recreatie en toerisme	31
3.4.1	Werkgelegenheid	31
3.4.2	Vestigingen	33
3.5	Locaties van toeristische verblijfsvoorzieningen	34
4	**Inkomen en vermogen**	**35**
4.1	Inkomstenbronnen	35
4.2	Inkomens	36
4.3	Vermogen	39
4.4	Inkomen en vermogen huishoudens <65 jaar	42
4.5	Inkomen en vermogen huishoudens >65 jaar	46
5	**Wonen**	**49**
5.1	Ontwikkeling en samenstelling van de totale woningvoorraad	49
5.2	Woningvoorraad corporatiewoningen	51
5.3	Woonsituatie van huishoudens	54
6	**Zorg**	**59**
6.1	Jeugdhulp	59
6.1.1	Jeugdhulp met verblijf	59
6.1.2	Jeugdhulp zonder verblijf	61
6.2	Zorg 18+	63
6.2.1	Zorg met verblijf 18+	64
6.2.2	Zorg zonder verblijf 18+	66

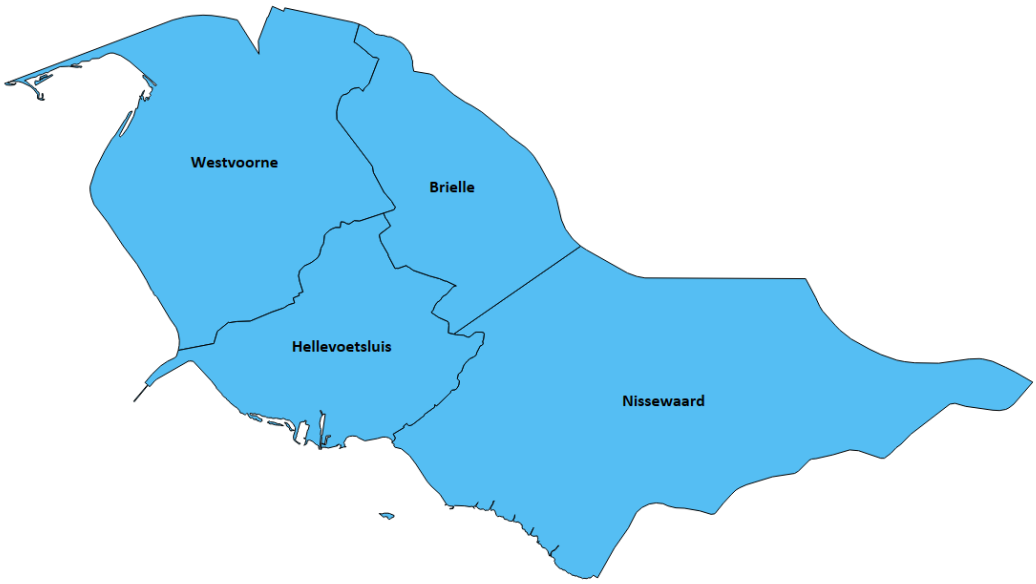
6.3	Ambulancezorg	69
6.3.1	Aanrijtijden	69
6.3.2	Bereikbaarheid van gebieden binnen de responstijd	71
6.4	Prognose zorggebruik	72
6.4.1	Jeugdhulp	72
6.4.2	Zorg met en zonder verblijf, 18+	73
7	**Bibliotheken**	**77**
7.1	Aanwezigheid van bibliotheken	77
7.2	Gebruik bibliotheek	79
7.2.1	Leden	79
7.2.2	Materialen	80
7.2.3	Activiteiten	81
Bijlage		

Inleiding

De provincie streeft naar een slimmer, schoner en sterker Zuid-Holland. Om de ambities uit het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019[1] te realiseren, kiest zij voor een opgavegerichte en integrale gebiedsaanpak. Daarvoor is een up-to-date beschrijving nodig van de sociaaleconomische en demografische situatie per gebied: een maatschappelijk gebiedsprofiel. Dit profiel dient gebaseerd te zijn op (kwantitatieve) beschrijvingen van ontwikkelingen tot op heden, waar mogelijk aangevuld met prognoses.

De provincie heeft Tympaan gevraagd elf maatschappelijke profielen te maken voor de onderscheiden Zuid-Hollandse gebieden. Zij heeft verzocht de profielen op te stellen aan de hand van een door de provincie samengestelde gegevenslijst. In de bijlage geven wij aan hoe we te werk zijn gegaan.

Dit rapport bevat het maatschappelijk gebiedsprofiel van de regio Voorne-Putten met gegevens verdeeld over zeven thema's: demografie, onderwijs, economie/arbeidsmarkt, inkomen en vermogen, wonen, zorg en bibliotheken. Deze regio bestaat uit de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis, Nissewaard en Westvoorne. De gemeenten zijn als volgt in de regio gesitueerd.

Het profiel is een verzameling van een aantal thematische beschrijvingen. Primair gaat het om regionale cijfers die waar mogelijk en relevant worden vergeleken met Zuid-Holland en Nederland.[2] Soms presenteren we cijfers over een specifieke gemeente, wanneer deze opvallend verschillen van het regionale gemiddelde of van de regionale trend. We laten telkens de cijfers zien over een reeks van jaren. Soms betreft het een periode van tien jaar, soms gaat het om een kortere periode, omdat cijfers ontbreken of vanwege veranderingen

[1] Provincie Zuid-Holland. Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 'Zuid-Holland: slimmer, sterker en schoner'. Den Haag: Provincie Zuid-Holland, 2015.

[2] Zo zijn er bijvoorbeeld ten aanzien van economie in het Bedrijvenregister Zuid-Holland geen gegevens beschikbaar over bedrijvigheid in heel Nederland.

in regelgeving waardoor cijfers onvergelijkbaar zijn. Om ontwikkelingen zo goed mogelijk in beeld te brengen, werken we, voor zover mogelijk, met indexen. Waar mogelijk hebben we prognoses opgenomen op basis van demografische ontwikkelingen.

Uitgaande van de gevraagde gegevenslijst, zijn er voor de thema's onderwijs, economie en zorg (ambulancezorg) niet altijd cijfers met betrekking tot de regio Voorne-Putten beschikbaar. In dat geval presenteren wij de cijfers voor de arbeidsmarktregio Rijnmond (onderwijs), voor de COROP-regio Groot Rijnmond (economie) en voor de GGD-regio Rotterdam-Rijnmond (ambulancezorg). Voorne-Putten maakt van deze regio's deel uit.

Karakteristiek van de regio

Demografie

De afgelopen jaren is de bevolking in de regio Voorne-Putten licht gedaald. Dit is tegen de trend in Zuid-Holland in. Tot 2030 groeit de bevolking in de regio, maar minder sterk dan gemiddeld in Zuid-Holland (met respectievelijk 1 en 7%). Het aantal jongeren (0-17 jaar) is opvallend sterker gedaald dan gemiddeld in Zuid-Holland (met respectievelijk 12 en 1%). Tot 2030 neemt het aantal jongeren verder af, terwijl er in Zuid-Holland sprake is van een groei van het aantal jongeren. Het percentage jongeren in de hele bevolking neemt met bijna 2% af tot ongeveer 17. Daarnaast is te verwachten dat het aantal 18-64-jarigen tot 2030 afneemt met bijna 10%Het aantal 65-plussers is de afgelopen jaren opvallend sterker gestegen dan in Zuid-Holland (respectievelijk met 48 en 29%). Ook de komende jaren zal het aantal 65-plussers sterker stijgen dan in Zuid-Holland (met 42 en bijna 36% tot 2030). Het percentage 65-plussers binnen de totale bevolking neemt in de regio met ongeveer 8 toe van bijna 20 naar bijna 28%. Binnen de groep 65-plussers groep stijgt het percentage 75-plussers van 39 in 2017 tot 48 in 2030.

Onderwijs

Jongeren in de regio Voorne-Putten volgen relatief vaker voortgezet onderwijs op vmbo-niveau en minder vaak op vwo-niveau. Evenals in Zuid-Holland neemt het aantal vmbo-leerlingen af. Circa 53% van de vmbo-geslaagden in schooljaar 2015-2016 in de regio heeft de theoretische leerweg gevolgd. In Zuid-Holland en Nederland is dat iets minder dan de helft van de vmbo-geslaagden.

Het aantal mbo-studenten daalt, terwijl het aantal hbo-studenten per 100 volwassenen van 18-64 jaar toeneemt. Deze trend is ook in Zuid-Holland zichtbaar. Het aantal geslaagden in het mbo ten opzichte van het totaal aantal geslaagden is in de periode 2007-2015 vrijwel gelijk gebleven. Het aandeel geslaagden in het hbo neemt licht af van ruim 17 in 2007 tot iets minder dan 16% in 2015, het aandeel wo-studenten stijgt van 3% in 2007 naar ruim 4% in 2015. Van de mbo-studenten slaagt 36% met een diploma op niveau 4a (middenkaderopleiding). Er zijn steeds minder voortijdig schoolverlaters. Voortijdig schoolverlaters zijn voor het merendeel mbo-ers. Mbo-scholen zijn vooral te vinden in Nissewaard, in zowel Brielle als Hellevoetsluis is er 1 mbo-school, in Westvoorne geen. Met uitzondering van Westvoorne zijn er in alle gemeenten scholen voor voortgezet onderwijs

Arbeidsmarkt en economie

Het percentage personen van 15-74 jaar dat tot de beroepsbevolking behoort (bruto arbeidsparticipatie) is in 2016 met 69 gelijk aan dat van Zuid-Holland. In de regio Voorne-Putten is het percentage laagopgeleiden in de beroepsbevolking hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland. In de periode 2007-2017 daalt het aandeel laagopgeleiden in de beroepsbevolking van bijna 31 naar 24%, het aandeel middelbaar en hoogopgeleiden neemt daarentegen toe (respectievelijk van ongeveer 48 naar bijna 51% en van 21 naar ruim 25%). De groei van het aantal middelbaar opgeleiden is vergelijkbaar met Zuid-Holland, maar de groei van het aantal hoogopgeleiden is lager dan Zuid-Holland. In Zuid-Holland neemt het aantal hoogopgeleiden toe met bijna 30%.

Vanaf 2015 daalt neemt de werkloosheid. In 2016 is het werkloosheidspercentage in de regio 5,9. De werkloosheid is vergelijkbaar met die in Zuid-Holland. De sector handel en de gezondheids- en welzijnssector bieden de meeste werkgelegenheid. Tegen de trend in Zuid-Holland in, is het aantal banen in de gezondheidszorg en welzijn is sinds 2007 afgenomen en het aantal banen bij de overheid gestegen.

Het aantal banen in de sector recreatie en toerisme is in 2017 toegenomen met ruim 6% ten opzichte van 2013. Dit is minder sterk dan de stijging in Zuid-Holland en Nederland (circa 10%). De meeste werkgelegenheid in de regio is te vinden in de horeca. Ook het aantal vestingen in de sector recreatie en toerisme is in de periode 2013-2017 in de regio Voorne-Putten met ruim 17% minder sterk gegroeid dan in Zuid-Holland en Nederland. In Zuid-Holland en Nederland is het aantal vestigingen met respectievelijk 29 en bijna 20% toegenomen. Binnen recreatie en toerisme is de deelsector cultuur, recreatie en amusement sinds 2013 het sterkst gegroeid in de COROP-regio Groot-Rijnmond, zowel wat betreft werkgelegenheid als het aantal vestigingen.

Inkomen en vermogen

De meeste huishoudens in de regio Voorne-Putten hebben meer besteedbaar inkomen dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. In de afgelopen jaren neemt het inkomen toe en de werkzame beroepsbevolking af. De omvang van de vermogens is iets afgenomen. Dit komt vooral door de daling van de huizenprijzen. Als de woning niet bij het vermogen wordt meegeteld, neemt het mediane vermogen tussen 2011 en 2016 juist toe met zo'n 6%.

Het aantal huishoudens dat minder dan 120% van de lage- inkomensgrens verdient, is in de periode 2011-2016 toegenomen in de regio. Dit betreft vooral eenoudergezinnen en paren met kinderen onder de 18 jaar. Eenoudergezinnen hebben een kwetsbare inkomens- en vermogenspositie. In 2016 leeft iets meer dan een kwart van deze gezinnen van een uitkering en een ruime meerderheid heeft een laag vermogen. In vergelijking met Zuid-Holland en Nederland, valt een groter aandeel van de eenoudergezinnen in de groep met een laag vermogen.

Voor alle leeftijden en huishoudtypen geldt dat de mediane vermogens en inkomens in Nissewaard lager liggen dan in de overige gemeenten van de regio.

Wonen

De voorraad woningen is in de periode 2012-2017 in de regio relatief minder sterk gegroeid dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Er zijn verhoudingsgewijs meer meergezinsdan eengezinswoningen bijgekomen. De WOZ-waarde schommelt in de periode 2007-2017 en ligt in 2017 nog onder het niveau van 2007. Van de huurwoningen is ongeveer 81% in het bezit van corporaties. Daarmee is een kleiner percentage van de huurwoningen in particulier bezit dan in Zuid-Holland en Nederland. De voorraad corporatiewoningen is in de periode 2012-2017 met bijna 2% gedaald. Nultredenwoningen en zorgwoningen zijn belangrijk om mensen met gezondheidsklachten en lichamelijke beperkingen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Er zijn in de regio relatief meer nultreden- en zorgwoningen dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland.

Er zijn in Voorne-Putten verhoudingsgewijs minder goedkope en betaalbare corporatiewoningen dan in Zuid-Holland en Nederland. De gemiddelde bruto-huurprijs ligt hoger dan in Zuid-Holland en Nederland. Deze is in 2016 circa 2% hoger dan in 2015, evenals in Zuid-Holland en Nederland het geval is. Desondanks zijn de netto woonlasten gedaald. Deze worden namelijk niet alleen beïnvloed door de huurprijs, maar ook door onder meer de energielasten en het ontvangen van huurtoeslag. Sinds 2015 komen in de regio meer huishoudens in aanmerking voor huurtoeslag en is ook het aantal huishoudens dat huurtoeslag ontvangt toegenomen. Eveneens is het bedrag dat maandelijks aan huurtoeslag is ontvangen, hoger geworden. Van de huishoudens in corporatiewoningen woont in 2016 ongeveer 31% 'scheef'. Vanaf 2016 moeten woningcorporaties huurtoeslaggerechtigde woningzoekenden zo veel mogelijk huisvesten in goedkope en betaalbare huurwoningen. Hierdoor zal het aantal 'dure scheefwoners' de komende jaren naar verwachting afnemen.

Zorg

Er zijn op Voorne-Putten in vergelijking met Zuid-Holland verhoudingsgewijs meer jeugdigen met een vorm van jeugdhulp met verblijf. Het aantal nieuwe trajecten per 1.000 jeugdigen is in 2016 en in de eerste helft van 2017 toegenomen. Dit wijkt af van de trend in Zuid-Holland, waar het aantal nieuwe trajecten in de tweede helft van 2016 ten opzichte van de eerste helft is afgenomen om vervolgens in de eerste helft van 2017 weer te stijgen. Er zijn relatief minder jongeren met jeugdhulp zonder verblijf dan in Zuid-Holland. Het aantal nieuwe trajecten hulp zonder verblijf neemt in de eerste helft van 2017 per 1.000 jeugdigen weer toe in vergelijking met het tweede halfjaar van 2016. Deze trend zien we ook in Zuid-Holland.

In 2015 maken bijna 1.800 personen op Voorne-Putten gebruik van zorg met verblijf. Relatief gezien is het gebruik van zorg met verblijf voor de leeftijdscategorie 65-plus iets lager dan gemiddeld in Zuid-Holland. In alle gemeenten zijn verzorgings- en verpleeghuizen te vinden. In de eerste helft van 2017 maken ongeveer 9.200 personen (18+) gebruik van een Wmo-maatwerkvoorziening. Verhoudingsgewijs ligt het gebruik iets hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland. In 2015 maken in de regio ongeveer 4.100 personen (18+) gebruik van wijkverpleging en circa 900 personen van zorg thuis in het kader van de Wlz. Het gebruik van wijkverpleging ligt verhoudingsgewijs hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland, het gebruik van zorg thuis in het kader van de Wlz is vergelijkbaar met Zuid-Holland.

Het aantal A1-ritten ambulancezorg dat in de GGD-regio Rotterdam-Rijnmond de 15-minutennorm overschrijdt, is toegenomen van 11% in 2012 naar bijna 12% in 2017. Het percentage overschrijdingen ligt in de regio boven het Zuid-Hollandse en Nederlandse gemiddelde. De gemiddelde aanrijtijd in de GGD-regio Rotterdam-Rijnmond is in 2017 circa 7,5 minuut, hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Buiten de spits zijn er in het westelijke gedeelte van de gemeente Westvoorne en in het zuidwestelijke gedeelte van de gemeente Nissewaard gebieden niet binnen 15 minuten bereikbaar.

Bibliotheken

Het aandeel leden onder volwassenen is bij de bibliotheken in de regio, evenals in Nederland en Zuid-Holland, afgenomen. De daling is bij alle bibliotheekorganisaties groter dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. De toe- en afname van jeugdleden is minder sterk. De bibliotheken die actief zijn in de regio organiseren minder activiteiten dan gemiddeld in Zuid-Holland, maar vergelijkbaar met Nederland. Per 1.000 leden worden in 2016 in Zuid-Holland en Nederland respectievelijk circa 30 en circa 20 activiteiten georganiseerd. In wijken met veel eenzaamheid kunnen bibliotheken een functie hebben door het organiseren van ontmoetingsactiviteiten die bijdragen aan eenzaamheidsbestrijding.

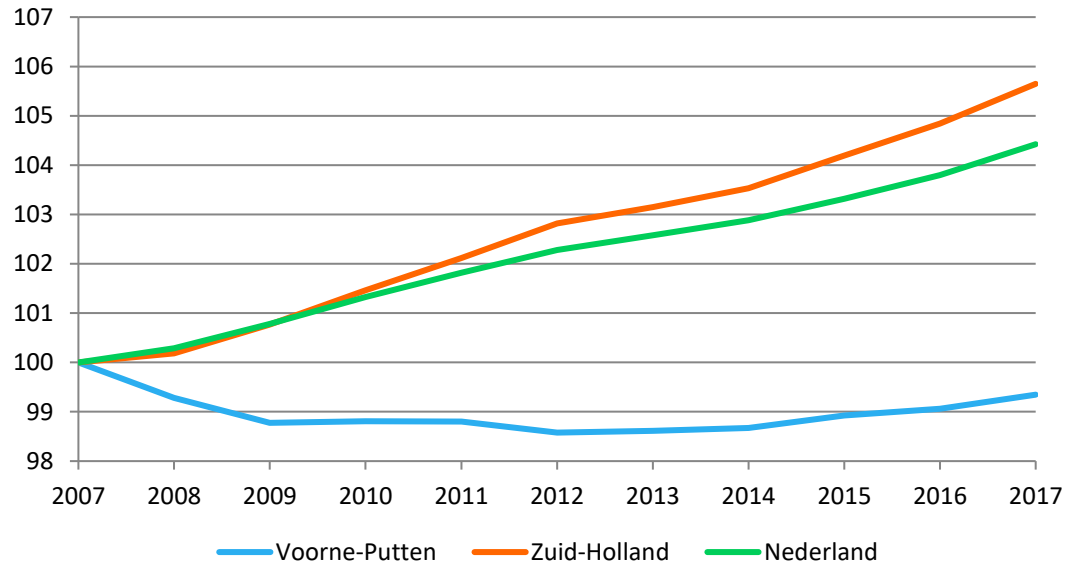
1 Demografie

1.1 Bevolkingsontwikkeling 2007-2017

In deze paragaaf wordt de bevolkingsontwikkeling gepresenteerd voor de totale bevolking en voor de leeftijdscategorieën 0-17 jaar, 18-64 jaar en 65 jaar en ouder.[3]

Er is sprake van bevolkingskrimp: de bevolking op Voorne-Putten neemt in de periode 2007-2017 af met bijna 1%, terwijl de bevolking in Zuid-Holland en Nederland gemiddeld stijgt (respectievelijk met bijna 6 en ruim 4%). Met ongeveer 2% is de bevolking het meest afgenomen in Hellevoetsluis.

Figuur 1.1 Ontwikkeling aantal inwoners, 2007-2017, index

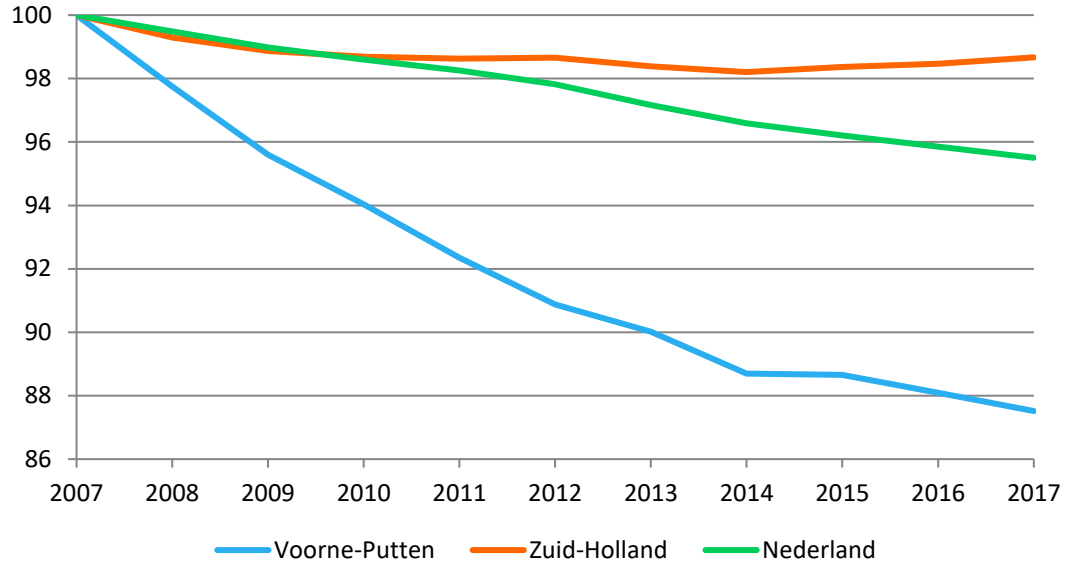

bron: Databank-ZH, CBS Statline

Op Voorne-Putten is er sprake van ontgroening. In tegenstelling tot de groei van de totale bevolking, daalt het aantal jongeren van 0-17 jaar in de regio: in 2007 zijn er in de regio ongeveer 33.300 jongeren van 0-17 jaar en tien jaar later is het aantal afgenomen tot circa 29.100. Dit betreft een daling van 12,5%. In Westvoorne is de afname het sterkst (ruim 15%). De daling van jongeren op Voorne-Putten is veel sterker dan die in Nederland en Zuid-Holland (figuur 1.2). Het aandeel jongeren binnen de totale bevolking van de regio neemt af van ruim 21% in 2007 tot bijna 19% in 2017.

[3] De bevolking van 0-17 jaar wordt in deze paragraaf aangeduid met de term 'jongeren'. Uitzondering hierop zijn de gegevens over verhuissaldo van jongeren/jongvolwassen van 15-24 jaar, omdat er geen andere leeftijdsindeling beschikbaar is. Ook in volgende hoofdstukken kan er een andere leeftijdsindeling voor jongeren worden gehanteerd, omdat dat inhoudelijk gezien logisch is of omdat de cijfers alleen in een andere leeftijdsindeling beschikbaar zijn.

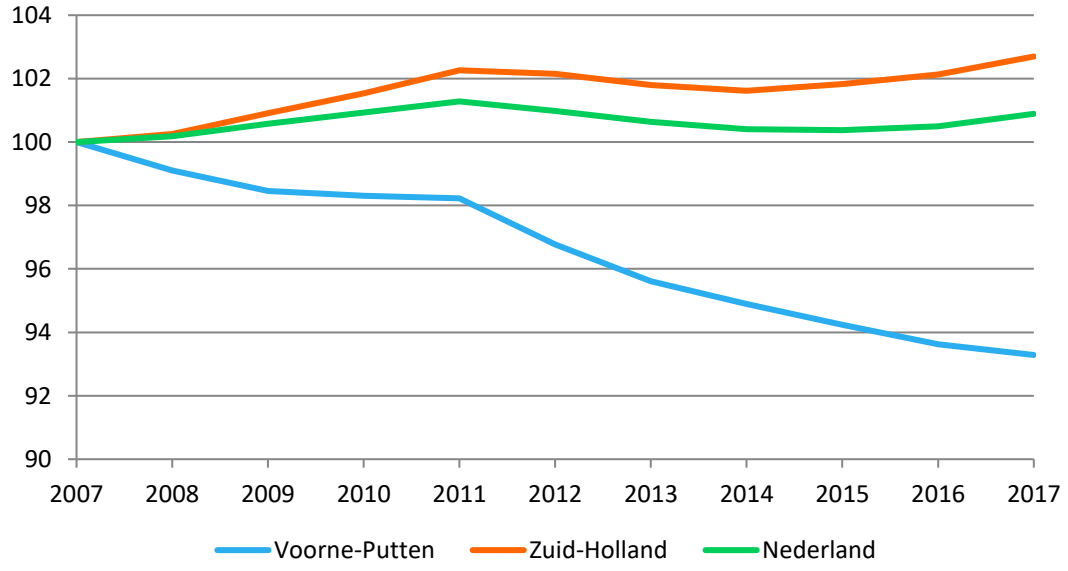
Figuur 1.2 Ontwikkeling aantal jongeren (0-17 jaar), 2007-2017, index

bron: Databank-ZH, CBS Statline

Het aantal inwoners op Voorne-Putten met de leeftijd van 18-64 jaar neemt af van 102.300 in 2007 tot circa 95.400 in 2017. Dit is een afname van bijna 7%. Gemiddeld in Zuid-Holland is er sprake van een stijging van 3% en in heel Nederland een stijging van iets minder dan 1% (figuur 1.3).

Figuur 1.3 Ontwikkeling aantal inwoners van 18-64 jaar, 2007-2017, index

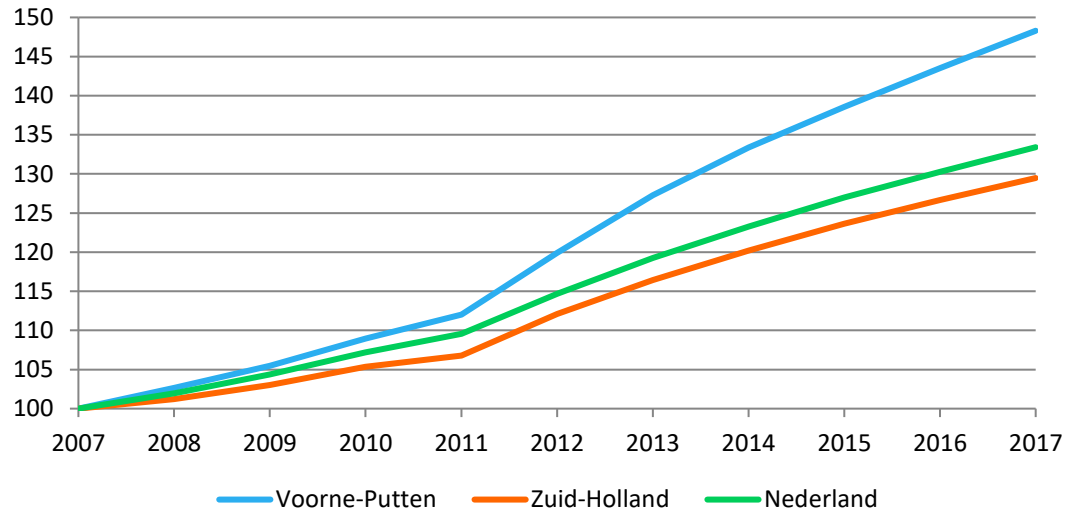

bron: Databank-ZH, CBS Statline

Evenals in Zuid-Holland en in Nederland is er op Voorne-Putten sprake van sterke vergrijzing. In 2007 telt de regio circa 20.700 65-plussers, tien jaar later is het aantal opgelopen tot 30.700; een toename van ruim 48%. Dit groeipercentage is aanzienlijk hoger dan in heel Nederland (ruim 29%) en bijna twee keer zo hoog als in Zuid-Holland (bijna 25%; figuur 1.4). Binnen de regio is de toename het grootst in Hellevoetsluis (bijna 59%) en Brielle (ruim

57%). Het percentage 65-plussers binnen de totale bevolking stijgt in de regio van ruim 13 in 2007 tot bijna 20 in 2017.

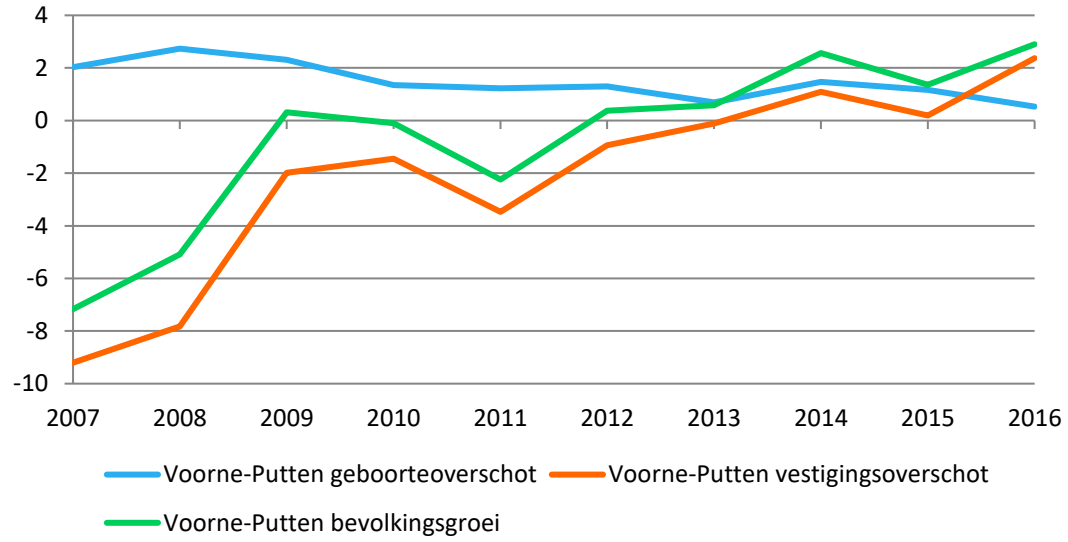
Figuur 1.4 Ontwikkeling aantal 65-plussers, 2007-2017, index

bron: Databank-ZH, CBS Statline

Er worden in de regio meer personen geboren dan dat er overlijden. Dit geboorteoverschot[4] is in de periode 2007-2016 gedaald. Vanaf 2012 is er een kleine bevolkingsgroei te zien. Deze wordt vooral veroorzaakt door een vestigingsoverschot[5] (figuur 1.5). In 2007 heeft de regio een negatief vestigingsoverschot van bijna 10 personen per 1.000 inwoners. In 2016 is het vestigingsoverschot licht positief (ruim 2 per 1.000 inwoners.

Figuur 1.5 Ontwikkeling bevolking per 1.000 inwoners op Voorne-Putten, 2007-2016

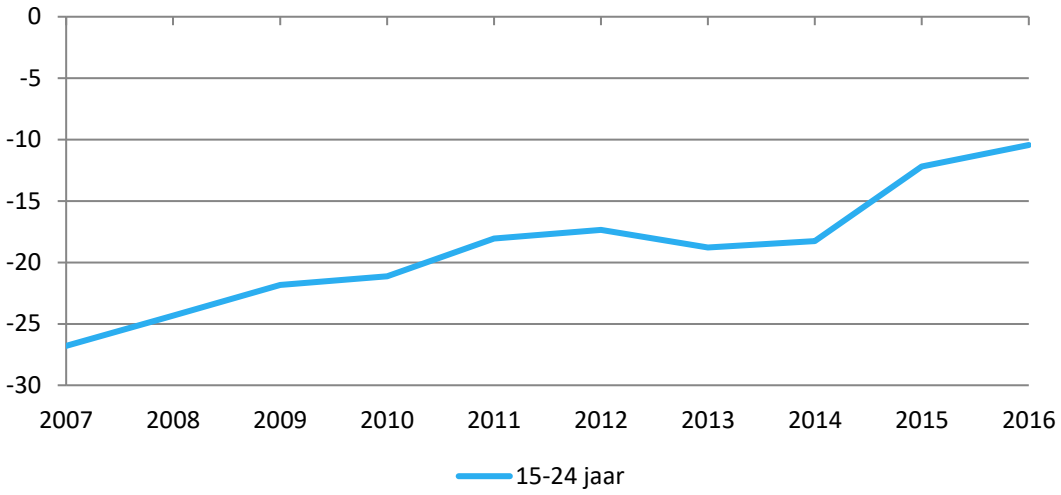
bron: Databank-ZH, CBS Statline

[4] Saldo van geboorte en overlijden

[5] Saldo van vestiging (uit andere gemeenten en immigratie) en vertrek (naar andere gemeenten en emigratie)

Er is vooral sprake van een negatief verhuissaldo[6] van jongeren/jongvolwassenen in de leeftijd van 15-24 jaar. We zien wel dat dit negatieve saldo vanaf 2007 kleiner wordt (figuur 1.6).

Figuur 1.6 **Ontwikkeling saldo van verhuizingen naar en uit Voorne-Putten van 15-24-jarigen per 1.000 inwoners in deze leeftijdscategorie, 2007-2016**

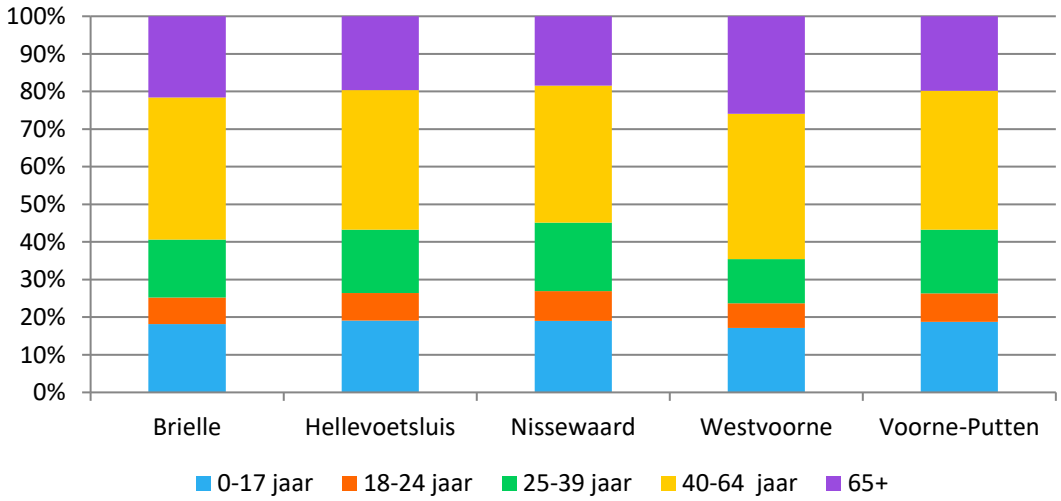

bron: Databank-ZH, CBS Statline

1.2 Bevolkingsopbouw 2017

Figuur 1.7 geeft de bevolkingsopbouw in 2017 van de hele regio en afzonderlijke gemeenten weer. Westvoorne telt het hoogste percentage 65-plussers (26%).

Figuur 1.7 **Bevolkingsopbouw naar leeftijdscategorie per gemeente op Voorne-Putten, 2017, percentage**

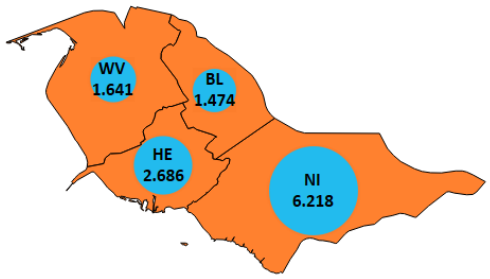

bron: Databank-ZH, CBS Statline

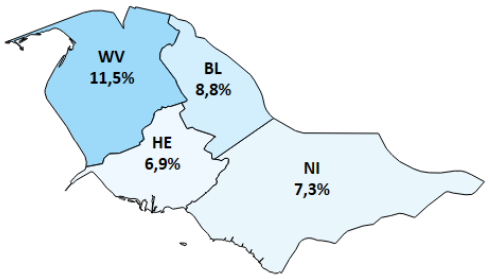
[6] Dit betreft alleen de gegevens van personen die tussen gemeenten in Nederland zijn verhuisd, dus exclusief personen die naar Nederland zijn geïmmigreerd of vanuit Nederland zijn geëmigreerd.

In 2017 is bijna 8% van de bevolking in de regio 75 jaar of ouder. Dit is vergelijkbaar met Zuid-Holland en Nederland. Westvoorne heeft relatief het grootste aantal 75-plussers in de regio (11,5%; figuur 1.8). Van 65-plussers op Voorne-Putten is ongeveer 39% 75 jaar of ouder. Dit percentage is lager dan dat van Zuid-Holland (bijna 43%) en van Nederland (ruim 42%).

Figuur 1.8a Aantal 75-plussers per gemeente, 2017, absoluut

Figuur 1.8b Aantal 75-plussers per gemeente, 2017, percentage

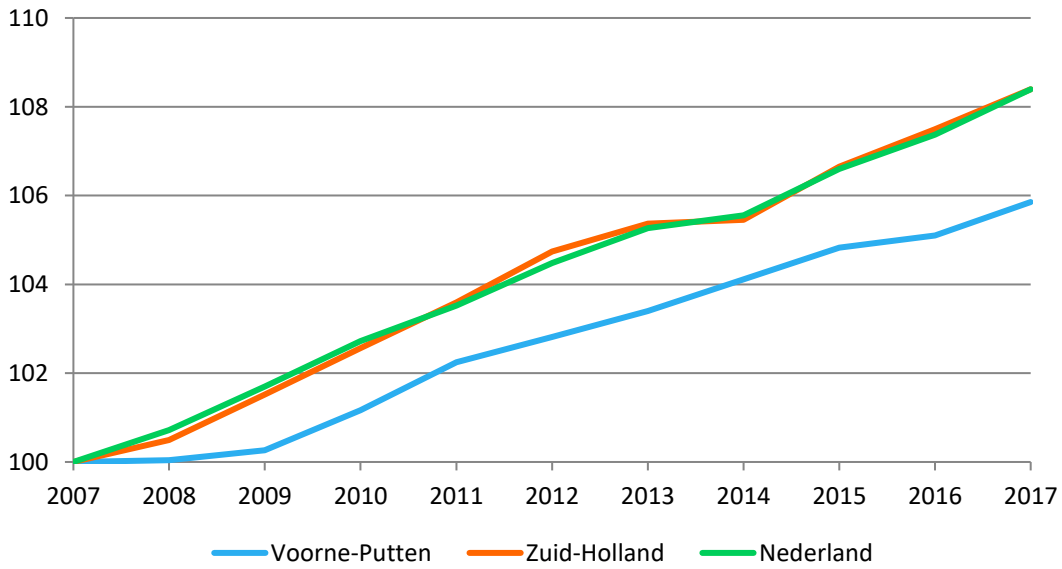
WV= Westvoorne, BL= Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI= Nissewaard

bron: Databank-ZH, CBS Statline

1.3 Ontwikkeling aantal huishoudens 2007-2017

Het aantal huishoudens in de regio groeit van ruim 66.100 in 2007 tot circa 70.000 in 2017; een stijging van bijna 6%. In Zuid-Holland en Nederland neemt het aantal huishoudens iets sterker sterk toe (ruim 8%; figuur 1.9). Het aantal huishoudens neemt met circa 11% het meest toe in de gemeente Brielle.

Figuur 1.9 Ontwikkeling aantal huishoudens, 2007-2017, index

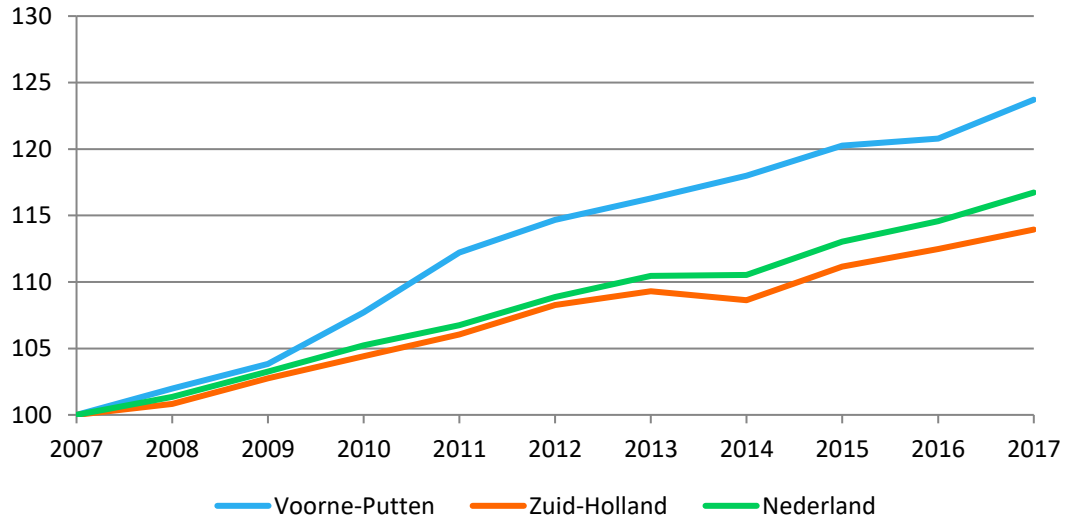

bron: Databank-ZH, CBS Statline

In 2007 zijn er bijna 18.350 eenpersoonshuishoudens in de regio. Het aantal eenpersoonshuishoudens stijgt met 24% tot ruim 22.700 in 2017. Dit is meer dan de gemiddelde stijging

in Nederland (bijna 17%) en in Zuid-Holland (bijna 14%; figuur 1.10). Van alle huishoudens is in 2017 ruim 32% een eenpersoonshuishouden. Dit is lager dan het aantal eenpersoons-huishoudens in Zuid-Holland en Nederland (respectievelijk bijna 40% en 38%).

Figuur 1.10 Ontwikkeling aantal eenpersoonshuishoudens, 2007-2017, index

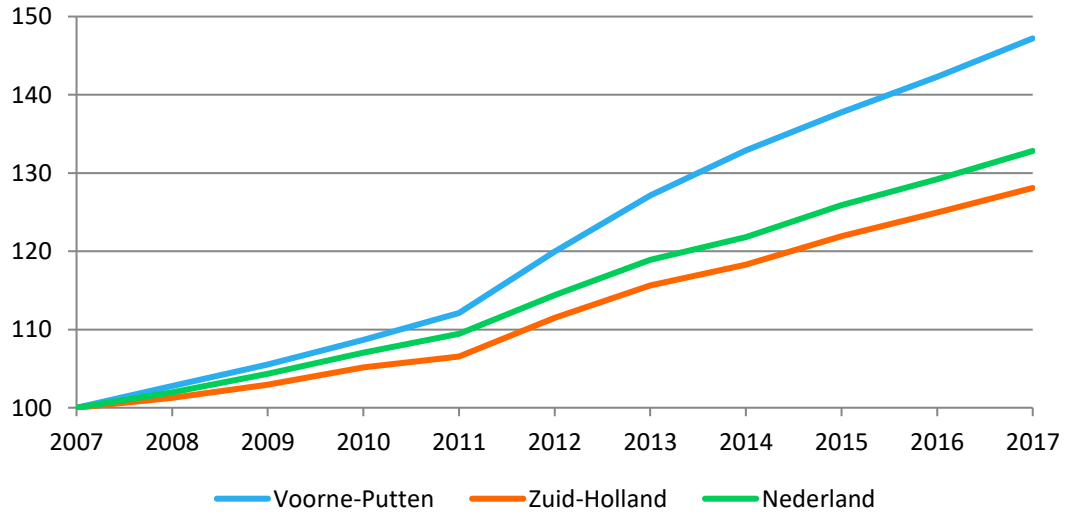

bron: Databank-ZH, CBS Statline

Het aantal huishoudens waarvan de hoofdbewoner 65 jaar of ouder is stijgt van bijna 14.100 in 2007 tot ruim 20.750 in 2017; een toename van circa 47%. Dit is aanzienlijk meer dan de gemiddelde stijging in Nederland en Zuid-Holland (respectievelijk bijna 33% en 28%; figuur 1.11). In Hellevoetsluis is de toename het grootst (56%).

Van alle huishoudens in de regio is in 2017 bijna 30% een 65-plus-huishouden. In Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk circa 26 en 27%. Bijna 13% van alle huishoudens in de regio is in 2017 een 65-plus-eenpersoonshuishouden. Dit vergelijkbaar met Zuid-Holland en Nederland.

Figuur 1.11 Ontwikkeling aantal 65-plushuishoudens, 2007-2017, index

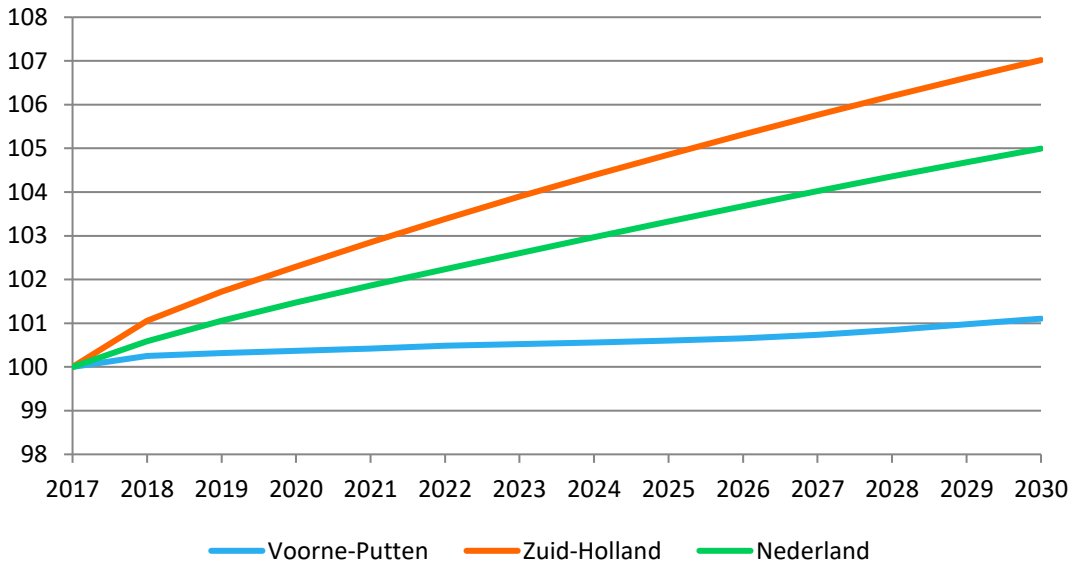
bron: Databank-ZH, CBS Statline

1.4 Verwachte bevolkingsontwikkeling 2017-2030[7]

In deze paragaaf wordt de verwachte bevolkingsontwikkeling gepresenteerd voor de totale bevolking en voor de leeftijdscategorieën 0-17 jaar, 18-64 jaar en 65 jaar en ouder.[8]

De bevolking van Voorne-Putten neemt in de periode 2017-2030 naar verwachting toe met 1.700 personen (1%) tot ongeveer 156.900. Dit is minder dan de verwachte groei in Nederland (5%) en in Zuid-Holland (7%; figuur 1.12).

Figuur 1.12 Ontwikkeling aantal inwoners, 2017-2030, index

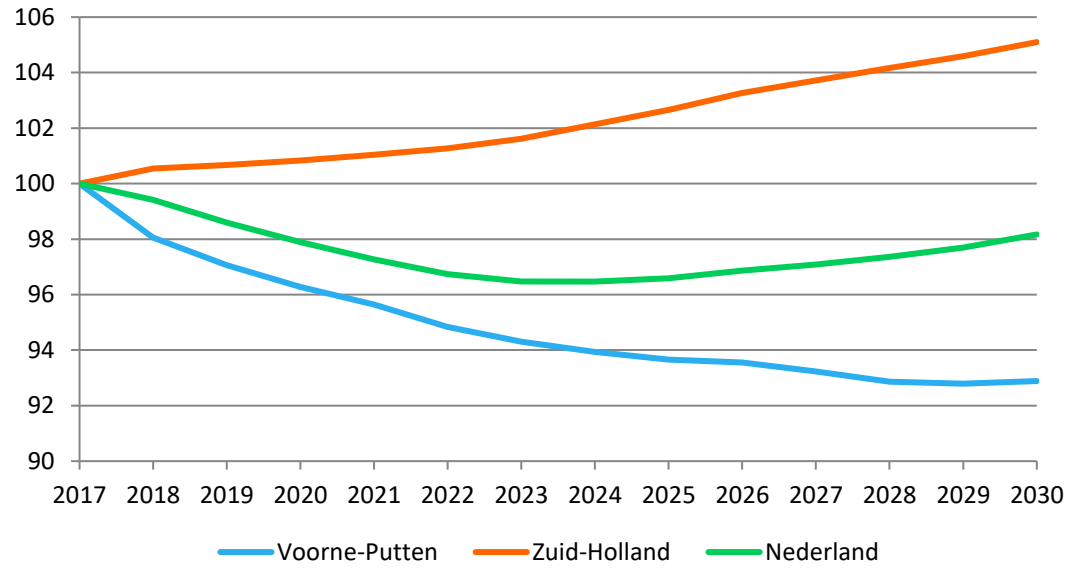
bron: Databank-ZH, CBS/Provincie Zuid-Holland

Het aantal jongeren (0-17 jaar) neemt in de regio af. In 2030 zijn er ongeveer 27.000 jongeren; ruim 7% minder dan in 2017. De daling is het sterkst in Brielle (circa 18%). In Zuid-Holland neemt het aantal jongeren gedurende de hele periode 2017-2030 toe (circa 5%). Gemiddeld in Nederland is vanaf 2025 een stijgende lijn te zien (figuur 1.13).

[7] Paragraaf 1.4 tot en met 1.6 schetsen de verwachte bevolkingsontwikkeling, bevolkingsopbouw en ontwikkeling van het aantal huishoudens op basis van prognoses. Vanwege de leesbaarheid spreken we in het vervolg van deze paragraaf over toe-/afname en niet over de *verwachte* toe-/afname.

[8] De bevolking van 0-17 jaar wordt in deze paragraaf aangeduid met de term 'jongeren'. In volgende hoofdstukken kan er een andere leeftijdsindeling voor jongeren worden gehanteerd, omdat dat inhoudelijk gezien logisch is of omdat de cijfers alleen in een andere leeftijdsindeling beschikbaar zijn.

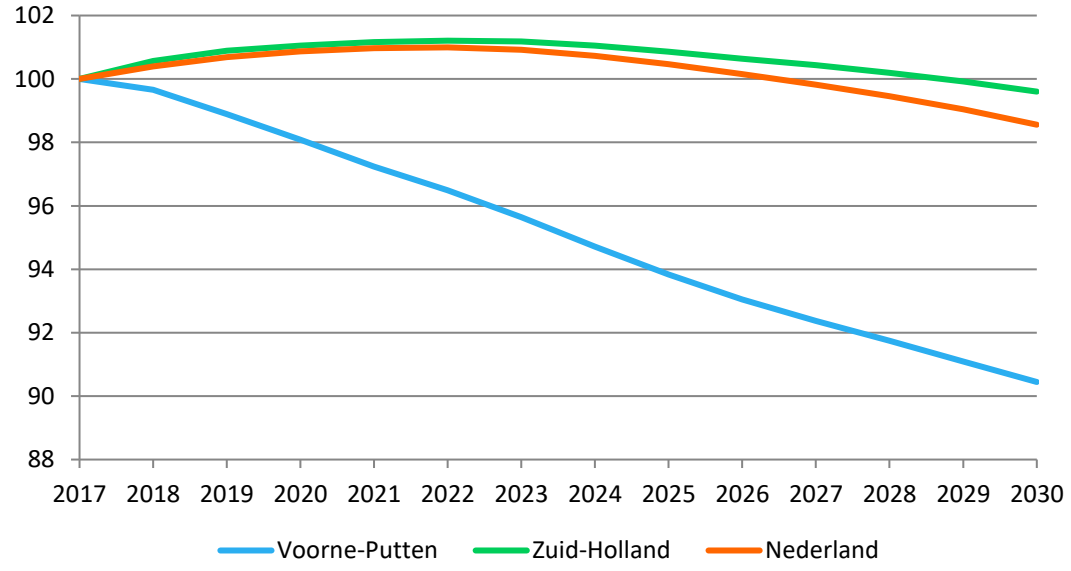
Figuur 1.13 Ontwikkeling groei aantal jongeren (0-17 jaar), 2017-2030, index

bron: Databank-ZH, CBS/Provincie Zuid-Holland

Het aantal inwoners in de leeftijd van 18-64 jaar neemt in de regio af (figuur 1.14). In 2017 telt de regio circa 95.400 inwoners in deze leeftijdsklasse, in 2030 zijn dat er bijna 86.300; een afname van bijna 10%.

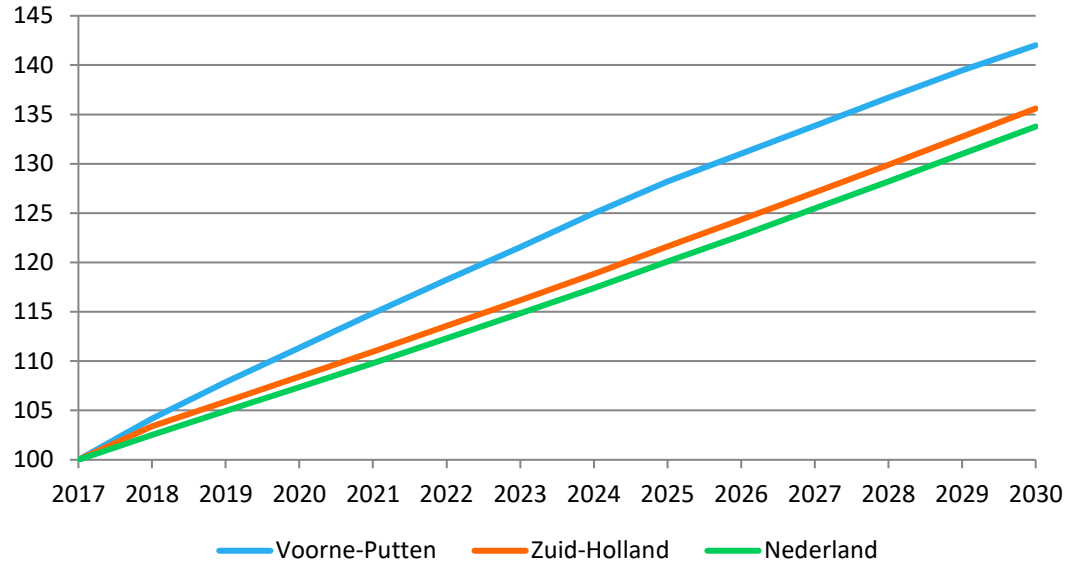
Figuur 1.14 Ontwikkeling aantal inwoners van 18-64 jaar, 2017-2030, index

bron: Databank-ZH, CBS/Provincie Zuid-Holland

Het aantal 65-plussers stijgt in de regio van circa 30.700 in 2017 tot ongeveer 43.600 in 2030; een toename van ongeveer 42%. Zuid-Holland en Nederland laten een minder sterke toename zien (figuur 1.15). In Brielle is de toename met bijna 50% het grootst.

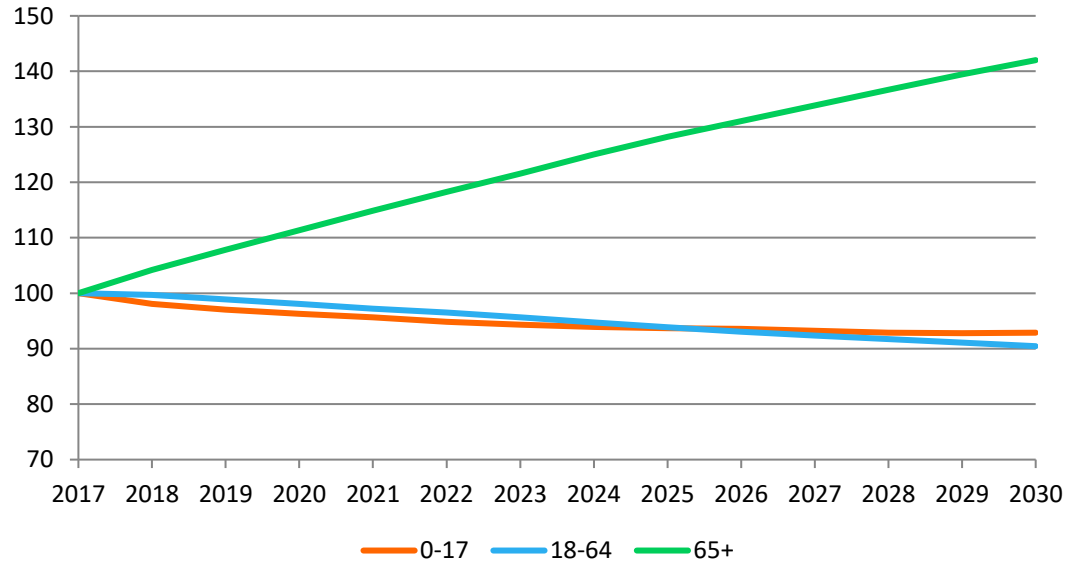
Figuur 1.15 Ontwikkeling aantal 65-plussers, 2017-2030, index

bron: Databank-ZH, CBS/Provincie Zuid-Holland

De totale bevolking neemt in de periode 2017-2030 toe met ongeveer 1%. Een sterke groei is met name te verwachten van het aantal 65-plussers, terwijl het aantal jongeren van 0-17 jaar en het aantal 18-64-jarigen afnemen (figuur 1.16).

Figuur 1.16 Ontwikkeling bevolking Voorne-Putten naar leeftijdscategorie, 2017-2030, index

bron: CBS Statline, Provincie Zuid-Holland

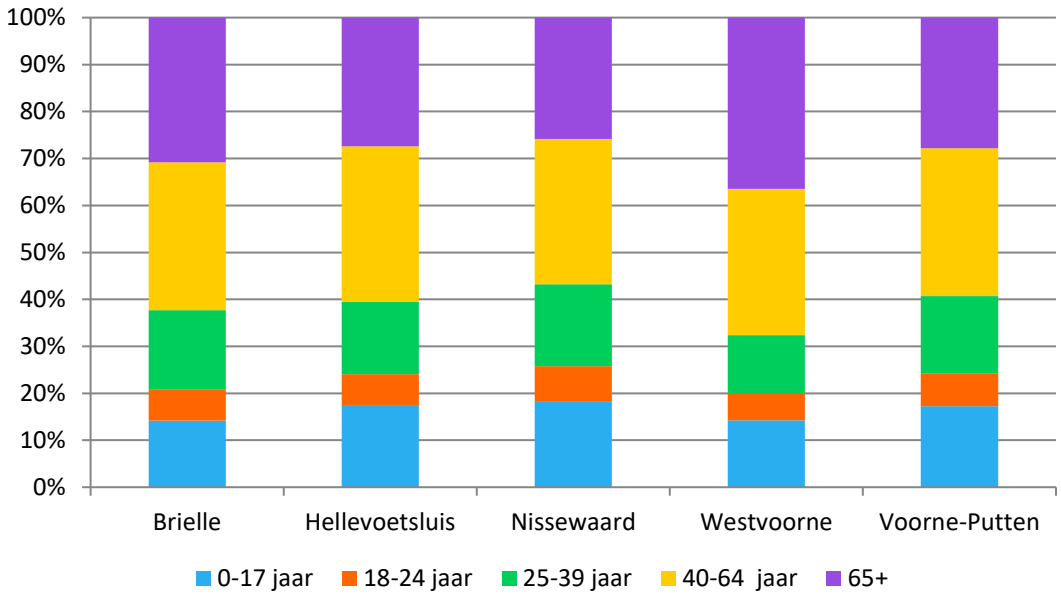
De toename van het aantal 65-plussers heeft ook gevolgen voor de omvang van de beroepsbevolking: 55-64-jarigen werken minder vaak en minder uren per week en onder 65-plussers is dat nog meer het geval (CBS 2015). De omvang van de (potentiële) beroepsbevolking staat verder onder druk doordat het aantal 18-64-jarigen tot 2030 afneemt. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot krapte op de arbeidsmarkt, waardoor bedrijven niet vol-

doende werknemers kunnen aantrekken, wat ten koste kan gaan van de economische groei. Niettemin is er landelijk in de periode 2008-2016 een toename van de beroepsbevolking te zien met name als gevolg van een toegenomen arbeidsparticipatie onder vrouwen en onder 55-plussers. Ouderen werken langer door: de gemiddelde pensioenleeftijd is landelijk tussen 2006 en 2015 met 3,4 jaar gestegen naar 64,4 jaar (maar is in 2016 gelijk gebleven).[9]

1.5 Verwachte bevolkingsopbouw 2030

Westvoorne heeft in 2030 het hoogste percentage 65-plussers (ruim 36%) in de regio (figuur 1.17).

Figuur 1.17 Verwachte bevolkingsopbouw naar leeftijdscategorie per gemeente op Voorne-Putten, 2030, percentage

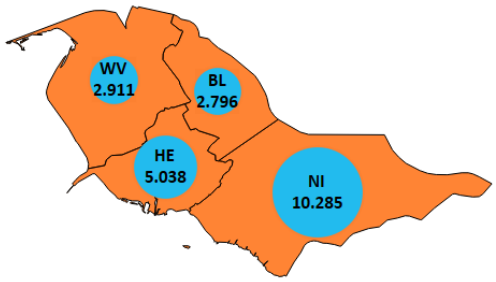

bron: Databank-ZH, Provincie Zuid-Holland

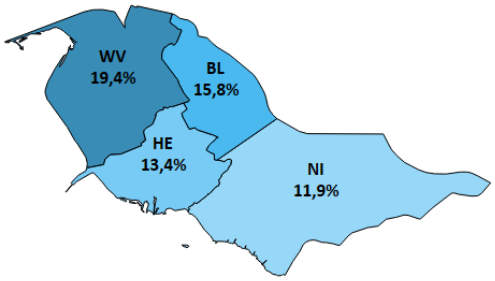
In 2030 is circa 13% van de bevolking op Voorne-Putten 75 jaar of ouder. Dit is een hoger percentage dan in Zuid-Holland (bijna 11%) en in Nederland (ruim 11%). Westvoorne heeft de meeste 75-plussers (bijna 19,5%) en Nissewaard de minste (bijna 12%; figuur 1.18). Van 65-plussers is circa 48% 75 jaar of ouder. Dit is vergelijkbaar met de percentages in Zuid-Holland en in Nederland.

[9] Brakel K. van, Hilbers P en Vries M de (red.). UWV Arbeidsmarktprognose 2017-2018. Amsterdam: UWV, 2017.

Figuur 1.18a Aantal 75-plussers per gemeente, 2030, absoluut

Figuur 1.18b Aantal 75-plussers per gemeente, 2030, percentage

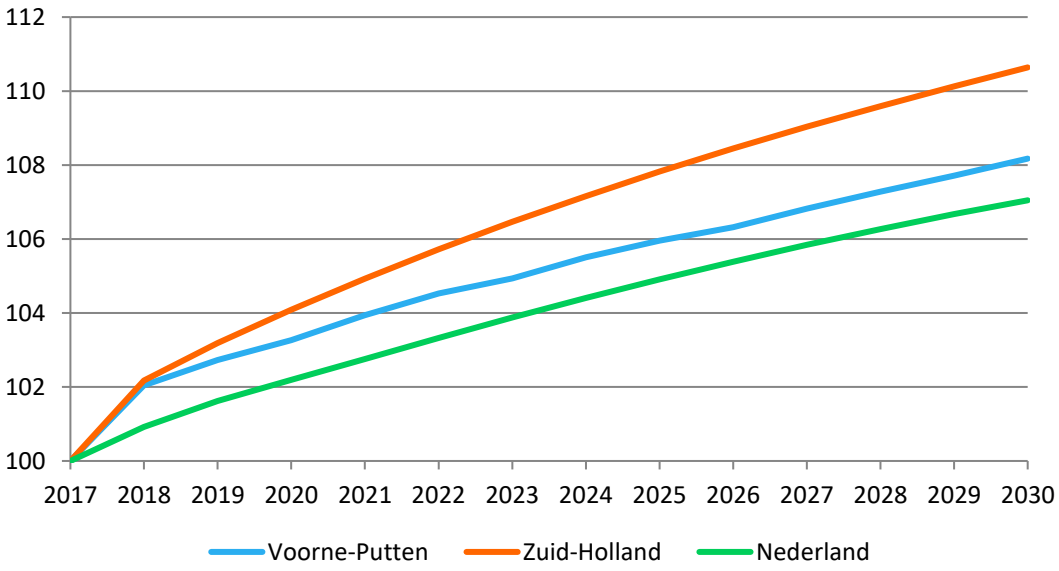
WV = Westvoorne, BL = Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI = Nissewaard

bron: Databank-ZH, Provincie Zuid-Holland

1.6 Verwachte ontwikkeling aantal huishoudens 2017-2030

Tot 2030 neemt het aantal huishoudens toe tot circa 5.700; een stijging van ruim 8% ten opzichte van 2017. In Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk bijna 11 en 7% (figuur 1.19). Met ongeveer 20% neemt het aantal huishoudens in Brielle het meeste toe en in Hellevoetsluis met bijna 3% het minste.

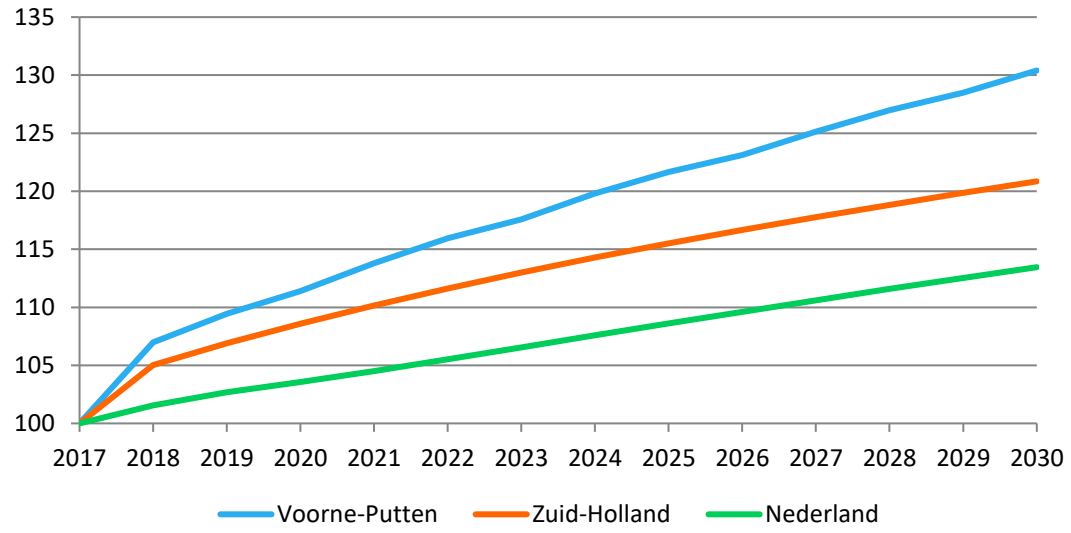
Figuur 1.19 Ontwikkeling aantal huishoudens, 2017-2030, index

bron: CBS Statline, Provincie Zuid-Holland

Het aantal eenpersoonshuishoudens neemt met bijna 30% toe tot ruim 29.600 in 2030. Het percentage stijgt sterker dan gemiddeld in Nederland en in Zuid-Holland (respectievelijk 13 en 21%; figuur 1.20). Met 57% is de stijging in Brielle het sterkst. Van alle huishoudens in de regio is in 2030 39% een eenpersoonshuishouden. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk 43 en 40%.

Figuur 1.20 Ontwikkeling aantal eenpersoonshuishoudens, 2017-2030, index

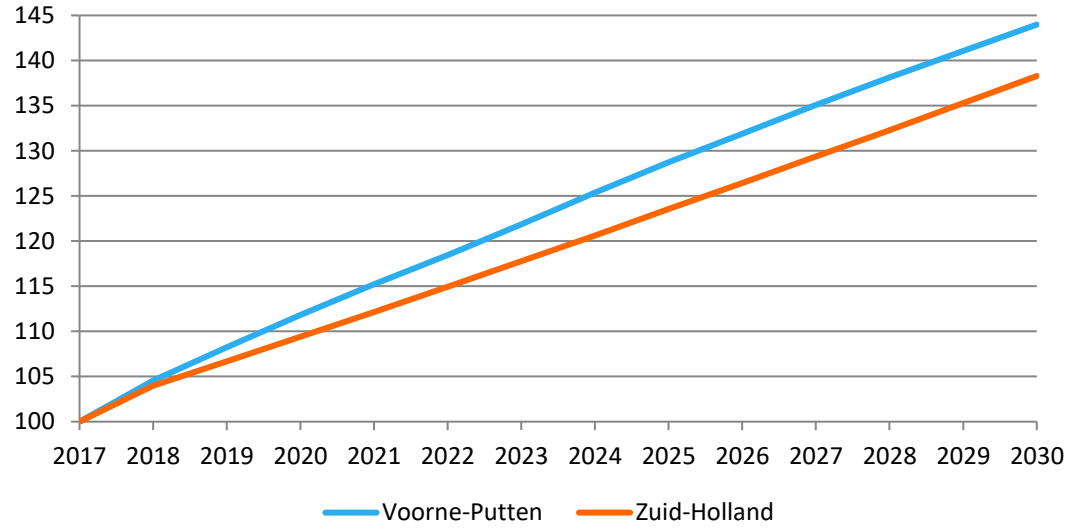

bron: CBS Statline, Provincie Zuid-Holland

In 2030 zijn er in de regio circa 29.850 huishoudens waarvan de hoofdbewoner 65 jaar of ouder is; een stijging van 44%. Gemiddeld in Zuid-Holland neemt het aantal 65-plus-huishoudens met 38% toe in de periode 2017-2030 (figuur 1.21)[10]. De toename is met 59% het sterkst in Brielle.

In de regio is in 2030 van alle huishoudens 39% een 65-plus-huishouden. In Zuid-Holland is dit percentage ongeveer 32. Circa 20% van alle huishoudens is in 2030 een 65-plus-eenpersoonshuishouden. In Zuid-Holland is dit bijna 17%.

Figuur 1.21 Ontwikkeling aantal 65-plus-huishoudens, 2017-2030, index

bron: CBS Statline, Provincie Zuid-Holland

[10] Er zijn geen gegevens beschikbaar voor Nederland.

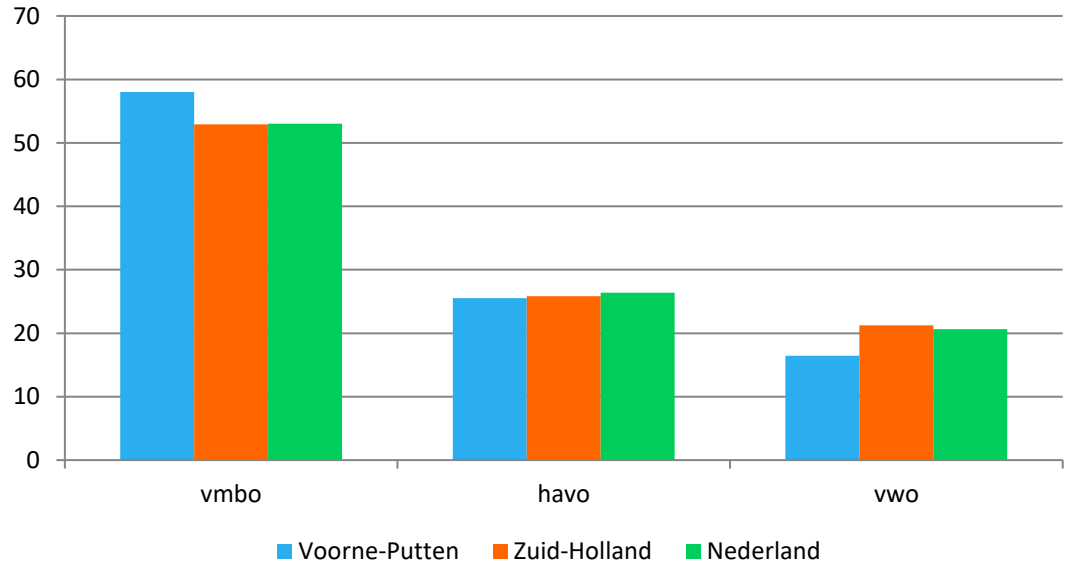
2 Onderwijs

2.1 Voortgezet onderwijs

2.1.1 Leerlingen

In de regio Voorne-Putten wonen in 2016 circa 4.650 leerlingen die een vorm van voortgezet onderwijs vanaf het derde leerjaar volgen. Per leerjaar zit circa 58% van deze leerlingen op het vmbo; dit is meer dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (53%). Ongeveer 16% zit op het vwo; dit is lager dan zo'n 21% gemiddeld in zowel Zuid-Holland als Nederland (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Aandeel leerlingen vmbo, havo en vwo vanaf leerjaar 3 (exclusief praktijkonderwijs), woonregio, schooljaar 2016-2017, percentage*

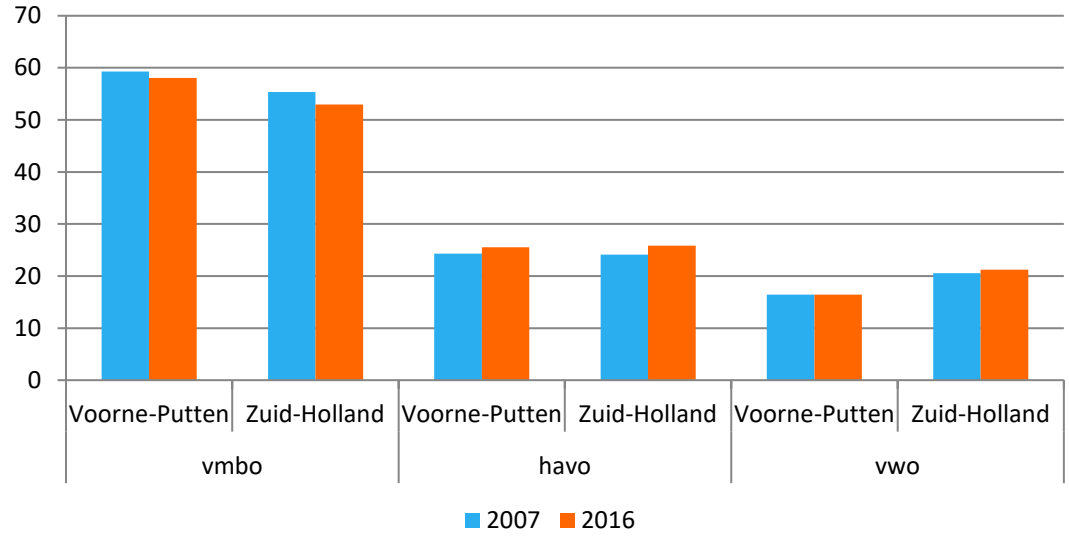

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

Leerlingen die in Nissewaard wonen, zitten het vaakst op het vmbo (bijna 61%) en het minst vaak op het vwo (bijna 14%). In Westvoorne wonen de meeste havo- en vwo-leerlingen van de regio (respectievelijk bijna 34% en ruim 23%) en relatief de minste vmbo-leerlingen (ongeveer 43%).

Het aantal vmbo-leerlingen woonachtig in de regio neemt in de periode van 2007-2016 relatief af. Dit geldt ook voor Zuid-Holland. Het aantal havo-leerlingen stijgt juist relatief en het aantal vwo-leerlingen blijft gelijk (figuur 2.2).

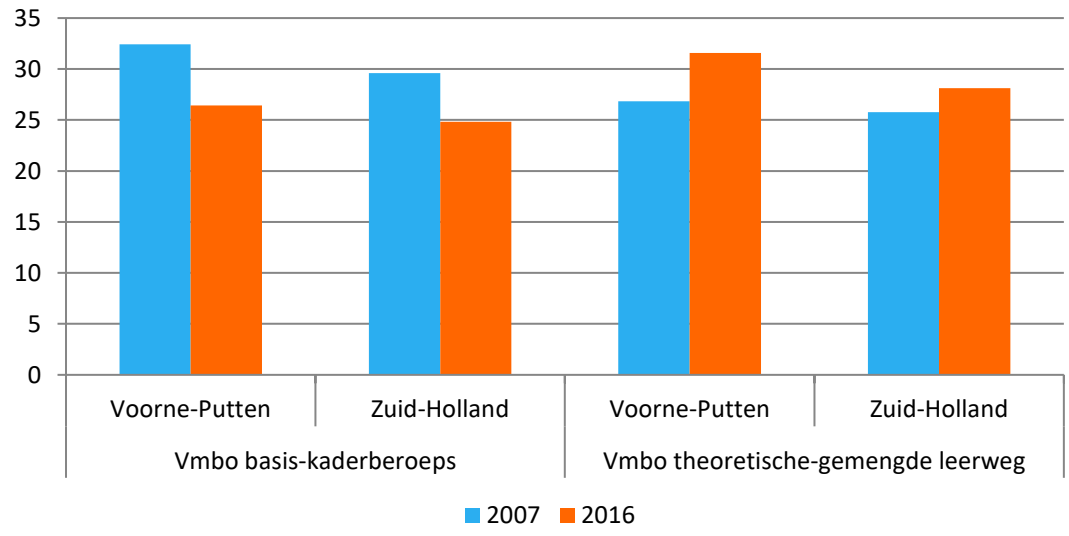
Figuur 2.2 Aantal leerlingen vmbo, havo en vwo per 100 leerlingen voortgezet onderwijs vanaf het derde jaar, woonregio, 2007, 2016, absoluut*

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

In 2016 wonen in de regio Voorne-Putten bijna 2.100 vmbo-leerlingen (derde leerjaar en hoger). Het aandeel vmbo-leerlingen in het voortgezet onderwijs (derde leerjaar en hoger) is in de regio Voorne-Putten groter dan gemiddeld in Zuid-Holland. Ongeveer 26 van de 100 leerlingen voorgezet onderwijs (derde leerjaar en hoger) woonachtig in de regio, volgen in 2016 een basis-kaderberoepsleerweg in het vmbo; een afname van bijna 27% ten opzichte van 2007. De daling in Zuid-Holland is minder sterk (ruim 14%). Ongeveer 32 op de 100 leerlingen volgen een theoretische-gemengde leerweg; een toename van bijna 6% ten opzichte van 2007. In Zuid-Holland is de relatieve toename sterker (ruim 11%; figuur 2.3).

Figuur 2.3 Aantal leerlingen vmbo per 100 leerlingen voortgezet onderwijs vanaf het derde leerjaar, woonregio, 2007, 2016, percentage*

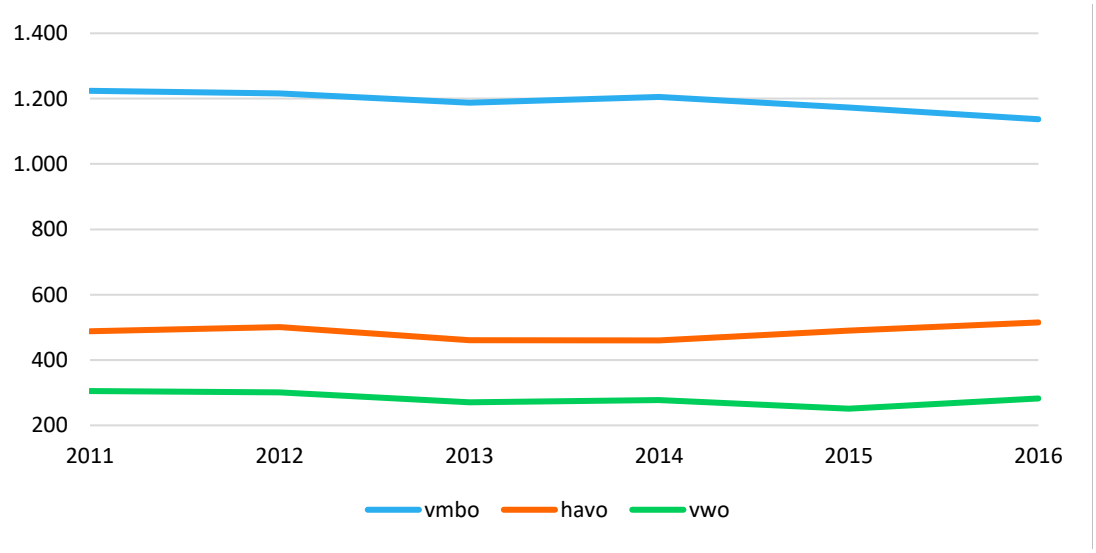

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

2.1.2 Geslaagden

Het totaal aantal geslaagden vmbo en vwo is in de periode 2011 tot en met 2016 afgenomen met respectievelijk ruim 7 en bijna 8%. Het aantal geslaagden op havo-niveau is daarentegen in deze periode gestegen met bijna 6% (figuur 2.4).

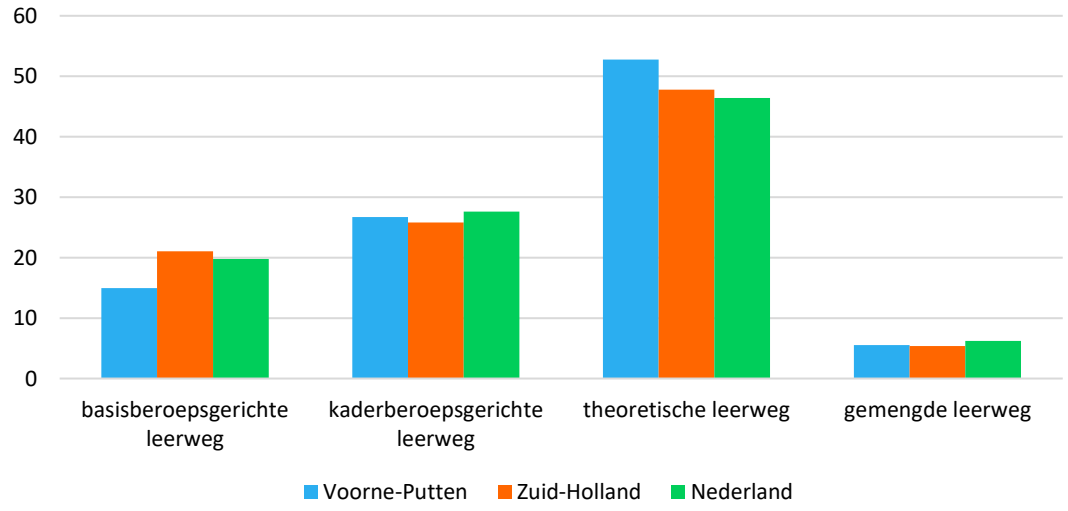
Figuur 2.4 Ontwikkeling aantal geslaagden per onderwijsvorm in het voortgezet onderwijs, onderwijsregio, 2011-2016, absoluut

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: Ministerie OCW

Figuur 2.5 laat zien dat in de regio Voorne-Putten naar verhouding meer geslaagden zijn in de theoretische leerweg en minder in de basisberoepsgerichte leerweg dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Binnen de regio is het aandeel geslaagden in de theoretische leerweg het grootst.

Figuur 2.5 Verdeling van het aantal geslaagden in het vmbo naar type leerweg, onderwijsregio, schooljaar 2015-2016, percentage*

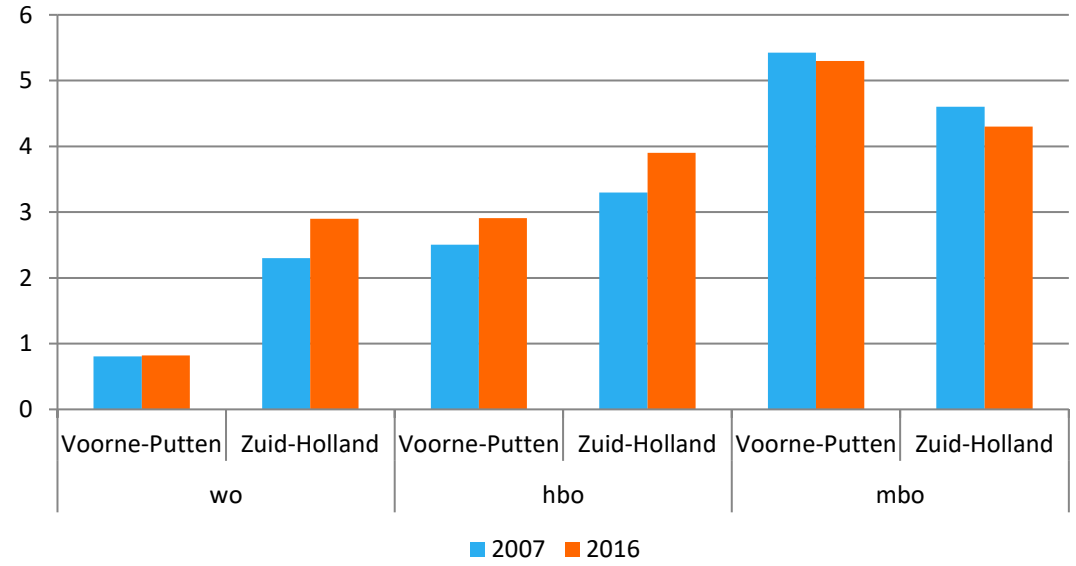
*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: Ministerie OCW

2.2 Beroeps- en wetenschappelijk onderwijs

2.2.1 Studenten

De regio heeft in vergelijking met Zuid-Holland minder hbo- en wo-studenten. In totaal volgen in 2016 ruim 8.600 (jong)volwassen van Voorne-Putten een vorm van middelbaar beroepsonderwijs of hoger onderwijs (hbo en wo). In de periode 2007-2016 neemt het aantal mbo-studenten relatief af. Dit geldt ook voor Zuid-Holland. Het aantal hbo-studenten stijgt juist relatief (figuur 2.6).

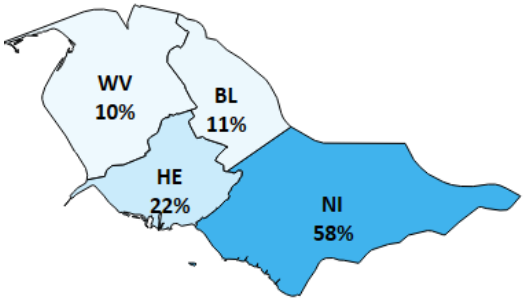
Figuur 2.6 Aantal studenten per 100 volwassenen tot 65 jaar, 2007, 2016, absoluut

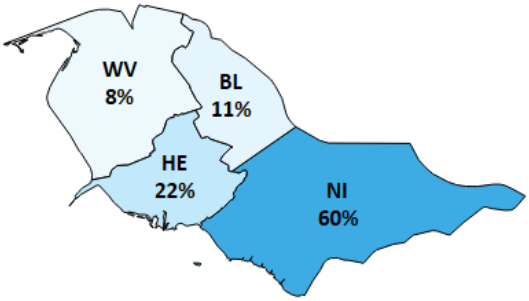
bron: Databank-ZH, CBS Statline

Onderstaande figuren 2.7a tot en met 2.7c geven de verdeling van het aantal studenten naar woongemeente en naar onderwijsvorm weer.

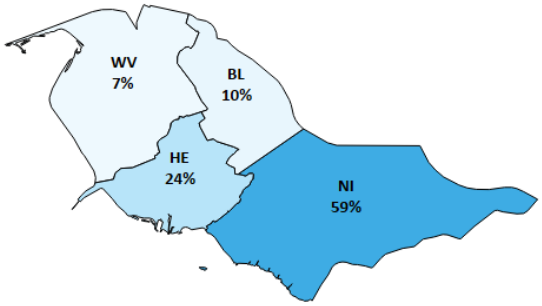
Figuur 2.7a Verdeling van studenten wo op Voorne-Putten, 2016, percentage

Figuur 2.7b Verdeling van hbo-studenten op Voorne-Putten, 2016, percentage

Figuur 2.7c Verdeling van mbo-studenten op Voorne-Putten, 2016, percentage

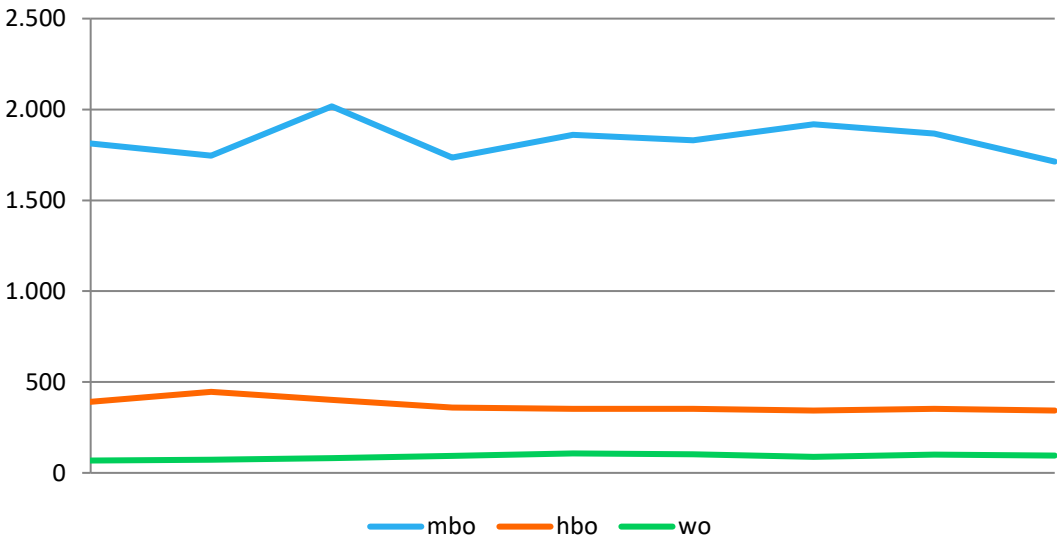
WV= Westvoorne, BL= Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI= Nissewaard

bron: Databank-ZH, CBS Statline

2.2.2 Geslaagden

Het totaal aantal geslaagden is vanaf 2007 vrij stabiel. In het mbo zien we wel in 2008 een plotselinge stijging, maar in de periode daarna weer een geleidelijke daling.

Figuur 2.8 Ontwikkeling aantal geslaagden per hoogst behaalde diploma per onderwijsvorm op Voorne-Putten, absoluut

bron: Databank-ZH, CBS Statline

Het aantal geslaagden in het mbo ten opzichte van het totaal aantal geslaagden is in de periode 2007-2015 vrijwel gelijk gebleven. Het aandeel geslaagden in het hbo neemt licht af van ruim 17 in 2007 tot iets minder dan 16% in 2015, het aandeel wo-studenten neemt toe van 3 in 2007 naar ruim 4% in 2015. Landelijk wordt verwacht dat het onderwijsniveau van de instroom van geslaagden op de arbeidsmarkt de komende jaren blijft toenemen vanwege een stijgende instroom van afgestudeerden uit hbo- en wo-richtingen in vergelijking met

mbo-richtingen. Voor mbo 2/3[11] wordt voor alle richtingen een afname van de instroom verwacht in vergelijking met de laatste vijf jaar: men studeert langer door. Deze ontwikkelingen wijzen erop dat het gemiddelde opleidingsniveau van Nederlandse jongeren de komende zes jaar verder zal toenemen.[12]

In het algemeen zijn de arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren beter naarmate het opleidingsniveau hoger is. Landelijk gezien hebben wo-opleidingen gemiddeld genomen een 'goed' arbeidsmarktperspectief, terwijl de perspectieven 'redelijk' zijn voor de mbo-gediplomeerden. Meer specifiek worden op hbo- en wo-niveau goede tot zeer goede perspectieven voorzien voor ongeveer 50% van de gediplomeerden, terwijl dat maar 14% en 28% is voor respectievelijk mbo 2/3 en mbo 4. Bovendien is ook het loopbaanperspectief op de lange termijn beter voor hoger opgeleiden. Voor gediplomeerden mbo 2/3 zijn de perspectieven het beste voor de technische richtingen, vooral mbo 2/3 technische installatie.

Op mbo 4-niveau zijn de perspectieven goed voor groen en techniek. Voor mbo 4 werktuigbouwkunde en metaalbewerking en mbo 4 technische installatie zijn de perspectieven zelfs zeer goed. Ook voor grote opleidingen zoals mbo 4 gezondheidszorg zijn de perspectieven goed. Voor de richting economie op niveau 2/3 en niveau 4, maar ook op hbo-niveau, zijn de perspectieven matig.[13]

Landelijk gezien bieden op hbo- en wo-niveau de richtingen onderwijs, zorg en techniek goede arbeidsmarktperspectieven voor de komende jaren. Zeer goed zijn de baankansen voor hbo werktuigbouwkunde, hbo chemie en hbo bouwkunde en civiele techniek en wo informatica. Op hbo-niveau zijn de arbeidsmarktperspectieven het minst gunstig voor de richting communicatie en hotel, vrijetijd en facility management. Op wo-niveau geldt dit voor bedrijfseconomie en logistiek en kunst.

Gegevens over geslaagden in het mbo naar sector en naar niveau zijn alleen beschikbaar op het niveau van arbeidsmarktregio's. Voorne-Putten maakt deel uit van de arbeidsmarktregio Rijnmond. Tot de arbeidsmarktregio Rijnmond behoren de volgende gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Capelle aan den IJssel, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Korendijk, Krimpen aan den IJssel, Maassluis, Nissewaard, Oud-Beijerland, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Strijen, Vlaardingen en Westvoorne.

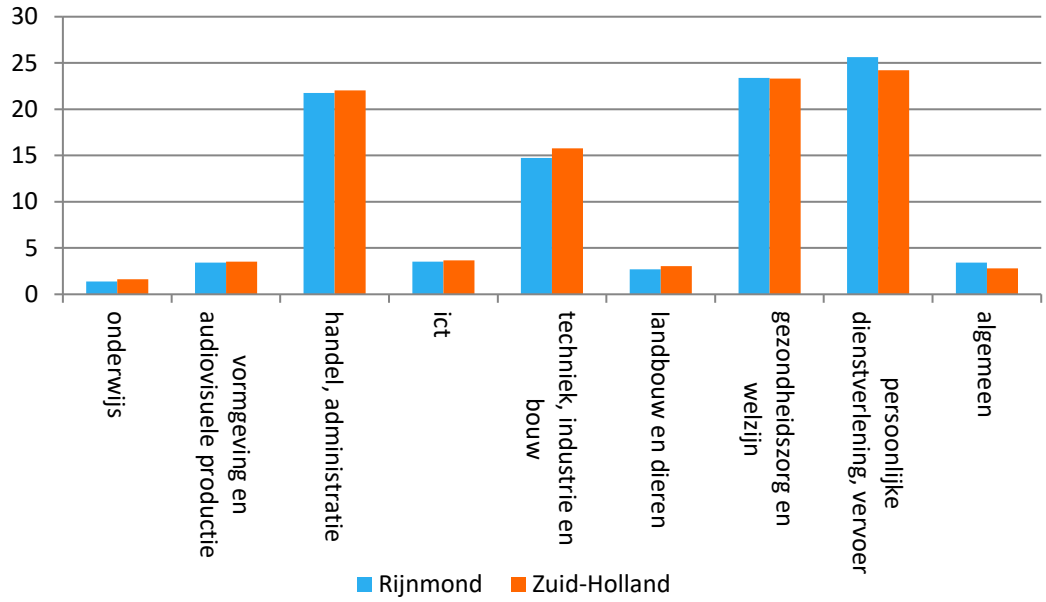
[11] Mbo-niveau 2 betreft basisberoepsopleiding, niveau 3 vakopleiding en niveau 4 opleiding voor middenkader/ gespecialiseerd beroep.

[12] Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022. Maastricht: ROA, 2017.

[13] Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022. Maastricht: ROA, 2017.

Figuur 2.9 laat zien dat in de arbeidsmarktregio Rijnmond naar verhouding minder geslaagden zijn in de techniek, industrie en bouw dan gemiddeld in Zuid-Holland.

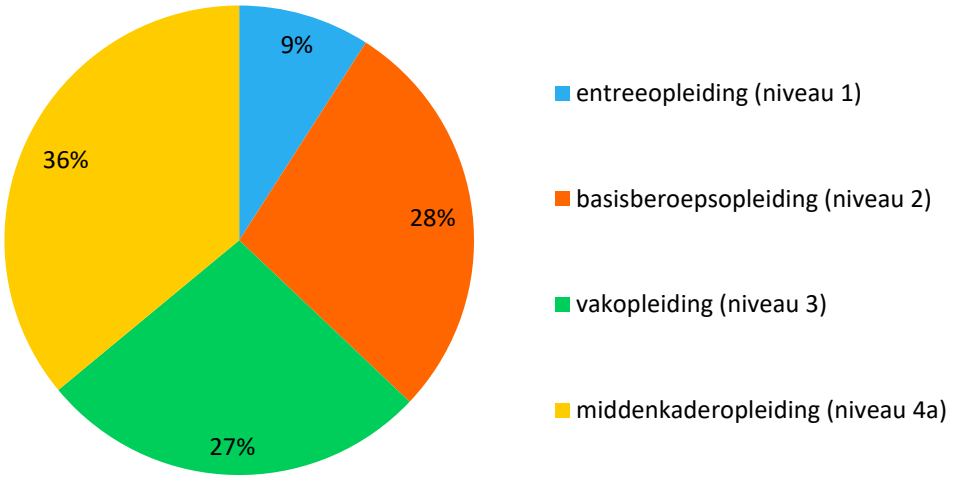
Figuur 2.9 Verdeling van het aantal geslaagden in het mbo naar sector, schooljaar 2015-2016, percentage

bron: CBS Statline

Ongeveer 36% van de mbo-geslaagden heeft een middenkaderopleiding (niveau 4a) voltooid (figuur 2.10).

Figuur 2.10 Mbo-geslaagden naar niveau in Rijnmond, schooljaar 2015-2016, percentage

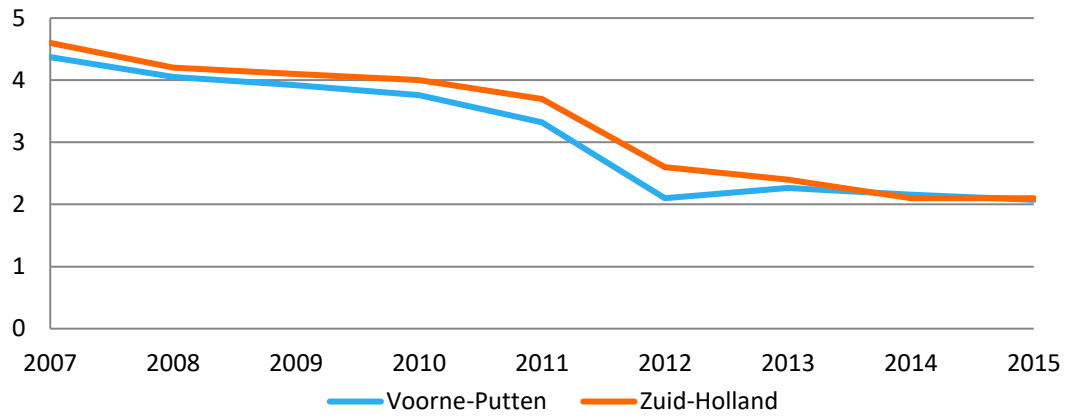
bron: CBS Statline

2.3 Voortijdige schoolverlaters

Het aantal voortijdige schoolverlaters is op Voorne-Putten in de periode 2007-2015 sterk afgenomen: van 573 naar 254. Het betreft vooral jongeren op het mbo. De sterk dalende lijn zien we ook in de rest van Zuid-Holland. Het percentage voortijdige schoolverlaters is zowel in de regio als in Zuid-Holland ongeveer 2. De dalende lijn heeft zich op Voorne-Putten wel iets eerder ingezet.

De daling is het gevolg van maatregelen om het schoolverzuim onder jongeren terug te dringen. Doordat meer jongeren met succes hun opleiding afronden, kunnen zij een betere start op de arbeidsmarkt maken: daar profiteren jongeren zelf van, maar ook de samenleving als geheel (publiekperspectief.nl).

Figuur 2.11 Ontwikkeling aantal voortijdige schoolverlaters ten opzichte van het totaal aantal leerlingen/studenten in het voortgezet onderwijs en mbo, 2007-2015, percentage

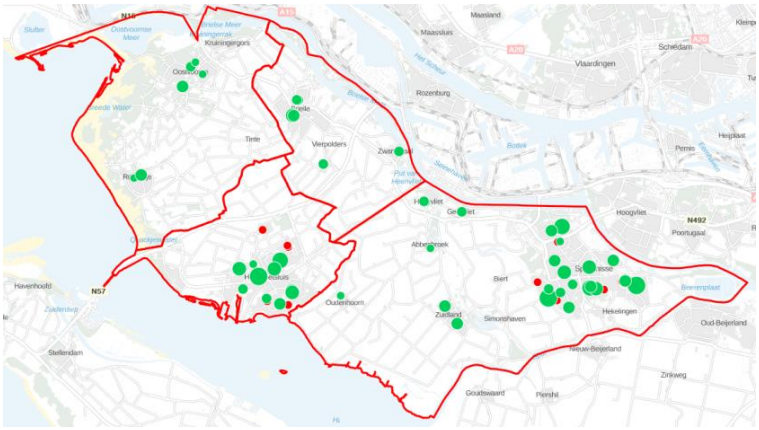

bron: Databank-ZH, Ministerie OCW

2.4 Locaties onderwijsvoorzieningen

Figuren 2.12a tot en met 2.12c geven de locaties van scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo in de regio weer. In de gemeente Westvoorne zijn er geen scholen voor voortgezet onderwijs of mbo.

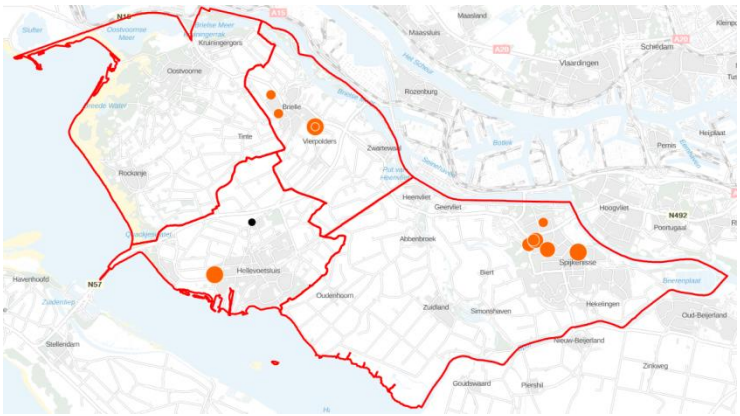
Figuur 2.12a Basisscholen

Legenda

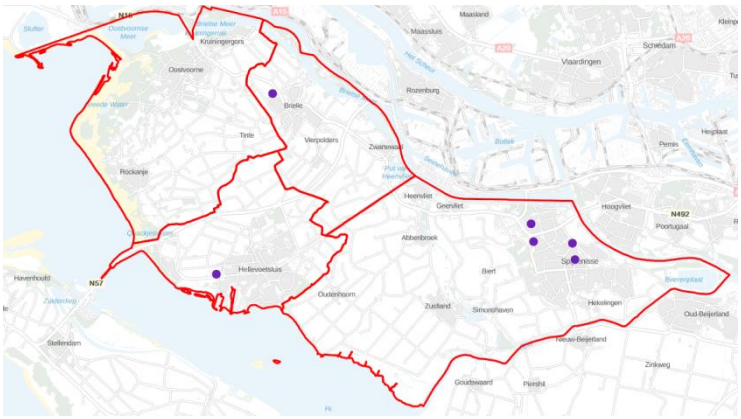
Figuur 2.12b Scholen voortgezet onderwijs

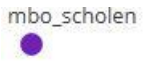
Legenda

Figuur 2.12c Mbo-scholen

Legenda

bron: Data-adviesbureau Tympaan

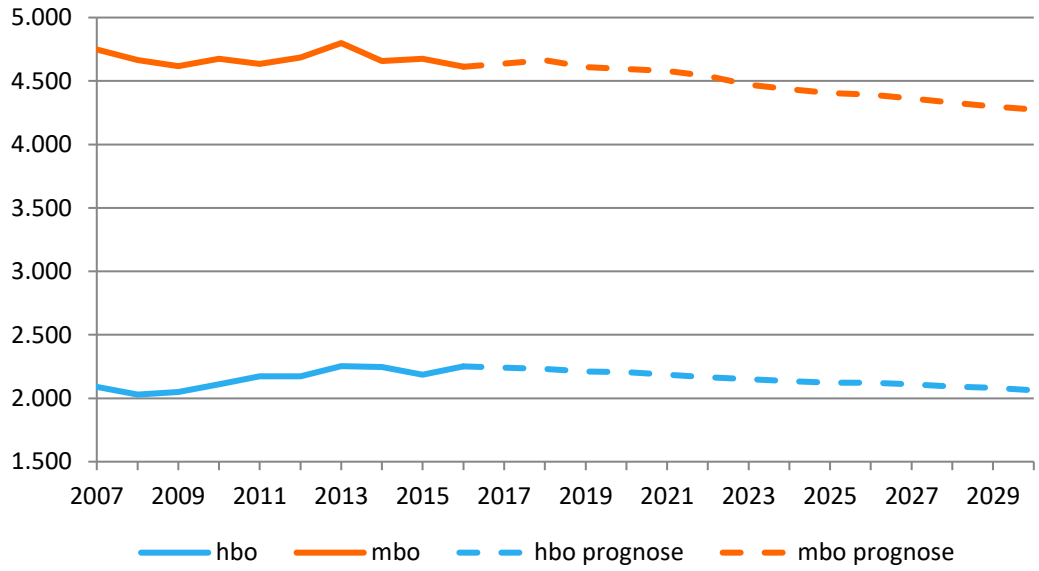
De scholen voor voortgezet onderwijs en mbo in de regio zijn goed bereikbaar met het openbaar vervoer.
Bereikbaarheid onderwijsvoorzieningen met het OV

2.5 Prognose studenten

Op grond van de regionale bevolkingsontwikkeling, is een prognose gemaakt van het aantal studenten voor het mbo en het hbo.[14] Voor wo is geen goede prognose te maken. De regionale bevolkingsontwikkeling is namelijk geen goede voorspeller van het toekomstig aantal studenten, omdat studenten niet alleen afkomstig zijn uit de regio, maar uit heel Nederland en uit het buitenland.

Vanaf schooljaar 2010-2011 neemt het aantal hbo-studenten weer toe, terwijl het aantal mbo-studenten fluctueert in de periode van schooljaar 2007-2008/2016-2017. Vanaf 2017 neemt het aantal mbo-studenten af, terwijl het aantal hbo-studenten eerst nog iets toeneemt om vanaf 2019 te dalen. In schooljaar 2030-2031 zijn er circa 8% minder mbo-studenten dan in schooljaar 2016- 2017 en ongeveer 8% minder hbo-studenten (figuur 2.13).

Figuur 2.13 Ontwikkeling aantal studenten in het mbo en hbo op Voorne-Putten, 2017-2030, absoluut

bron: Ministerie OCW, provincie Zuid-Holland

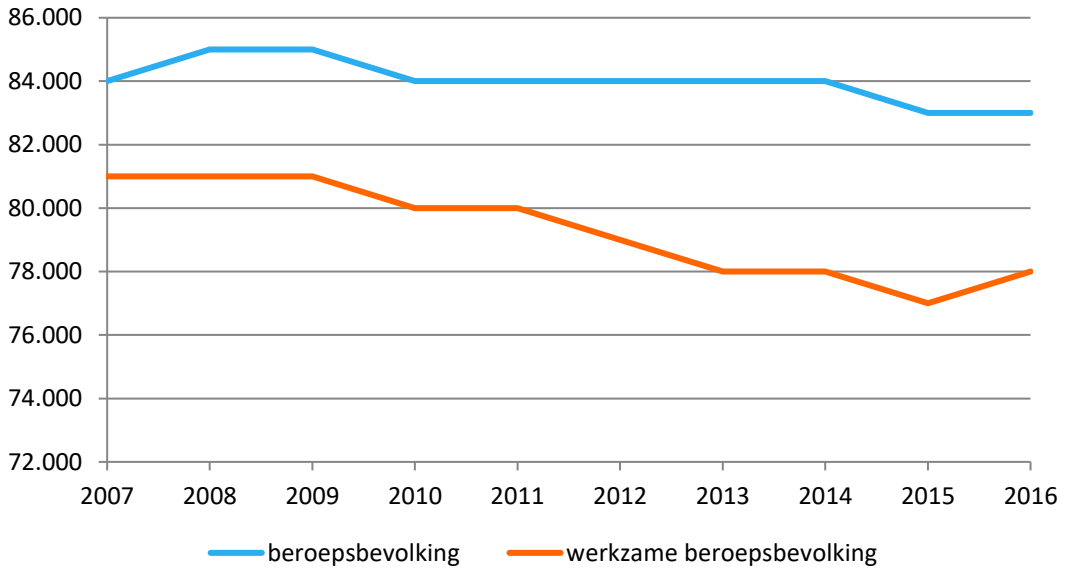
[14] Er wordt dus geen rekening gehouden met andere (beleidsmatige) ontwikkelingen.

3 Arbeidsmarkt en economie

3.1 Arbeidsparticipatie

De beroepsbevolking bestaat uit personen van 15 tot 75 jaar die of betaald werk hebben (werkzame beroepsbevolking) of recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn (werkloze beroepsbevolking). In de regio Voorne-Putten behoren in 2016 zo'n 83.000 personen tot de beroepsbevolking (figuur 3.1). De beroepsbevolking is in 2016 ongeveer 1% lager dan in 2007. Circa 78.000 personen behoren in 2016 tot de werkzame beroepsbevolking. Dit is bijna 4% hoger dan in 2007.

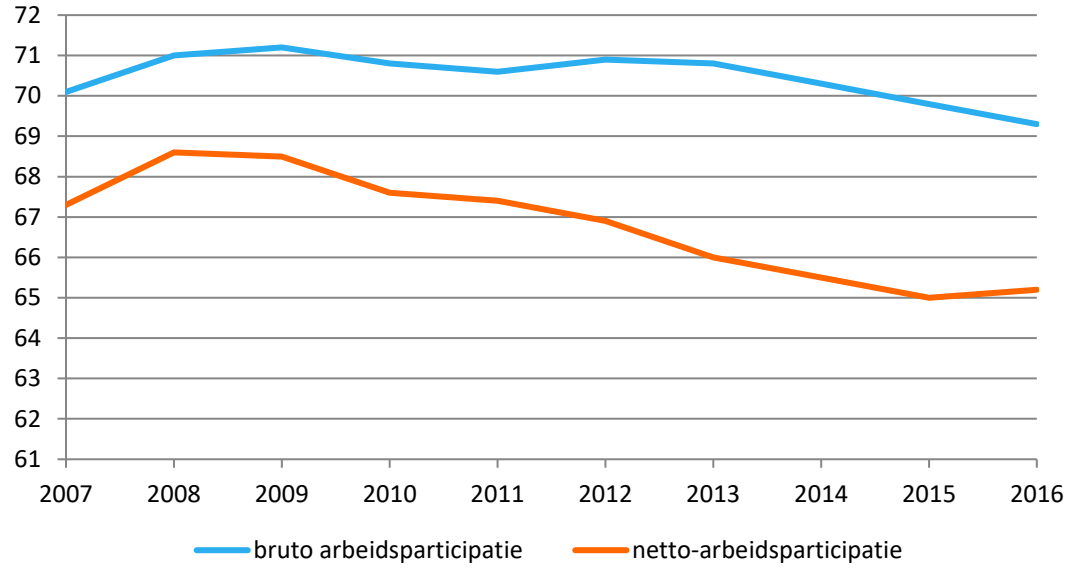
Figuur 3.1 Ontwikkeling beroepsbevolking en werkzame beroepsbevolking op Voorne-Putten, 2007-2016, absoluut*

*Het CBS rondt de cijfers af op duizendtallen. Daarom kunnen in de figuur alleen de afgeronde duizendtallen kunnen worden weergegeven.
bron: CBS Statline

In 2016 behoort circa 69% van alle personen van 15-74 jaar tot de beroepsbevolking. Dit percentage wordt aangeduid met de term 'bruto arbeidsparticipatie'. In Zuid-Holland is de bruto arbeidsparticipatie eveneens 69%, in Nederland 70%. Figuur 3.2 laat de regionale ontwikkeling zien van de bruto arbeidsparticipatie (aandeel werkzame en niet-werkzame beroepsbevolking) en netto arbeidsparticipatie (aandeel werkzame beroepsbevolking).

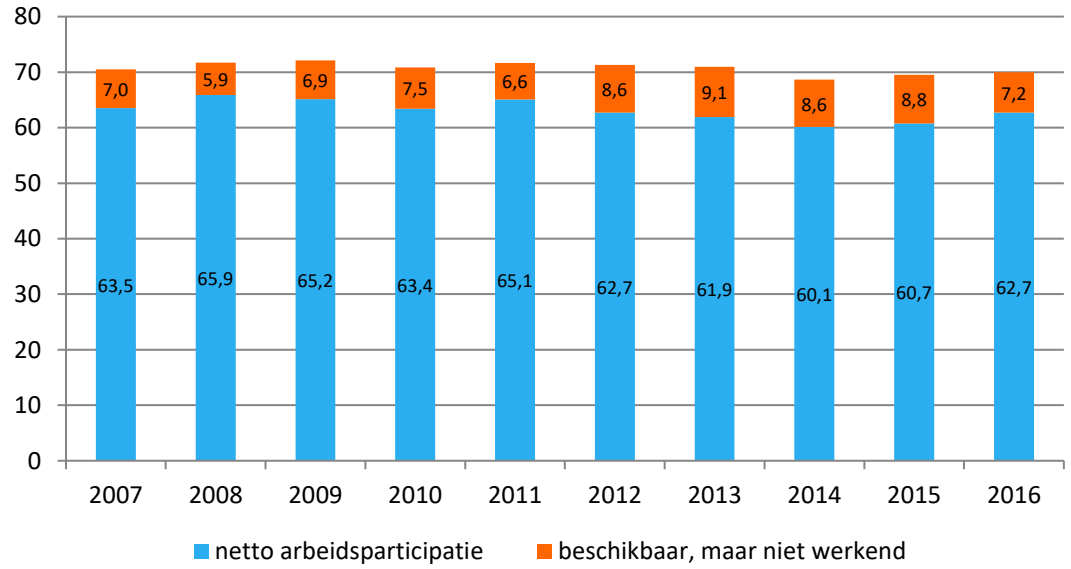
Figuur 3.2 Ontwikkeling bruto en netto arbeidsparticipatie, 2007-2016, percentage

bron: CBS Statline

De bruto arbeidsparticipatie verschilt sterk per leeftijdscategorie. Logischerwijs is slechts een deel van de 15-24-jarigen beschikbaar voor de arbeidsmarkt vanwege het volgen van onderwijs. Ditzelfde geldt voor de 65-plussers vanwege pensionering. Van de 25-44-jarigen is circa 89% beschikbaar voor werk, van de 45-75-jarigen is dat bijna 59%. Figuur 3.3 laat de ontwikkeling van arbeidsparticipatie zien van de groep 15-24-jarigen. De gehele kolom geeft het percentage bruto arbeidsparticipatie weer (dus 69,9% in 2016).

Figuur 3.3 Ontwikkeling arbeidsparticipatie van 15-24-jarigen, 2007-2016, percentage

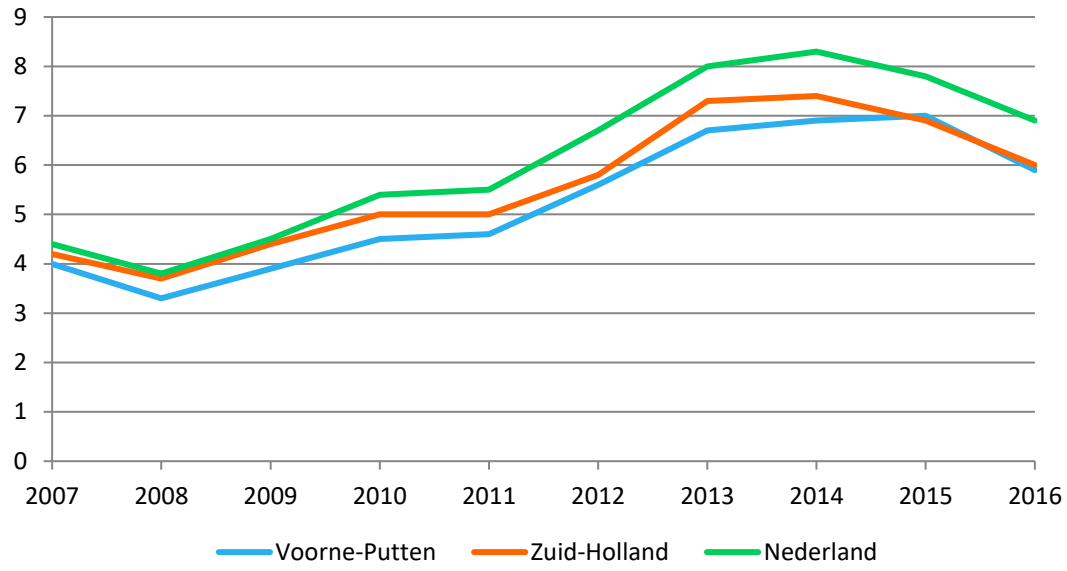

bron: CBS Statline

3.2 Werkloosheid

Het werkloosheidspercentage geeft het gedeelte van de beroepsbevolking weer dat zonder werk is en recent naar werk heeft gezocht.

Figuur 3.4 Ontwikkeling werkloosheid, 2007-2016, percentage

bron: CBS Statline

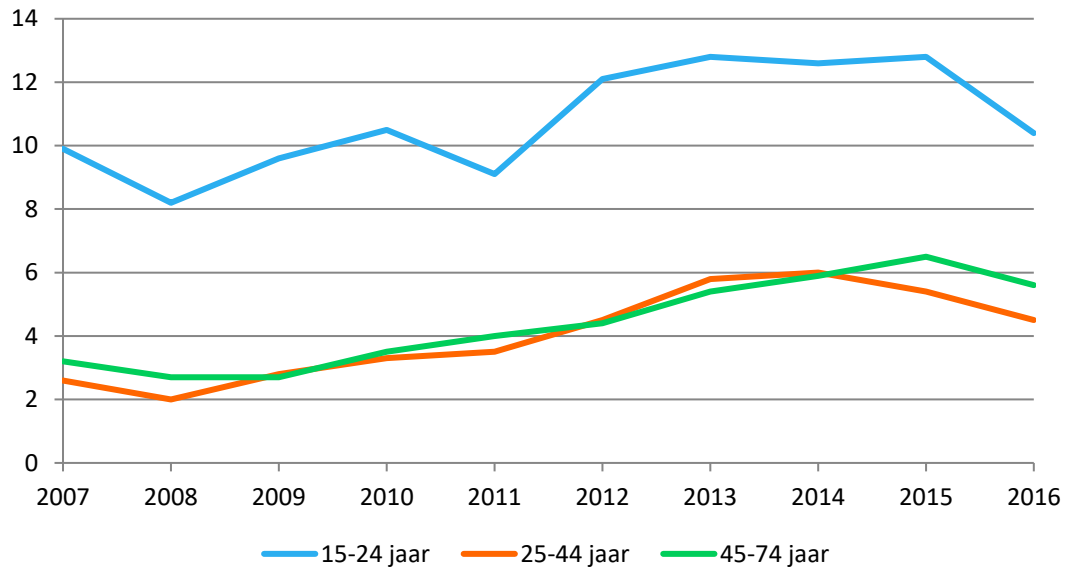
Het werkloosheidspercentage ligt op Voorne-Putten gedurende de gehele periode 2007-2016 onder het percentage van Nederland. Vanaf 2015 loopt het vrijwel gelijk met Zuid-Holland. In de periode 2008 tot en met 2013 zien we een sterke stijging, vanaf 2015 neemt het werkloosheidspercentage af. Deze ontwikkeling volgt de provinciale en landelijke trend.

In 2016 is 5,9% van de beroepsbevolking in de regio werkloos. Dit is minder dan in Zuid-Holland (6,0%) en in Nederland (6,9%). Nissewaard heeft in 2016 binnen de regio het hoogste werkloosheidspercentage (6,4%). De percentages voor de andere gemeenten variëren van 4,5 tot 5,6.

De duidelijke afname van het aantal WW-uitkeringen, het aantal werkzoekenden en de toename van het aantal vacatures periode januari-december 2017 is een indicatie dat de werkloosheid in de regio verder daalt (UWV 2018, UWV 2017 tabellen). Op grond van landelijke ramingen van het CPB kan worden aangenomen dat de daling in 2018 doorzet (CPB 2017).

De werkloosheid onder jongeren/jongvolwassenen is gedurende de periode 2007-2016 aanzienlijk groter dan in andere leeftijdsklassen. Het werkloosheidpercentage stijgt in de crisisperiode (2008-2013) voor elke leeftijdsklasse. Vanaf 2015 is een duidelijke daling in percentage waar te nemen. Het werkloosheidpercentage onder jongeren/jongvolwassenen is in 2016 10,4% en onder 25-44-jarigen is dat 4,5% (figuur 3.5).

Figuur 3.5 Ontwikkeling werkloosheid naar leeftijd op Voorne-Putten, 2007-2016, percentage

bron: CBS Statline

Er zijn nog geen recentere werkloosheidscijfers beschikbaar naar gemeente en leeftijd voor heel 2017 op jaarbasis. Uit cijfers van het UWV blijkt dat in 2017 in de maanden januari tot en met december gemiddeld 157 jongeren/jongvolwassenen (15-24 jaar) in de regio geregistreerd staan als werkzoekend (werk.nl).

Laagopgeleiden[15] hebben vaker conjunctuurgevoelige banen en flexibele contracten. Toen de werkloosheid tijdens de crisis toenam, steeg deze onder laagopgeleiden sterker dan onder hoogopgeleiden. Met het aantrekken van de economie daalt de werkloosheid onder laagopgeleiden het sterkst[16]. Het SCP verwacht in de toekomst dat het voor laagopgeleiden nog lastiger wordt, bijvoorbeeld omdat bij het (eventueel) verdwijnen van 'middenbanen' middelbaar opgeleiden uitwijken naar lager geschoold werk. Ook van de middelbaar opgeleiden verwacht het SCP dat ze het moeilijker gaan krijgen. Cijfers laten zien dat de werkloosheidspercentages van de middelbaar opgeleiden steeds meer gaan lijken op die van de laagopgeleiden[17].

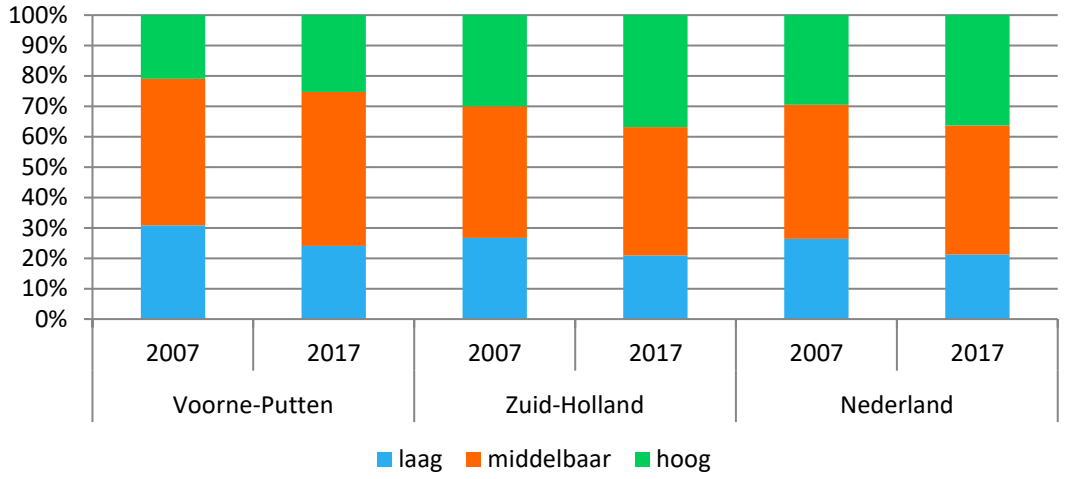
In de regio Voorne-Putten is het percentage laagopgeleiden in de beroepsbevolking hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. In de periode 2007-2017 daalt het aandeel laagopgeleiden in de beroepsbevolking van bijna 31 naar 24%. Het aandeel middelbaar en hoogopgeleiden neemt daarentegen toe (respectievelijk van ongeveer 48 naar bijna 51% en van 21 naar ruim 25%; figuur 3.6).

[15] Laag: basisonderwijs, onderbouw voortgezet onderwijs, mbo1. Middelbaar: bovenbouw havo/vwo, mbo2-4. Hoog: hbo, wo.

[16] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/29/werkloosheid-daalt-sterker-onder-laagopgeleiden

[17] Graaf-Zijl M. de, Josten E. Boeters S. Eggink E, Bolhaar J., Ooms I., Ouden A. den, Woittiez I. De onderkant van de arbeidsmarkt in 2025. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2015.

Figuur 3.6 Opbouw beroepsbevolking naar opleidingsniveau 2007-2017*, percentage

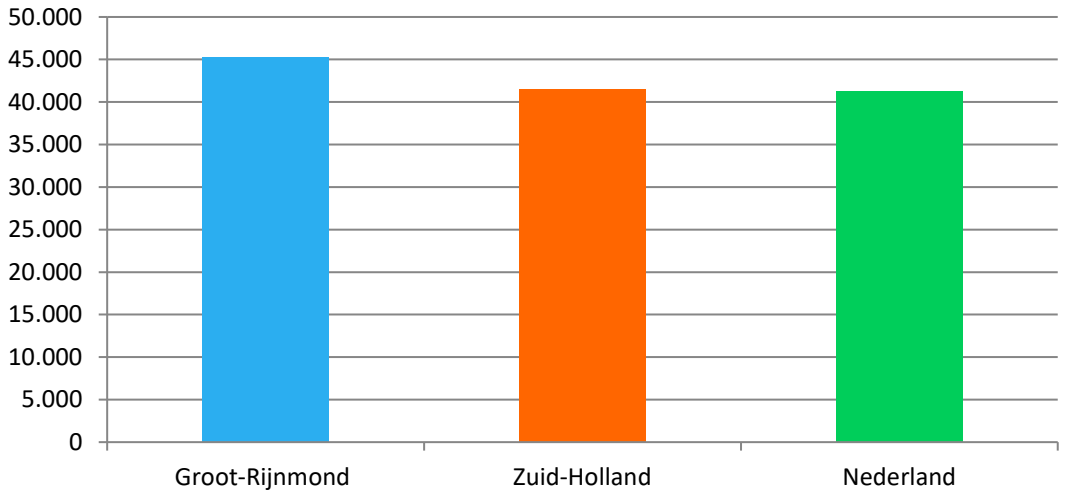
*Laag: basisonderwijs, onderbouw voortgezet onderwijs, mbo1. Middelbaar: bovenbouw havo/vwo, mbo2-4. Hoog: hbo, wo.
bron: CBS Statline

3.3 Economie

Cijfers over economie zijn deels alleen beschikbaar op het niveau van COROP-regio's. Voorne-Putten maakt deel uit van regio Groot-Rijnmond. Tot de regio Groot-Rijnmond horen de volgende gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Capelle aan den IJssel, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Korendijk, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Oud-Beijerland, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Strijen, Vlaardingen, Westvoorne en Zuidplas.

Groot-Rijnmond (COROP) draagt ruim 9% bij aan het totale Bruto Binnenlands Product (BBP) en ongeveer 42,5% aan het Zuid-Hollandse Bruto Regionaal Product (BRP). Het BRP per inwoner is hoger dan in Zuid-Holland en in Nederland (figuur 3.7). Een hoger BRP per inwoner dan gemiddeld komt vaak doordat veel inwoners binnen de regio werken en hier bijdragen aan het BRP.

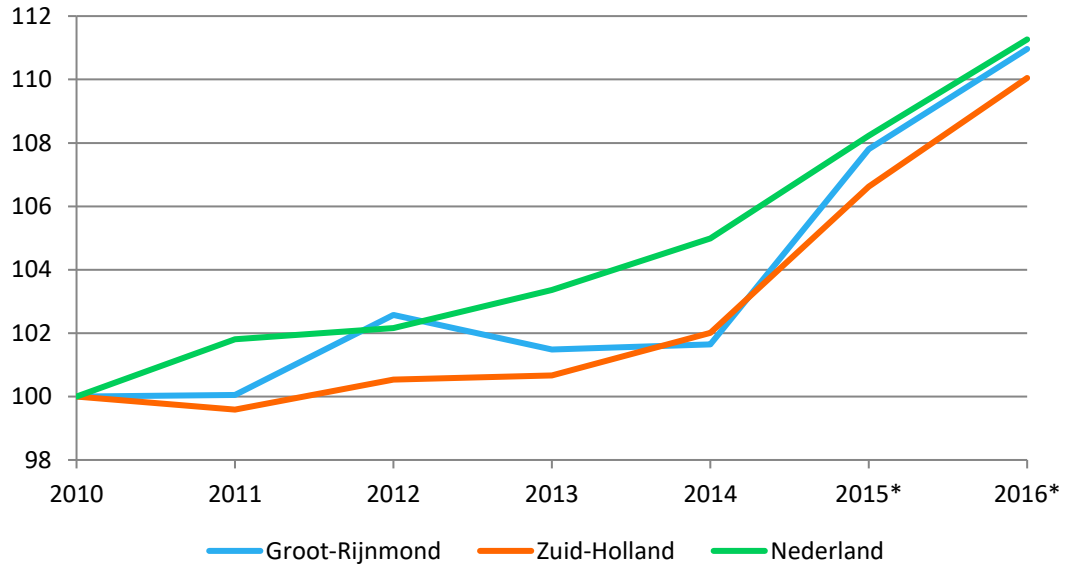
Figuur 3.7 BRP/BBP per inwoner in euro's, 2016

bron: CBS Statline

In de afgelopen zes jaar is het BRP in de regio Groot-Rijnmond gestegen. De relatieve stijging schommelt over het geheel tussen die van Nederland en die van Zuid-Holland (figuur 3.8).

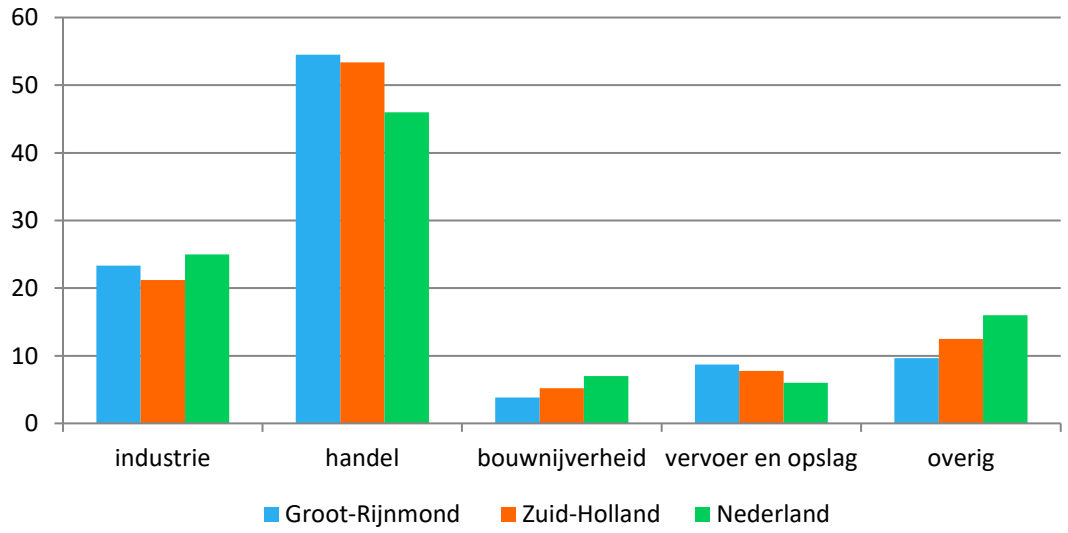
Figuur 3.8 Ontwikkeling BRP en BBP, 2010-2016, index

bron: CBS Statline

De regio Groot-Rijnmond heeft in handel, vervoer en opslag een groter aandeel in de omzet dan gemiddeld in Nederland en Zuid-Holland. Voor wat betreft industrie heeft de regio een groter aandeel in de omzet dan gemiddeld in Zuid-Holland, maar een kleiner aandeel dan heel Nederland (figuur 3.9).

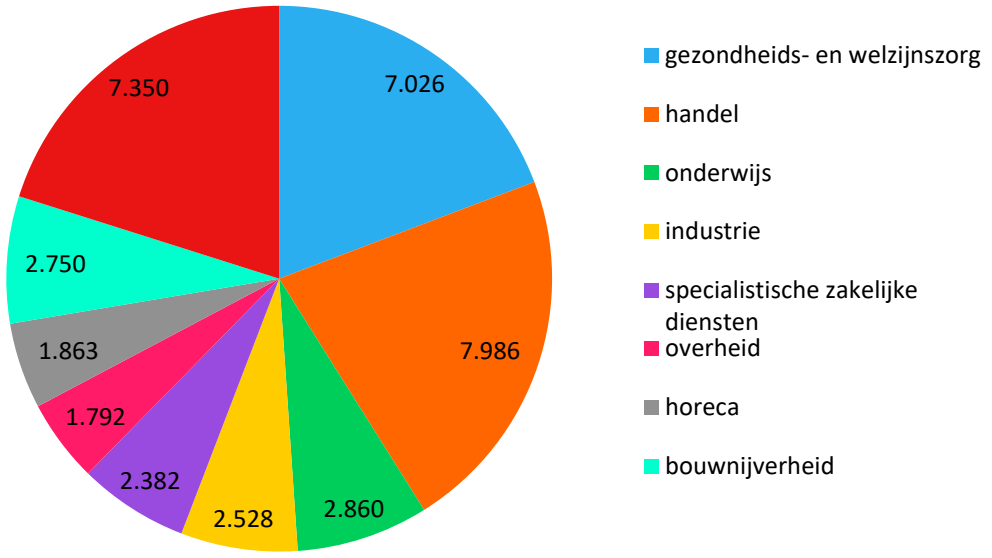
Figuur 3.9 Relatieve omzet van verschillende sectoren (SBI), 2016, percentage

bron: CBS Statline

De meeste werkgelegenheid is te vinden in de sectoren handel en gezondheids- en welzijnszorg (figuur 3.10)[18].

Figuur 3.10 Aantal personen werkzaam per sector op Voorne-Putten (SBI), 2015, absoluut

bron: Bedrijvenregister Zuid-Holland

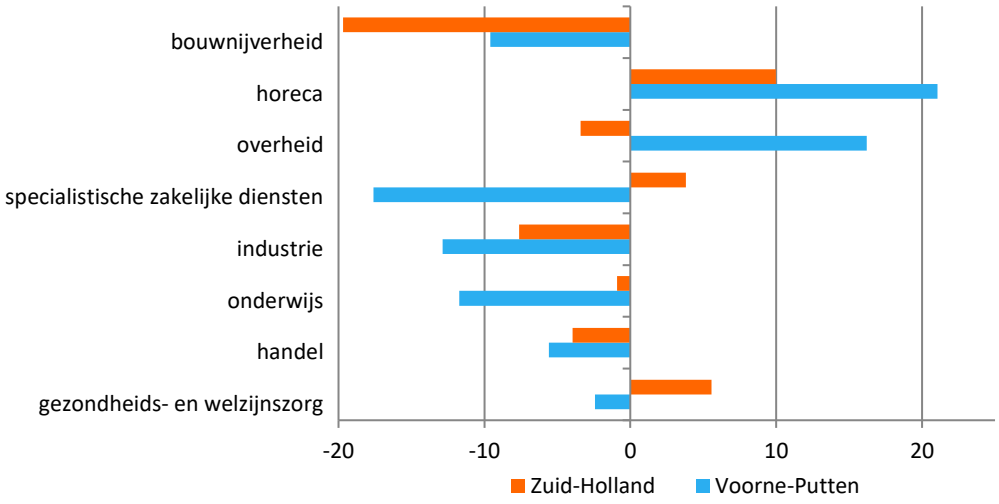
Sinds 2007 is de werkgelegenheid het meest gegroeid in de horeca (figuur 3.11).

Het UWV verwacht landelijk dat het aantal banen procentueel de komende tijd waarschijnlijk het sterkst groeit in de deelsectoren: kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, thuiszorg en de overige gezondheidszorg (vooral huisartsenpraktijken en gezondheidscentra). Dit is onder meer het gevolg van de vergrijzing, maar ook van de economische groei, nieuwe behandelmethoden, het schrappen van bezuinigingen en het beschikbaar stellen van extra financiering, onder meer voor verpleeghuiszorg.[19]

[18] Hierbij wordt de categorie 'overig' buiten beschouwing gelaten, omdat dit een optelsom is van een aantal verschillende, relatief kleine sectoren.

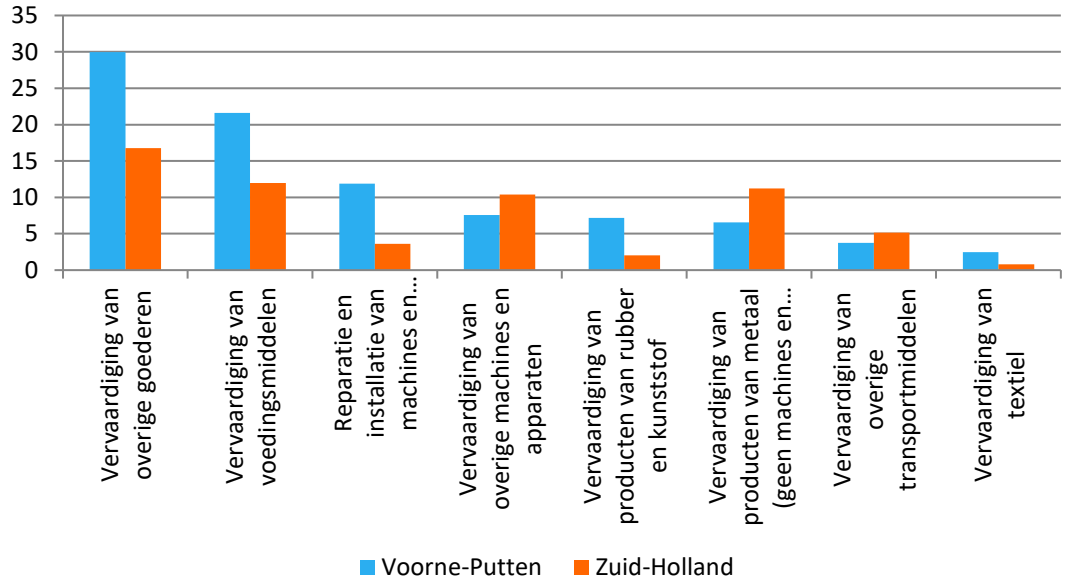
[19] Brakel K. van, Hilbers P en Vries M de (red.). UWV Arbeidsmarktprognose 2017-2018. Amsterdam: UWV, 2017.

Figuur 3.11 Ontwikkeling werkgelegenheid per sector (SBI), 2007-2015, percentage

bron: Bedrijvenregister Zuid-Holland

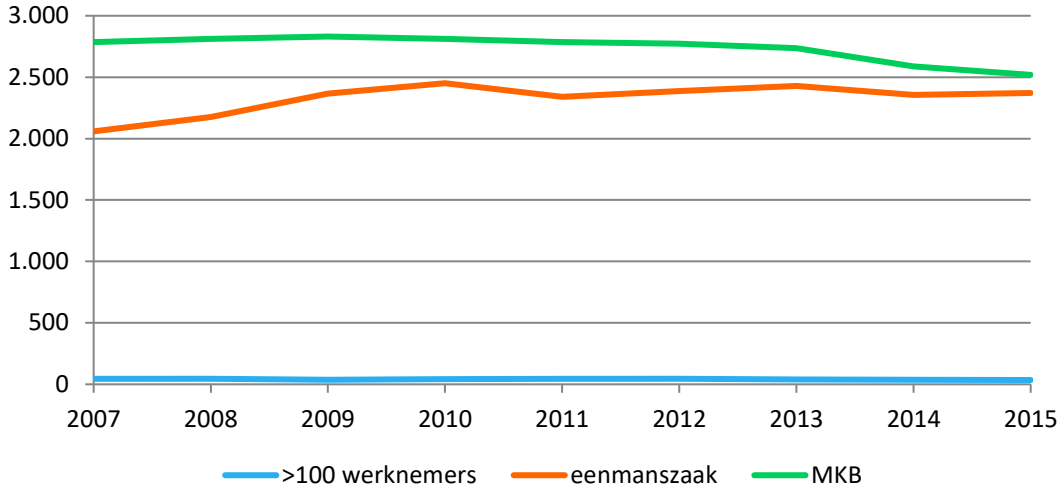
Figuur 3.12 Aandeel werkgelegenheid van de grootste industrieën (SBI 2) binnen de industrie (SBI 1), 2015, percentage

bron: Bedrijvenregister Zuid-Holland

Het aantal MKB-bedrijven (minder dan 100 werknemers) neemt vanaf 2009 af, terwijl het aantal eenmanszaken over het geheel toeneemt. Het aantal bedrijven met meer dan 100 werknemers blijft nagenoeg gelijk (figuur 3.13).

Figuur 3.13 Ontwikkeling aantal bedrijven* naar aantal werknemers, 2007-2015, absoluut

*Dit is exclusief lege bv's.
bron: Bedrijvenregister Zuid-Holland

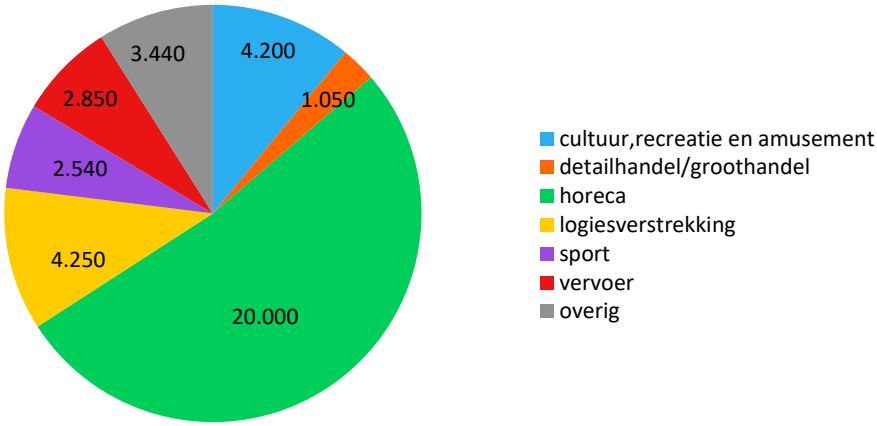
3.4 Recreatie en toerisme

3.4.1 Werkgelegenheid

Cijfers over de deelsectoren van recreatie en toerisme zijn voor de regio Voorne-Putten alleen beschikbaar op het niveau van COROP-regio's. De regio Voorne-Putten maakt deel uit van de regio Groot-Rijnmond. Hiertoe behoren de gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Capelle aan den IJssel, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Korendijk, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Oud-Beijerland, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Strijen, Vlaardingen, Westvoorne en Zuidplas.

In 2017 telt de regio Groot-Rijnmond zo'n 38.350 werknemers in de sector recreatie en toerisme. Meer dan de helft hiervan werkt in de horeca (ruim 52%). Het kleinste aandeel werkt in de deelsector detailhandel/groothandel (bijna 3%; figuur 3.14).

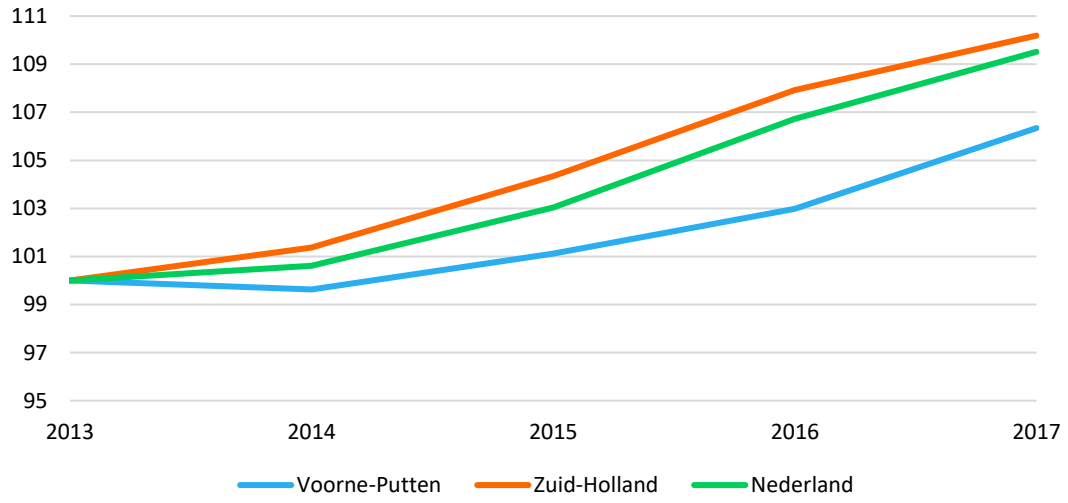
Figuur 3.14 Aantal personen werkzaam per deelsector recreatie en toerisme (SBI) in de COROP-regio Groot-Rijnmond, 2017, absoluut*

*Het aantal banen heeft betrekking op het totaal aantal fulltimers, parttimers en uitzendkrachten.
bron: LISA, 2017

Het aantal banen in de sector recreatie en toerisme is in 2017 toegenomen met ruim 6% ten opzichte van 2013. Dit is minder sterk dan de stijging in Zuid-Holland en Nederland (beiden circa 10%; figuur 3.15). Binnen de gemeenten van de regio varieert de ontwikkeling in werkgelegenheid tussen bijna 2% in Hellevoetsluis en bijna 21% in Brielle.

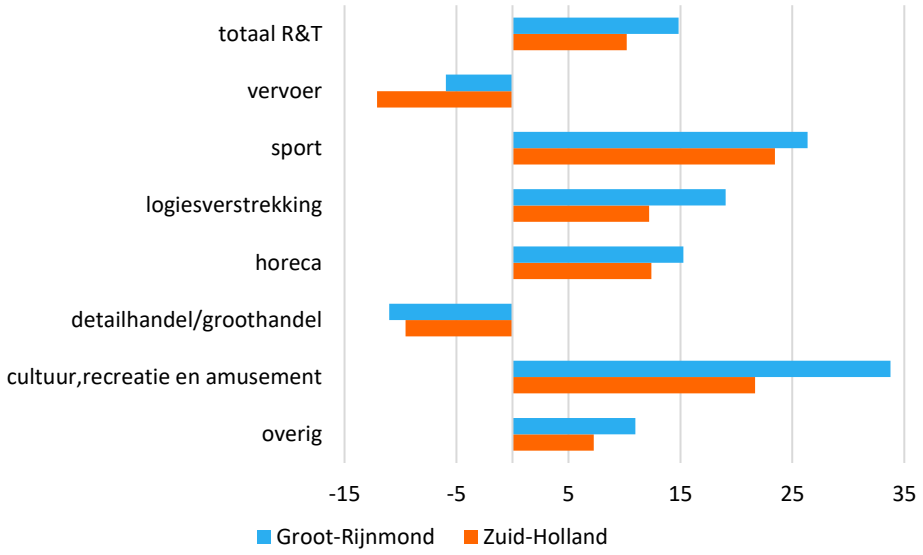
Figuur 3.15 Ontwikkeling van het aantal banen in de sector recreatie & toerisme, 2013-2017, index*

*Dit is exclusief uitzendkrachten.
bron: LISA, 2013-2017

Sinds 2013 is in 2017 de werkgelegenheid in recreatie en toerisme het meest gegroeid in de sector cultuur, recreatie en amusement met bijna 34%. Werkgelegenheid is het meest afgenomen in de deelsector detailhandel/groothandel met ruim 11%. Dit is sterker dan de daling in Zuid-Holland (bijna 10%; figuur 3.16).

Figuur 3.16 Ontwikkeling werkgelegenheid per deelsector recreatie en toerisme (SBI) in de COROP-regio Groot-Rijnmond, 2013-2017, percentage

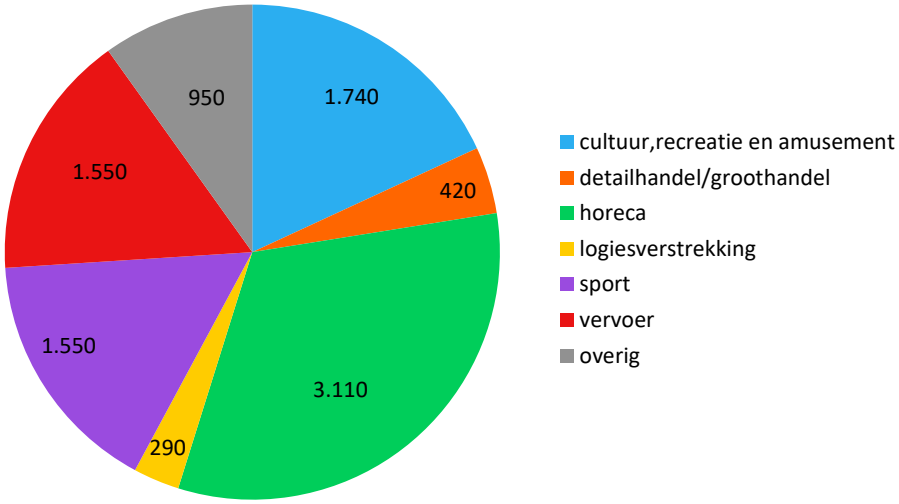

bron: LISA, 2013, 2017

3.4.2 Vestigingen

De regio Groot-Rijnmond heeft in 2017 ruim 9.600 vestigingen die tot de sector recreatie en toerisme behoren. De meerderheid van de vestigingen behoren tot de horeca (ruim 32%) en de kleinste aandeel tot de logiesverstrekking (circa 3%; figuur 3.17).

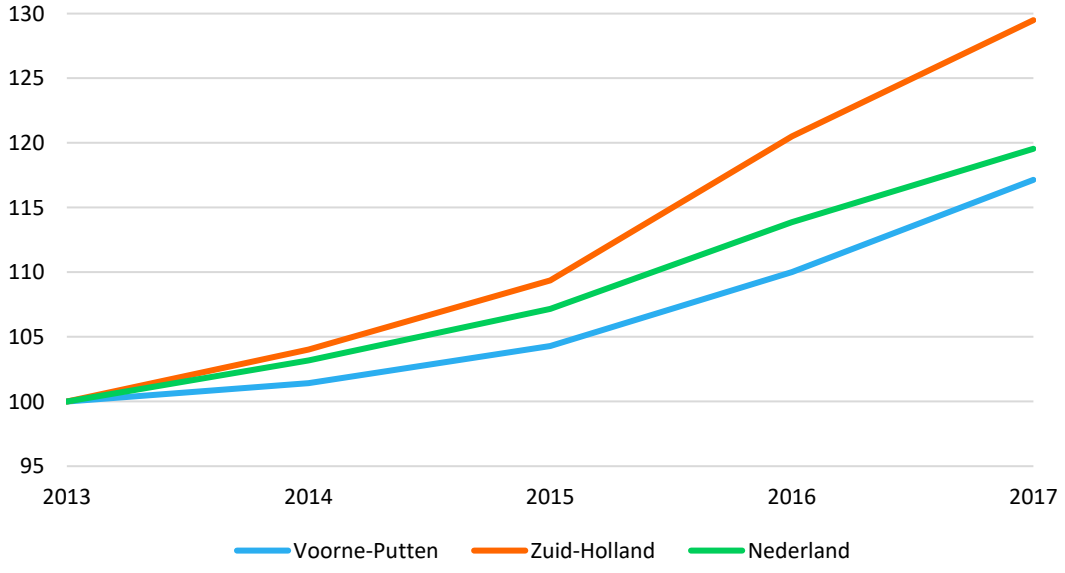
Figuur 3.17 Aantal vestigingen per deelsector recreatie en toerisme (SBI) in de CO-ROP-regio Groot-Rijnmond, 2017, absoluut

bron: LISA, 2017

Het aantal vestigingen binnen recreatie en toerisme stijgt in de regio Voorne-Putten tussen 2013 en 2017 met ruim 17%, minder sterk dan in Zuid-Holland en Nederland (respectievelijk ruim 29 en ruim 20%). De groei van vestigingen binnen de afzonderlijke gemeenten in de regio loopt van ruim 9% in Brielle en Westvoorne tot bijna 23% in Nissewaard.

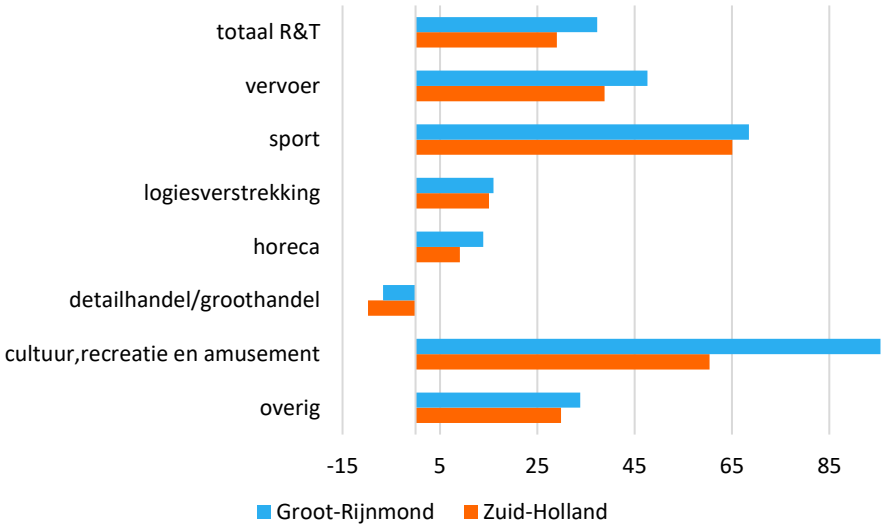
Figuur 3.18 Ontwikkeling van het aantal vestigingen in de sector recreatie & toerisme, 2013-2017

bron: LISA, 2013-2017

Sinds 2013 is in 2017 het aantal vestigingen binnen de deelsector cultuur, recreatie en amusement in de regio Groot-Rijnmond het meest gegroeid (bijna 96%). Het aandeel vestigingen in de detailhandel/groothandel is als enige afgenomen met bijna 7% (figuur 3.19).

Figuur 3.19 Ontwikkeling van het aantal vestigingen per deelsector recreatie en toerisme (SBI) in de COROP-regio Groot-Rijnmond, 2013-2017, percentage

bron: LISA, 2013, 2017

3.5 Locaties van toeristische verblijfsvoorzieningen

Figuur 3.20 geeft de locaties van toeristische verblijfsvoorzieningen in de regio weer. De meeste hotels en campings zijn te vinden in Westvoorne. Hellevoetsluis heeft twee bungalowparken.

Figuur 3.20 Locaties van toeristische verblijfvoorzieningen

bron: Data-adviesbureau Tympaan

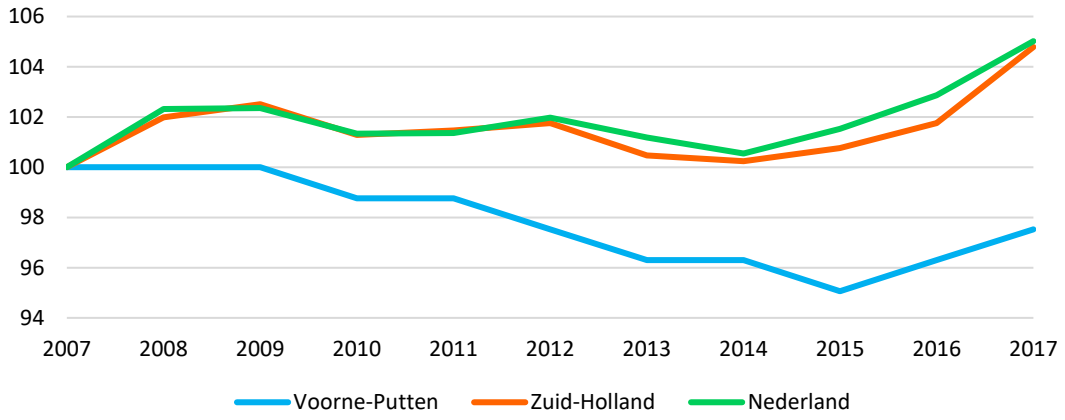
Over het geheel gezien zijn de verblijfsvoorzieningen in de regio goed bereikbaar met het openbaar vervoer, uitgezonderd diverse campings in Westvoorne en Brielle. De bereikbaarheid van het bungalowpark in Westvoorne is ook minder goed.
Bereikbaarheid toeristische verblijfsvoorzieningen met het OV

4 Inkomen en vermogen[20]

4.1 Inkomstenbronnen

Tot 2015 daalt de beroepsbevolking op Voorne-Putten. Vanaf 2015 neemt de werkzame beroepsbevolking weer toe om daarna op hetzelfde niveau te blijven. In 2017 ligt de beroepsbevolking nog onder het niveau van 2007. Dit is tegen de trend in Zuid-Holland en Nederland in (figuur 4.1).

Figuur 4.1 Ontwikkeling werkzame beroepsbevolking, 2007-2017, index

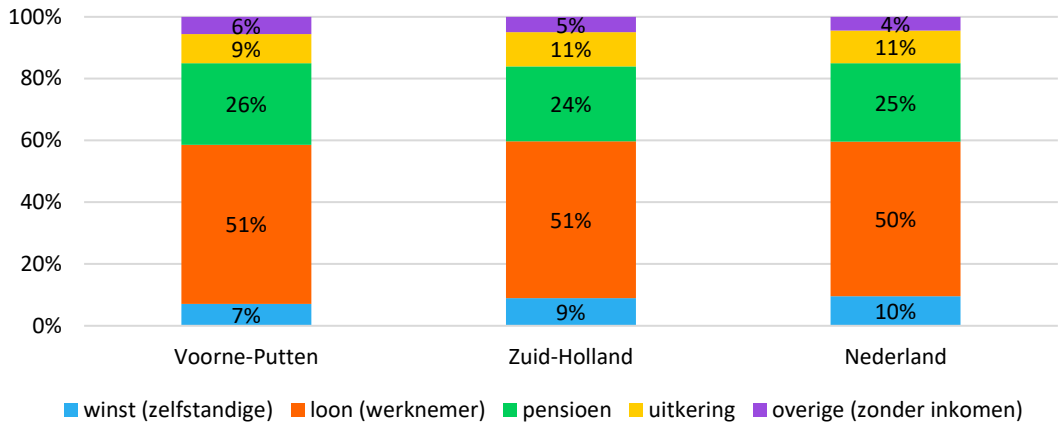
bron: CBS Statline

Ongeveer 58% van alle volwassenen in de regio waarvan het inkomen bekend is, voorziet in zijn eigen inkomen. Zo'n 25% krijgt pensioen. De rest ontvangt een uitkering of heeft geen inkomen[21] (figuur 4.2).

[20] In dit hoofdstuk gaat het over huishoudens exclusief studentenhuishoudens en huishoudens in instellingen, tenzij in de tekst anders wordt vermeld. Bij de indeling in de verschillende leeftijdsklassen geldt de leeftijd van de hoofdbewoner van het huishouden.

[21] Hierbij gaat het om personen zonder eigen inkomen of met uitsluitend inkomen uit vermogen, huursubsidie of huurtoeslag, of kinderbijslag.

Figuur 4.2 Personen naar belangrijkste inkomstenbron, 2015, percentage*

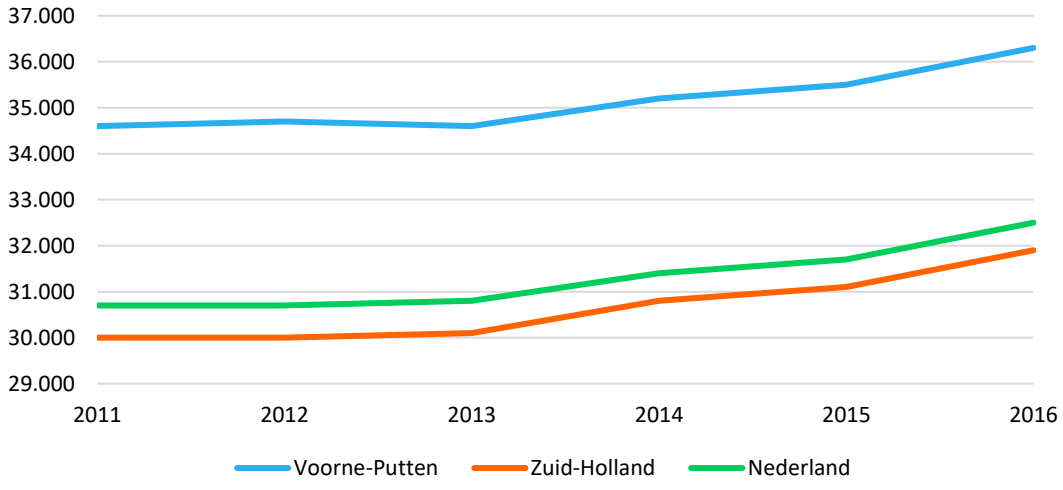
*Dit is exclusief kinderen en studenten.
bron: CBS Statline

4.2 Inkomens

In deze paragraaf worden gegevens gepresenteerd over het mediane besteedbare inkomen. Dit betreft de middelste waarde van de inkomensverdeling, dat wil zeggen dat 50% van inkomens onder en 50% van de inkomens boven deze waarde ligt. Er is in deze rapportage voor het mediane in plaats van het gemiddelde inkomen gekozen, omdat de gemiddelde waarde sterk wordt beïnvloed door lage en/of hoge 'uitschieters' in waarden.

Het mediane besteedbare inkomen[22] is op Voorne-Putten hoger dan in Zuid-Holland en Nederland (figuur 4.3)

Figuur 4.3 Ontwikkeling besteedbaar inkomen van huishoudens, 2011-2016, mediaan*

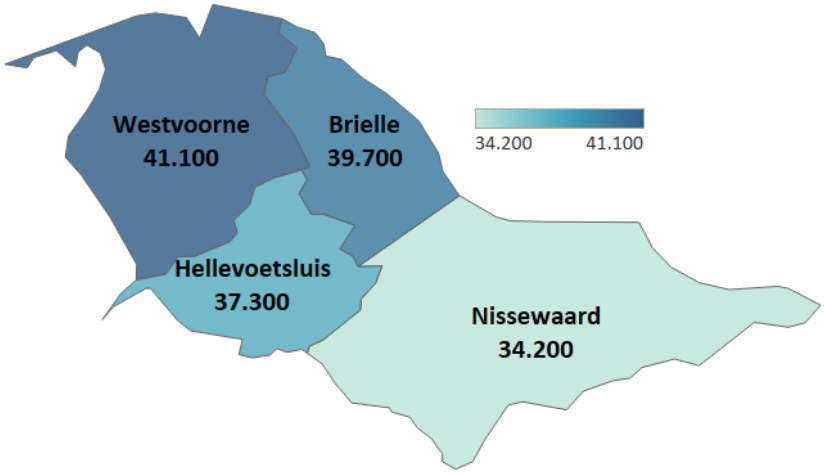

*Dit is inclusief studenten.
bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

[22] Het besteedbaar inkomen is het nettobedrag dat een huishouden op jaarbasis te besteden heeft. Dit bestaat in grote lijnen uit het bruto inkomen verminderd met afgedragen premies en belastingen.

In alle gemeenten ligt het mediane besteedbare inkomen boven dat van Nederland. In de gemeente Nissewaard ligt het mediane besteedbare inkomen in 2015 onder dat van de regio (figuur 4.4).

Figuur 4.4 Besteedbaar inkomen per huishouden, 2015, mediaan*

*Dit is inclusief studenten.
bron: CBS Statline

De mediane besteedbare inkomens zijn voor alle soorten inkomstenbronnen toegenomen. Zelfstandigen hebben het hoogste inkomen. Het inkomen van zelfstandigen is het minst gestegen in de regio in de afgelopen jaren (tabel 4.1).

Tabel 4.1 Besteedbaar inkomen naar belangrijkste inkomstenbron in de regio Voorne-Putten, 2011, 2016, mediaan

	2011	2016	groei
loon*	42.300	47.100	11,3%
zelfstandige	47.600	47.900	0,6%
ww-uitkering	20.800	22.900	10,1%
bijstand of andere sociale voorziening	13.800	15.000	8,7%
pensioen	25.700	27.300	6,2%
arbeidsongeschiktheidsuitkering	20.900	22.300	6,7%
totaal**	34.600	36.300	4,9%

*Dit is inclusief loon directeur-grootaandeelhouder.
**Het totaal is ook inclusief studenten en overige inkomens.
bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

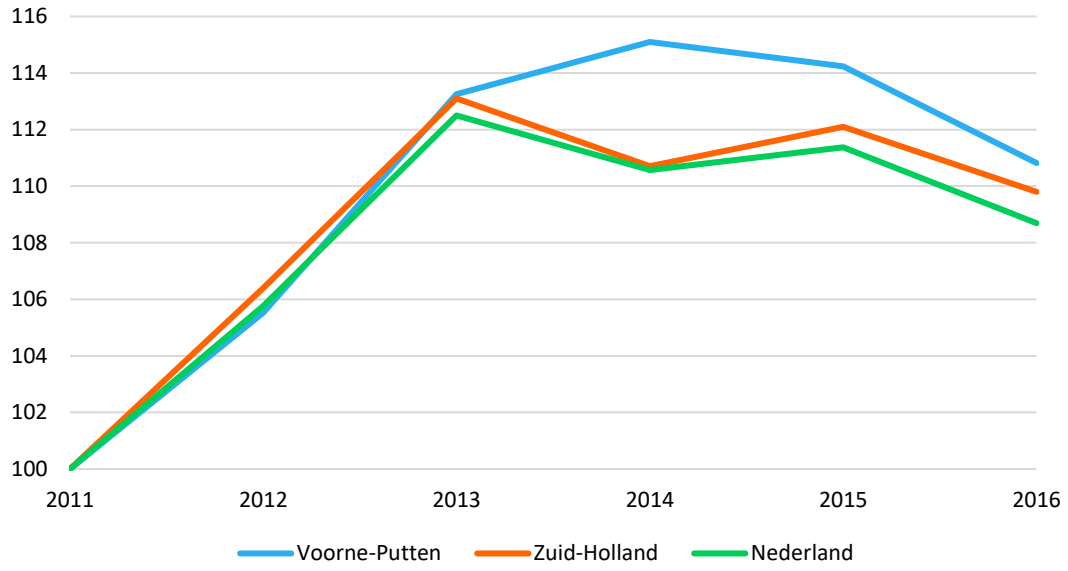
Het aantal huishoudens met een laag inkomen (<120% van de lage-inkomensgrens[23]) is op Voorne-Putten vanaf 2013 sterker gestegen dan in Zuid-Holland en Nederland (figuur 4.5).

In 2016 zijn er op Voorne-Putten in totaal ongeveer 9.950 huishoudens met een inkomen <120% van de lage-inkomensgrens. Hiervan heeft bijna 62% (6.150) een inkomen van

[23] De lage-inkomensgrens betreft een vast bedrag dat voor alle jaren en alle typen huishoudens een gelijke koopkracht vertegenwoordigt. De hoogte ervan is geënt op de bijstandsuitkering van een alleenstaande in 1979, toen deze op een hoog niveau lag (CBS, 2018. Armoede en sociale uitsluiting 2018).

minder dan 100% van de lage-inkomensgrens. Bij de lage-inkomensgrens wordt er rekening gehouden met de huishoudsamenstelling. Zo ligt de grens rond de € 1.000 per maand voor een alleenstaande en op ruim € 1.900 per maand voor een gezin met kinderen.

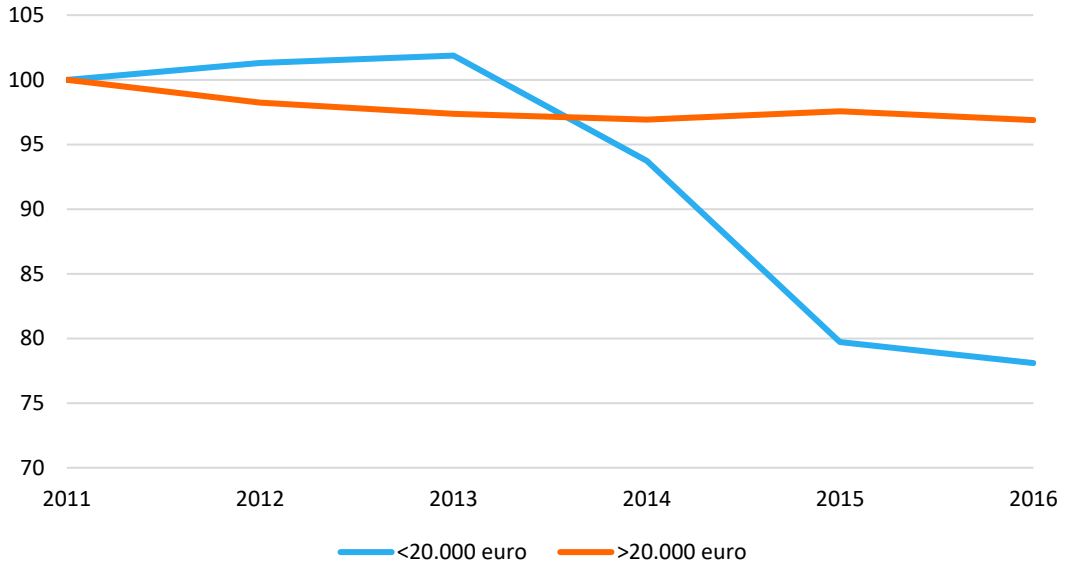
Figuur 4.5 Ontwikkeling van het aantal huishoudens met een inkomen van <120% van lage inkomensgrens, 2011-2016, index

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Het aantal huishoudens met kinderen <18 jaar dat minder dan € 20.000 besteedbaar inkomen per jaar (€ 1.667 per maand) ontvangt, ligt in 2016 in de regio 22% lager dan in 2011 (figuur 4.6). Ook ten opzichte van het totaal aantal huishoudens met kinderen <18 jaar is het aantal huishoudens met kinderen <18 jaar met minder dan € 20.000 besteedbaar inkomen tussen 2011 en 2016 met ruim 1% in de regio gedaald.

Figuur 4.6 Ontwikkeling aantal huishoudens met kinderen <18 jaar met een besteedbaar inkomen van meer en minder dan € 20.000 op Voorne-Putten, 2011-2016, index

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

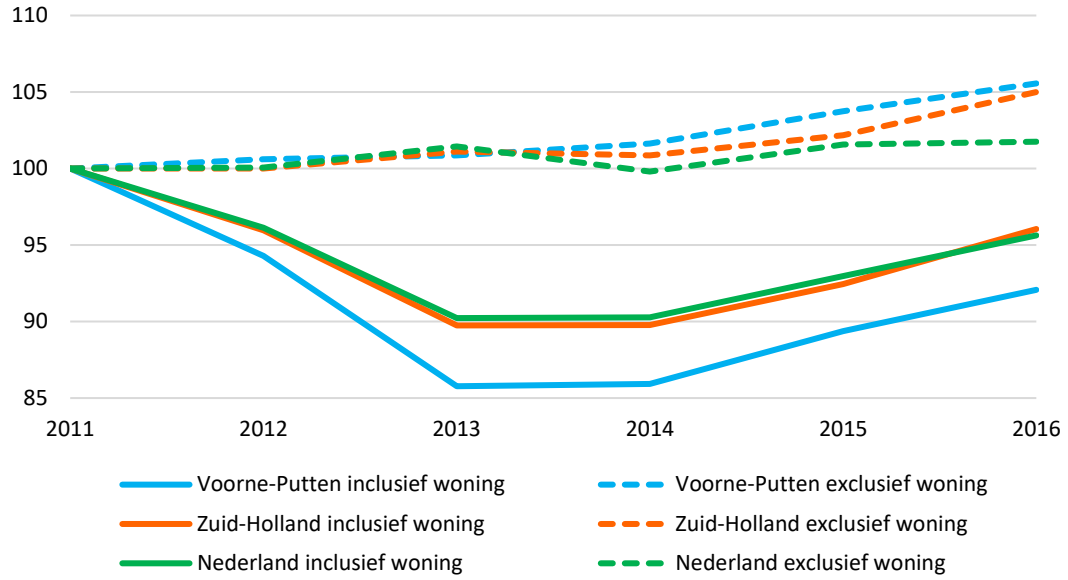
4.3 Vermogen

Het aantal huishoudens dat meer dan € 50.000 vermogen heeft, is in de crisisjaren flink afgenomen. Met name als het huis bij het vermogen wordt geteld[24], is te zien dat het aantal huishoudens met een hoog eigen vermogen is gedaald. Na 2014 neemt het aantal huishoudens met meer dan € 50.000 vermogen waarbij de woning wordt meegeteld, weer toe, maar het is nog niet op hetzelfde niveau als in 2011. Als de woning buiten beschouwing wordt gelaten, neemt het aantal huishoudens met meer dan € 50.000 vermogen toe en ligt in 2016 boven het niveau van 2011 (figuur 4.7).

Op Voorne-Putten heeft in 2016 bijna 48% van de huishoudens een vermogen van meer dan € 50.000 als de woning wordt meegeteld en ruim 32% een vermogen van meer dan € 50.000 wanneer de woning buiten beschouwing blijft.

[24] Hierbij is gecorrigeerd voor de eventuele hypotheek die op een huis rust.

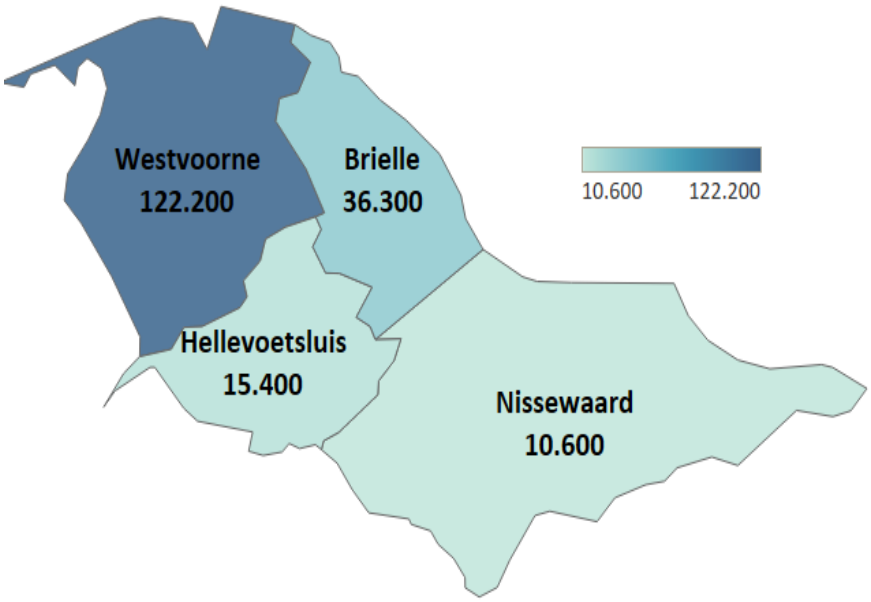
Figuur 4.7 **Ontwikkeling van het aantal huishoudens met >€ 50.000 vermogen, inclusief en exclusief de woning, 2011-2016, index**

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Het eigen woningbezit is erg bepalend voor de vermogensopbouw in een gemeente. Duurdere woningen en hoog percentage eigen woningbezit zorgen voor een hoog mediaan vermogen (figuur 4.8).

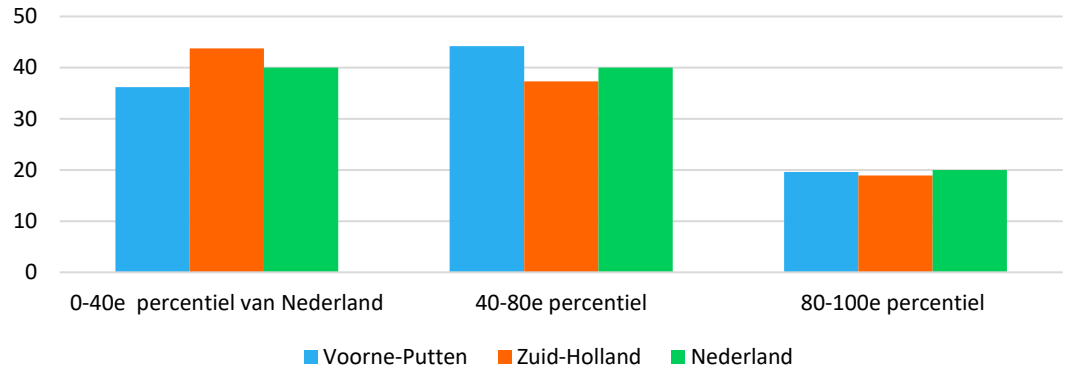
Figuur 4.8 **Vermogen van huishoudens inclusief woning, 2016, mediaan**

bron: CBS Statline

Als gekeken wordt naar de vermogensverdeling, valt op dat de regio verhoudingsgewijs meer hoge vermogens heeft dan Zuid-Holland en minder lage vermogens heeft dan in Zuid-Holland en Nederland (figuur 4.9).[25]

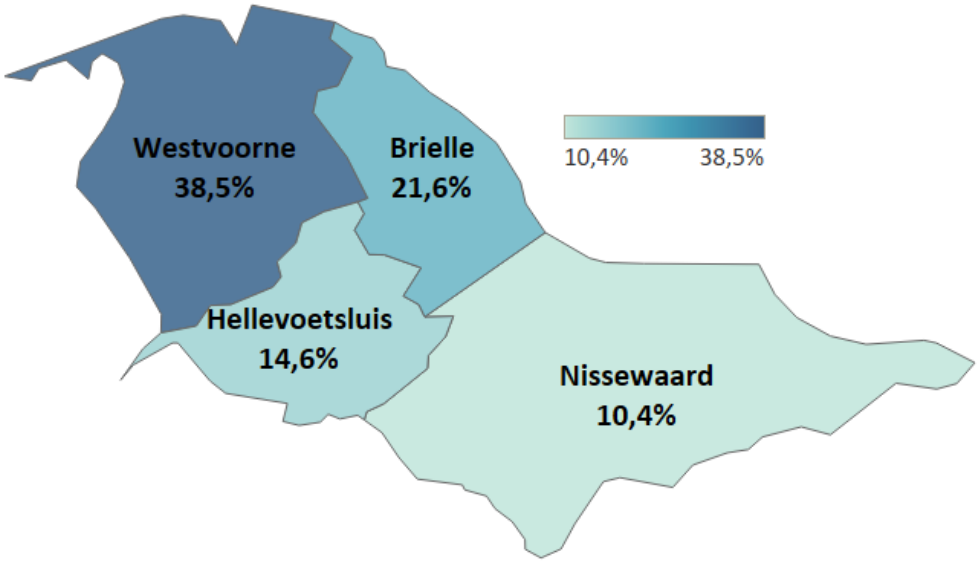
Figuur 4.9 Vermogensverdeling van huishoudens inclusief woning, 2016, percentielen

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Figuur 4.10 geeft het percentage huishoudens dat tot de 20% hoogste vermogens (80-100e percentiel) behoort op gemeenteniveau weer.

Figuur 4.10 Aantal huishoudens dat tot de 20% hoogste vermogens van Nederland hoort (inclusief woning), 2016, percentage

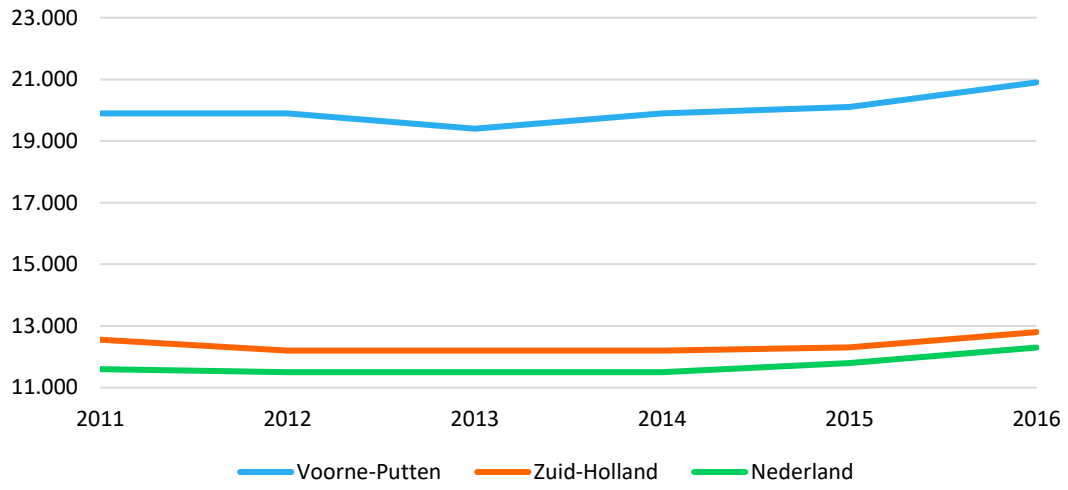
bron: CBS Statline

[25] De huishoudens worden naar hoogte van hun vermogen in tien groepen (percentielen) met een gelijk aantal huishoudens verdeeld. Het gaat hierbij om verdeling van percentielen voor Nederland, die eveneens wordt toegepast op de regio's en Zuid-Holland. De vermogensgrenzen tussen deze 10%-groepen verschillen van jaar tot jaar. De 3 samengevoegde categorieën van de percentielen is conform de gebruikelijke indeling die door het CBS voor inkomensklassen wordt gehanteerd.

4.4 Inkomen en vermogen huishoudens <65 jaar

Het mediane besteedbare inkomen van jonge huishouden (<25 jaar) ligt op Voorne-Putten aanzienlijk hoger dan in Zuid-Holland en Nederland. Het inkomen van jonge huishoudens neemt op Voorne-Putten vanaf 2013 toe, terwijl de inkomensgroei in Zuid-Holland vanaf 2015 en in Nederland sinds 2014 plaatsvindt (figuur 4.11).

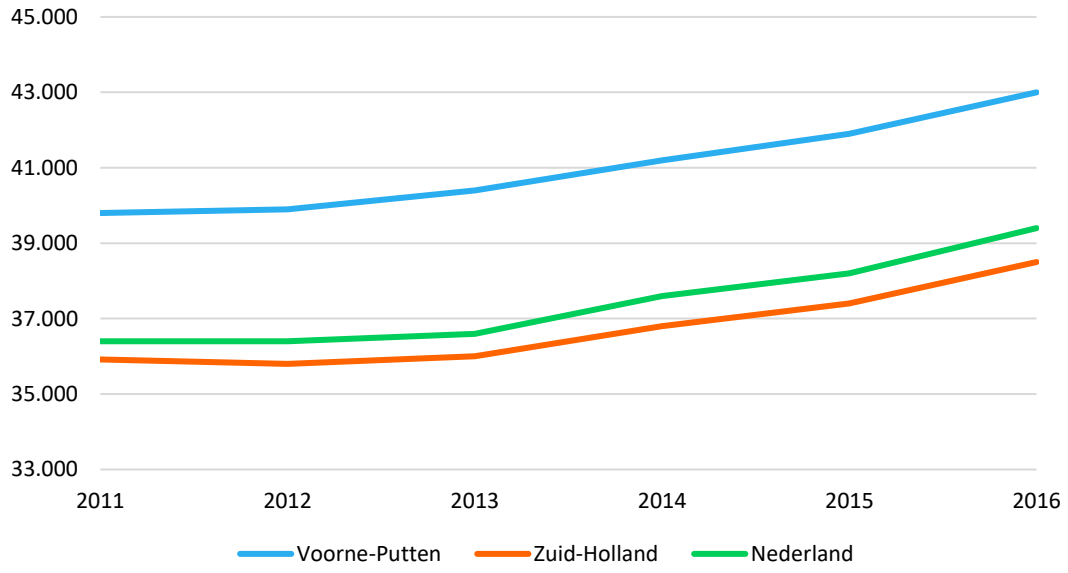
Figuur 4.11 Ontwikkeling besteedbaar inkomen van huishoudens <25 jaar, 2011-2016, mediaan

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Het mediane besteedbare inkomen van huishoudens tussen de 25-64 jaar is sinds 2012 toegenomen. Deze trend zien we ook in Zuid-Holland en Nederland (figuur 4.12).

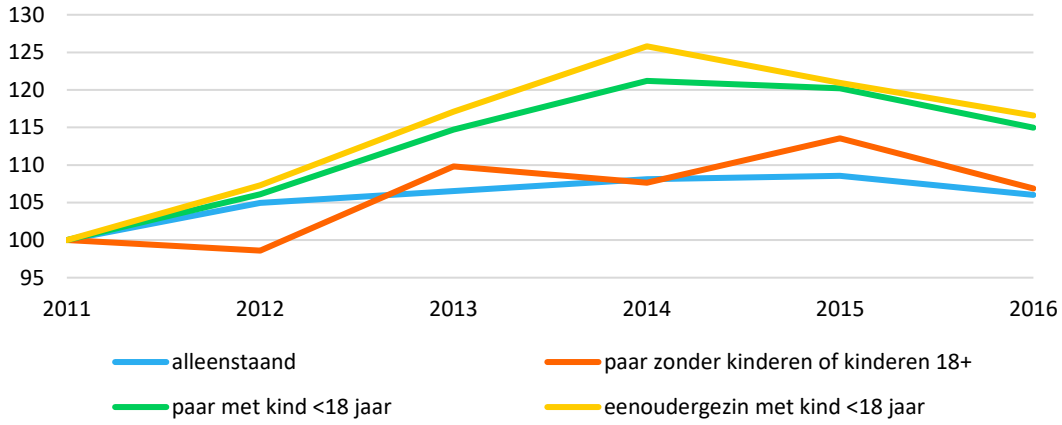
Figuur 4.12 Ontwikkeling besteedbaar inkomen van huishoudens 25-64 jaar, 2016, mediaan

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Ook de inkomensverschillen zijn groter geworden. Het aantal huishoudens van 25-64 jaar dat minder dan 120% van de lage-inkomensgrens verdient, is namelijk gegroeid in de regio. Dit geldt vooral voor paren met kinderen <18 jaar eenoudergezinnen met kinderen <18 jaar. Wel is er de laatste jaren weer een daling te zien (figuur 4.13).

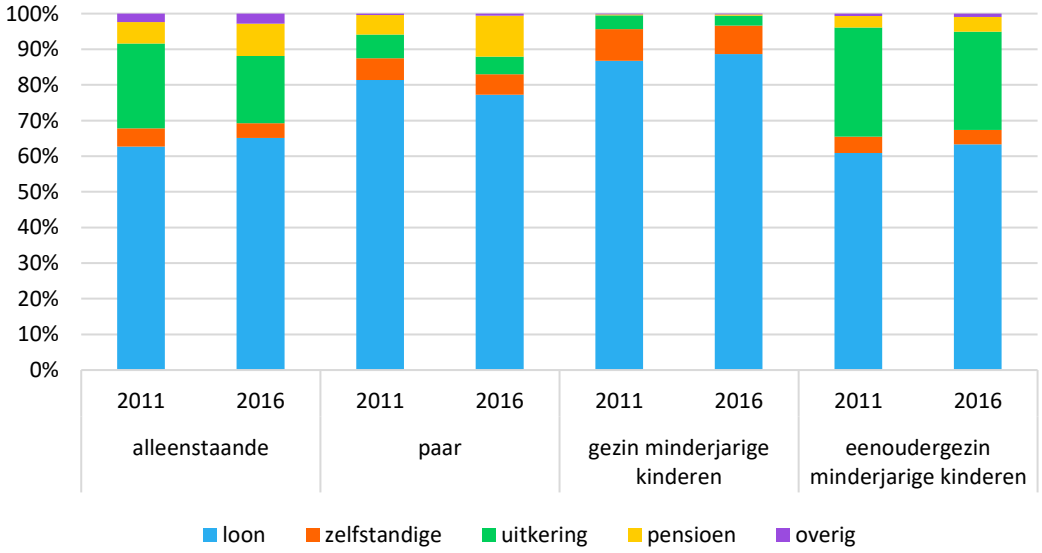
Figuur 4.13 Ontwikkeling van aantal huishoudens <65 jaar met een besteedbaar inkomen van <120% van de lage-inkomensgrens, 2011-2016, index

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Paren hebben ook in toenemende mate minder vaak inkomen uit loon of uit onderneming als zelfstandige. Dit komt waarschijnlijk door de toename van het aantal oudere echtparen waarbij het loon vaker uit het pensioen afkomstig is. Alleenstaanden en eenoudergezinnen hebben het minst vaak inkomen uit werk. Het percentage huishoudens dat een uitkering krijgt, is bij eenoudergezinnen het hoogst, maar is sinds 2011 wel gedaald in de regio (figuur 4.14).

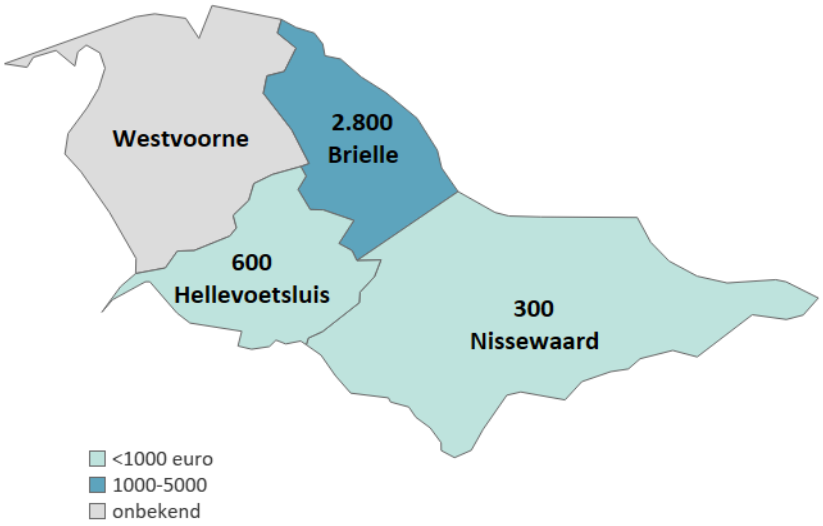
Figuur 4.14 Belangrijkste inkomstenbron van huishoudens <65 jaar naar huishoudtype in de regio Voorne-Putten, 2011, 2016, percentage

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Jonge huishoudens (<25 jaar) hebben nog weinig vermogen. Het mediane vermogen ligt tussen € 300 en € 2.800, wanneer de woning wordt meegeteld (figuur 4.15).

Figuur 4.15 Vermogen van huishoudens <25 jaar inclusief woning, 2016, mediaan

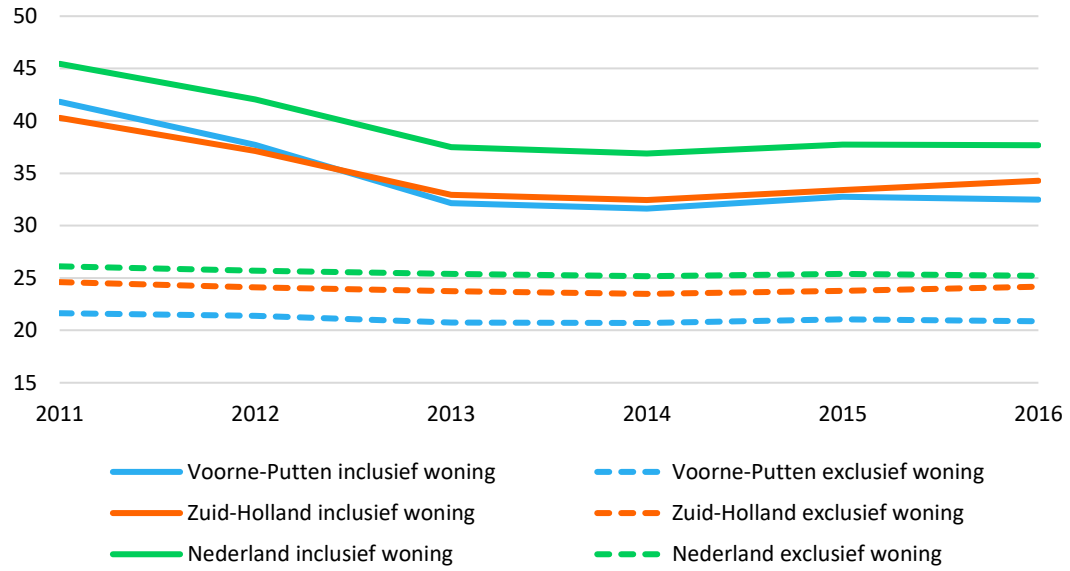

bron: CBS Statline

Jonge huishoudens (25 jaar) hebben in vergelijking met andere huishoudens minder vaak een eigen woning. Daarnaast blijkt uit de geringe verschillen bij jonge huishoudens tussen het percentage vermogens <€ 50.000 in- en exclusief de woning, dat deze huishoudens nog niet of nauwelijks vermogen hebben opgebouwd uit de eigen woning. Ruim 18% van de jonge huishoudens heeft een vermogen van meer dan € 50.000 wanneer de woning niet wordt meegeteld. Gemiddeld is dat in Zuid-Holland en Nederland 15%. Wanneer de eigen woning wel wordt meegeteld, dan heeft bijna 20% van de jonge huishoudens op Voorne-Putten een vermogen van meer dan € 50.000. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk ruim 16 en bijna 17%.

Het percentage huishoudens van 25-64 jaar met een vermogen van meer dan € 50.000 ligt op Voorne-Putten onder het gemiddelde van Nederland en Zuid-Holland, wanneer de woning buiten beschouwing wordt gelaten. Wanneer de woning wordt meegeteld is het percentage huishoudens van 25-64 jaar met een vermogen van meer dan € 50.000 vergelijkbaar met Zuid-Holland, maar lager dan gemiddeld in Nederland. Tussen 2011 en 2013 is het percentage huishoudens van 25-64 jaar met een vermogen van meer dan € 50.000 in de regio gedaald, wanneer de woning wordt meegeteld. Dit is vooral het gevolg van de daling van de huizenprijzen. Deze trend zien we ook in Zuid-Holland en Nederland. Wanneer de woning buiten beschouwing wordt gelaten, is het aantal huishoudens van 25-64 jaar in de regio met meer dan € 50.000 vermogen in de periode 2011-2016 vrijwel stabiel en ligt rond de 21% (figuur 4.16).

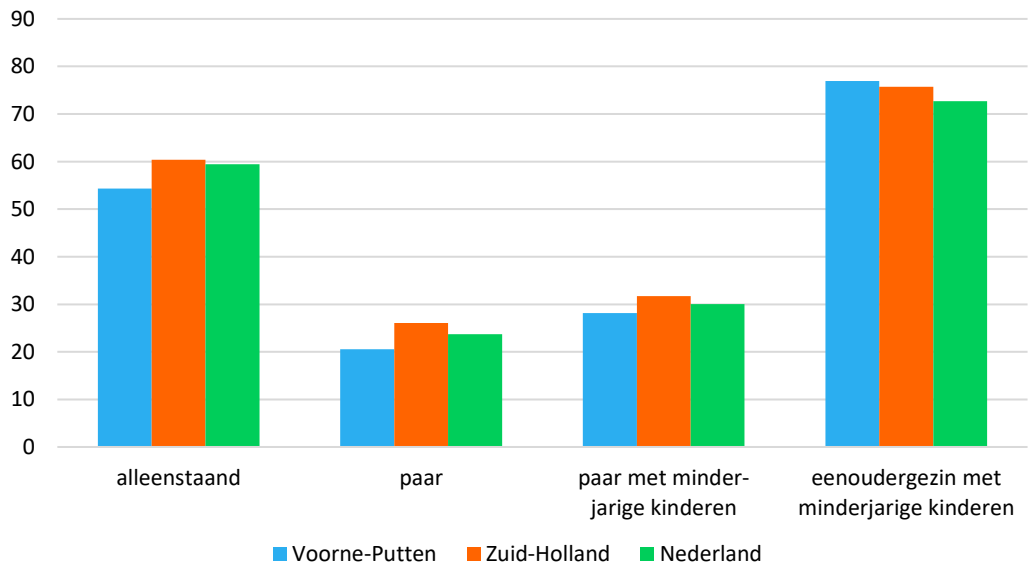
Figuur 4.16 Huishoudens 25-64 jaar met > € 50.000 vermogen, 2011-2016, percentage

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Op Voorne-Putten behoren gezinnen met kinderen in eenoudergezinnen verhoudingsgewijs vaker tot de laagste groep vermogens van Nederland, dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Paren met en zonder kinderen hebben minder vaak een laag vermogen in vergelijking met de andere typen huishoudens. Alleenstaanden behoren vaker dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland tot de groep met de laagste vermogens (figuur 4.17).

Figuur 4.17 Aantal huishoudens <65 jaar dat tot de 40% huishoudens van Nederland met de laagste welvaart* hoort, 2016, percentage

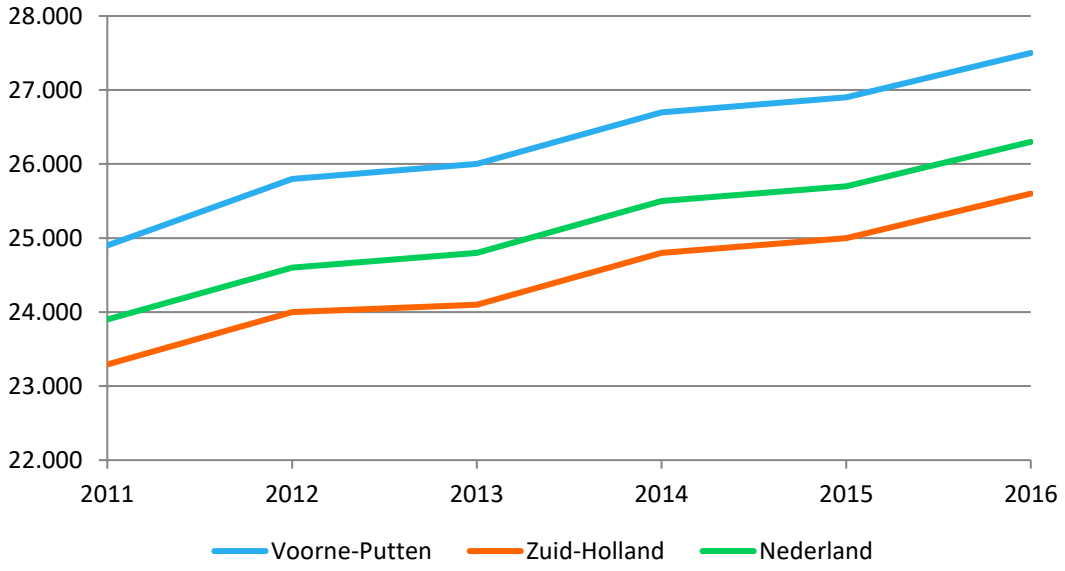
* De welvaartsklassen worden gebaseerd op het vermogen en het gestandaardiseerd inkomen.

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

4.5 Inkomen en vermogen huishoudens >65 jaar

Het aantal huishoudens waarvan de kostwinner 65 jaar en ouder is neemt toe. Het mediane inkomen van 65-plus-huishoudens bedraagt in 2016 € 27.500 op jaarbasis (figuur 4.18). Ten opzichte van 2011 is dat een stijging van circa 10%. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland stijgt het mediane inkomen van 65-plus-huishoudens eveneens met circa 10%.

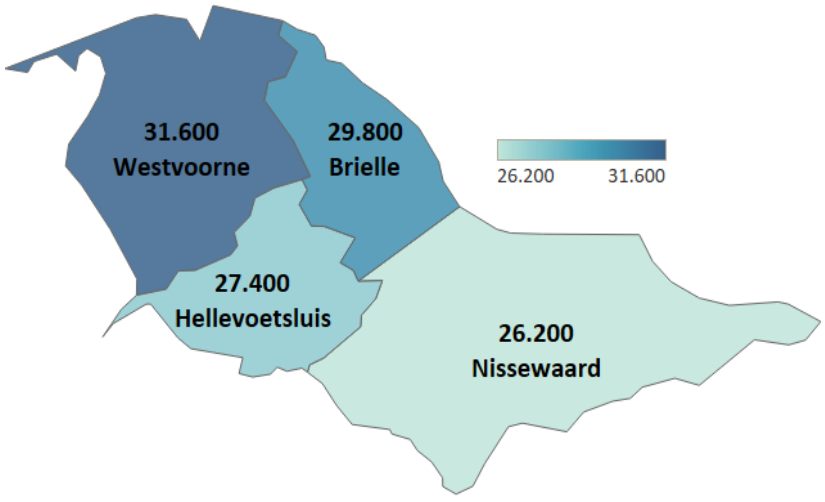
Figuur 4.18 Ontwikkeling besteedbaar inkomen 65-plus-huishoudens, 2011-2016, mediaan

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

In de gemeenten Nissewaard en Hellevoetsluis ligt het mediane besteedbare inkomen van 65-plus-huishoudens in 2015 onder dat van de regio (figuur 4.19).

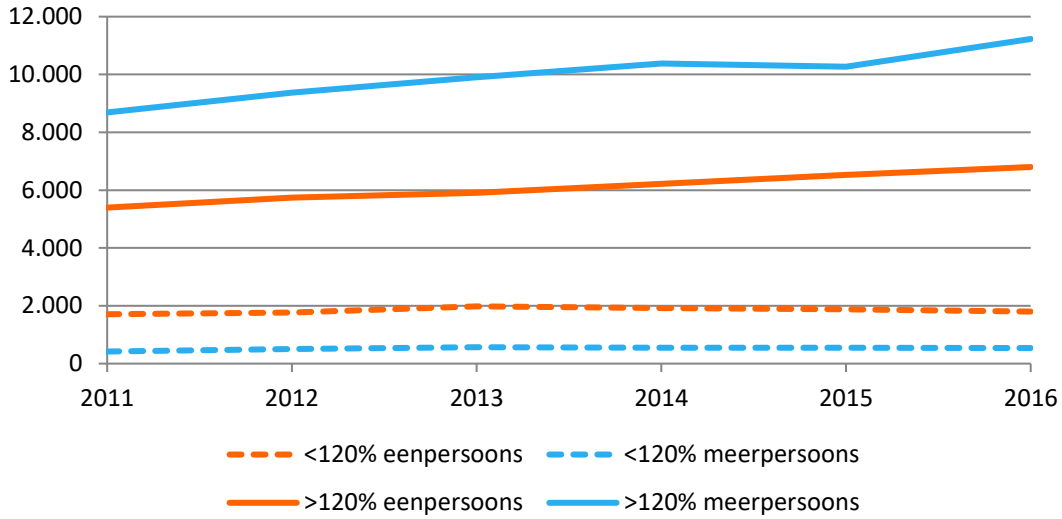
Figuur 4.19 Inkomen 65-plus-huishoudens, 2015, mediaan

bron: CBS Statline

Het aantal eenpersoons 65-plus-huishoudens met een inkomen minder dan 120% van de lage-inkomensgrens is in de regio in 2016 ten opzichte van 2011 met ruim 5% toegenomen in de regio tot bijna 1.800. Bij meerpersoons 65-plus-huishoudens is er in de periode 2011-2016 met ruim 28% toegenomen tot ongeveer 540. Het aantal 65-plus-huishoudens met een inkomen meer dan de 120% van de lage-inkomensgrens is voor een- en meerpersoons-huishoudens met respectievelijk 26 en ruim 29%gegroeid (figuur 4.20). In 2016 zijn er op Voorne-Putten ongeveer 570 65-plus-huishoudens met een inkomen onder de lage-inkomensgrens. Dat is bijna 24% van het totaal aantal 65-plus-huishoudens met een inkomen van minder dan 120% van de lage-inkomensgrens.

Figuur 4.20 Aantal 65-plus-huishoudens met een besteedbaar inkomen van meer en minder dan 120% van de lage-inkomensgrens, 2011-2016, absoluut

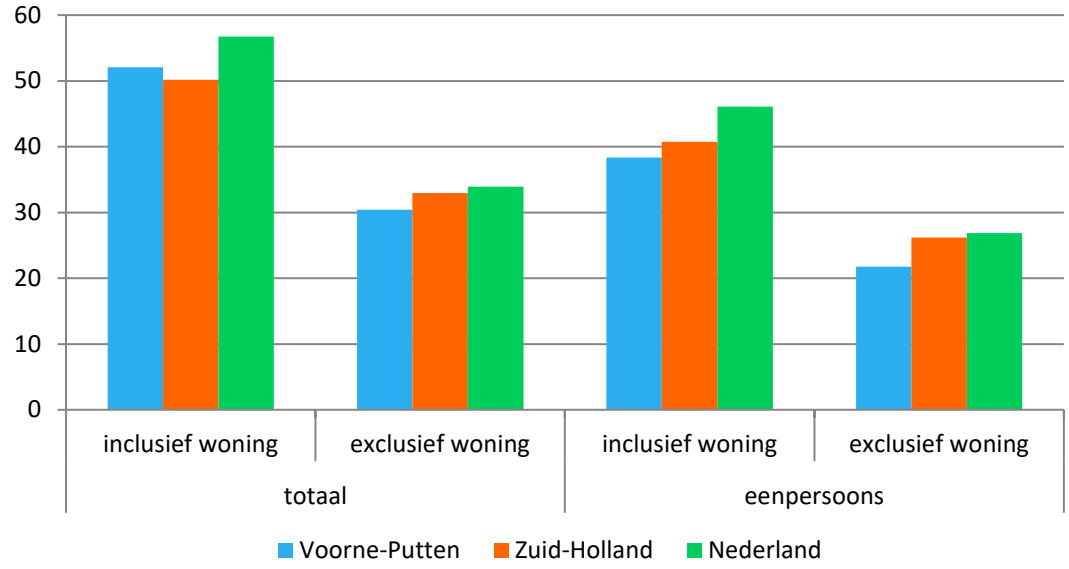

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Voor 65-plus-huishoudens is pensioen de belangrijkste inkomstenbron. In 2016 is dat in de regio 90%. Het aantal 65-plus-huishoudens dat nog inkomen heeft uit loon of onderneming ligt in de regio in 2016 op bijna 7%. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland is dat circa 8%. Ten opzichte van 2011 is het aantal 65-plus-huishoudens met inkomen uit loon of onderneming in de regio met bijna 1% gestegen.

65-plus-huishoudens op Voorne-Putten hebben verhoudingsgewijs minder vaak een vermogen van meer dan € 50.000 dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland, wanneer de woning buiten beschouwing blijft. Wanneer de woning wordt meegeteld hebben 65-plus-huishoudens op Voorne-Putten verhoudingsgewijs vaker een vermogen van meer dan € 50.000 dan gemiddeld in Zuid-Holland, maar minder vaak dan gemiddeld in Nederland. Eenpersoonshuishoudens hebben relatief minder vaak een vermogen van € 50.000 dan meerpersoonshuishoudens, zeker als de woning buiten beschouwing wordt gelaten (figuur 4.21).

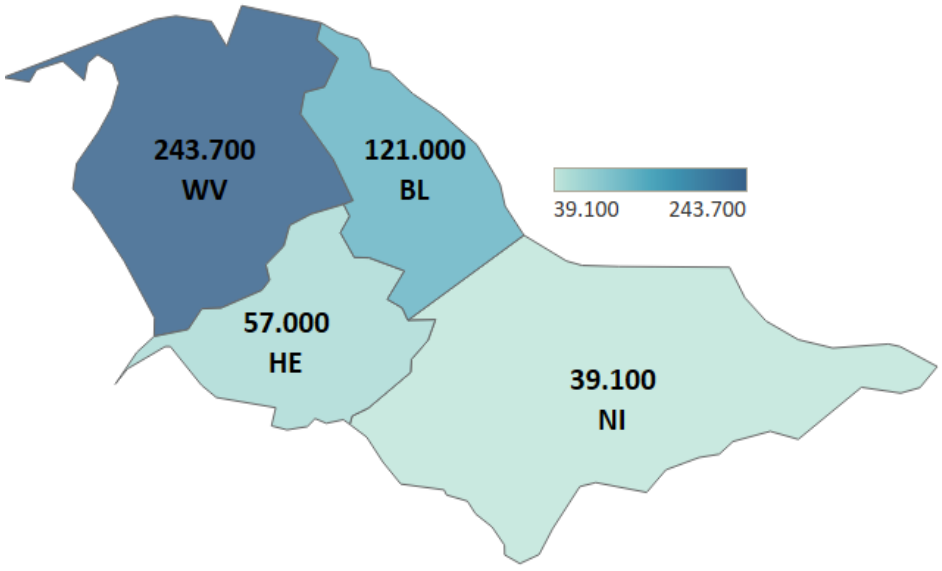
Figuur 4.21 65-plus-huishoudens met een vermogen van >€ 50.000, 2016, percentage

bron: CBS Microdata, bewerking Data-adviesbureau Tympaan

Het mediane vermogen van huishoudens inclusief de woning varieert van € 39.100 in Nissewaard tot € 121.000 in Brielle (figuur 4.22).

Figuur 4.22 Vermogen 65-plus-huishoudens, inclusief woning, 2016, mediaan

WV = Westvoorne, BL = Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI = Nissewaard

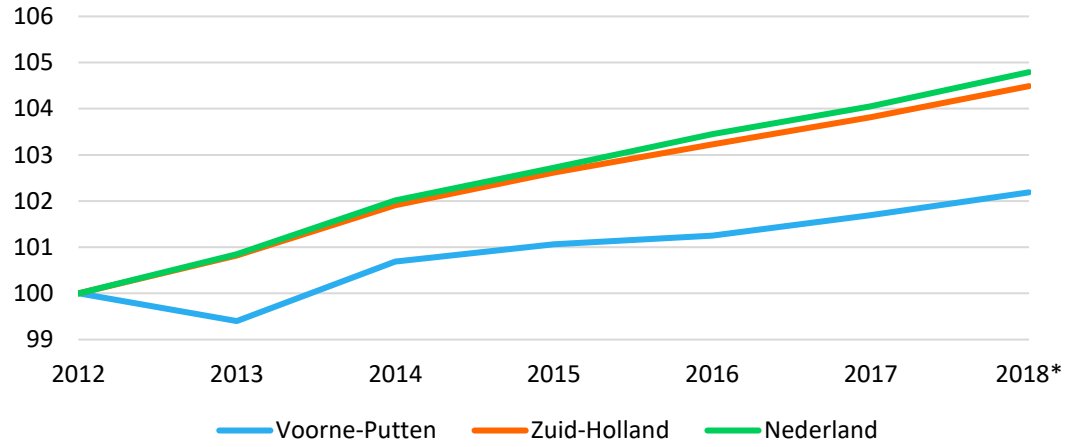
bron: CBS Statline

5 Wonen

5.1 Ontwikkeling en samenstelling van de totale woning-voorraad

In 2012 zijn er op Voorne-Putten ruim 69.900.400 woningen, in 2018 zijn dit er circa 71.500.600. Dit is een stijging van ruim 2%. Het aantal woningen is in de periode 2012-2018 minder sterk gegroeid dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland, waar sprake is van een groei van respectievelijk ruim 4 en bijna 5% (figuur 5.1).

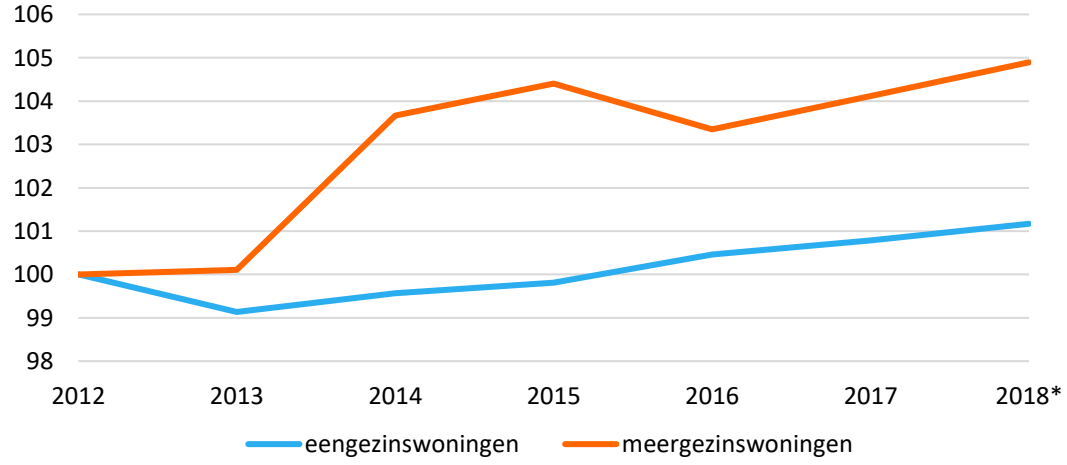
Figuur 5.1 Ontwikkeling van de woningvoorraad, 2012-2018, index

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

In de periode 2012-2018 is groeit het aantal meergezinswoningen sterker dan het aantal eengezinswoningen (figuur 5.2). In 2018 is het aandeel eengezinswoningen in de woning-voorraad ongeveer 72%. Dit is ongeveer 1% lager dan in 2012. In Zuid-Holland en Nederland is in 2018 het aandeel eengezinswoningen respectievelijk bijna 49 en ruim 64%.

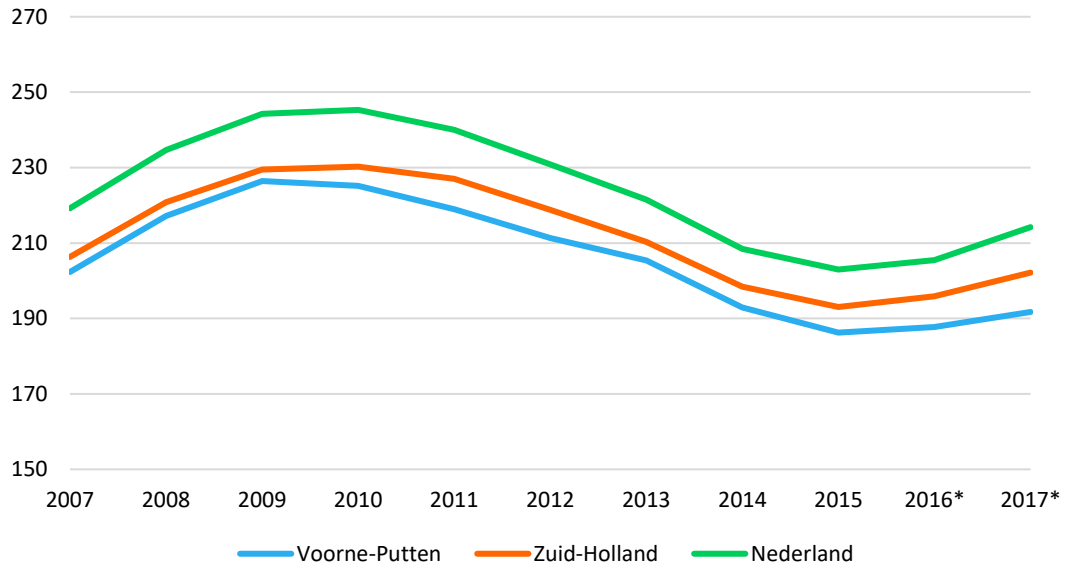
Figuur 5.2 Ontwikkeling van het aantal een- en meergezinswoningen op Voorne-Putten, 2012-2018, index

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

De gemiddelde WOZ-waarde ligt op Voorne-Putten lager dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Tot 2009 neemt de gemiddelde WOZ-waarde toe. Vanaf 2010 daalt de gemiddelde WOZ-waarde als gevolg van de economische crisis en de stagnatie op de woningmarkt. Vanaf 2015 stijgt de WOZ-waarde weer. Dit is vergelijkbaar met de ontwikkelingen in Zuid-Holland en Nederland voor (figuur 5.3).

Figuur 5.3 Ontwikkeling van de gemiddelde WOZ-waarde, 2007-2017, euro's (x 1.000)

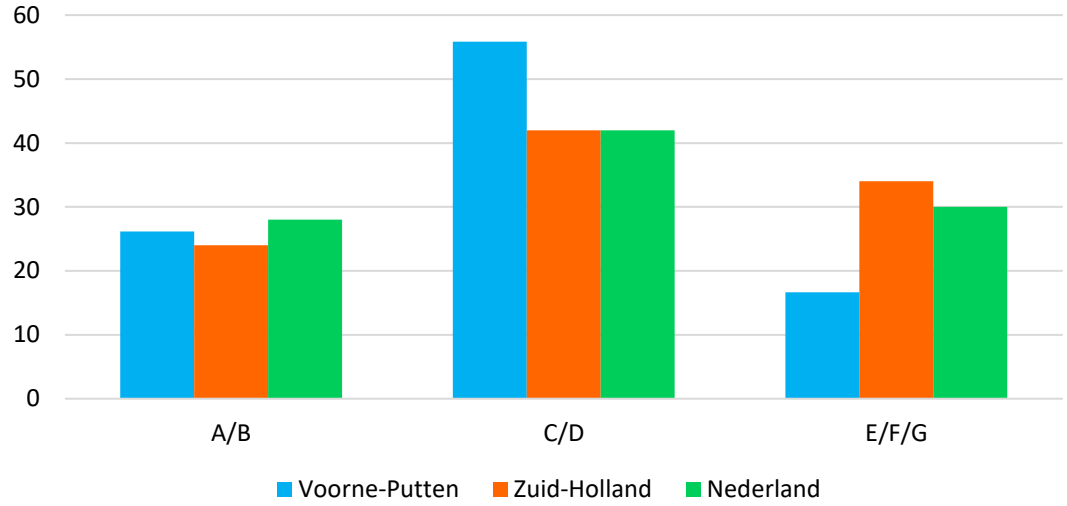

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

Het energielabel van een woning biedt informatie over de hoeveelheid energie die bij gestandaardiseerd gebruik van de betreffende woning nodig is. Het betreft woninggebonden energiegebruik voor verwarming, warmwatervoorziening, verlichting, ventilatie en koeling. Welk energielabel een woning heeft hangt af van woningtype, afmeting van de woning, bouwjaarklasse, wijze van verwarming van de woning, ventilatiesysteem en de eventuele aanwezigheid van voorzieningen voor duurzame energie. In het algemeen zijn woningen die gebouwd zijn tussen 1945 en 1980 minder energiezuinig, dan woningen die voor 1945 of na 1980 zijn gebouwd (CBS).

Verhoudingsgewijs zijn er op Voorne-Putten meer energiezuinige woningen (energielabels A en B) dan gemiddeld in Zuid-Holland, maar minder dan gemiddeld in Nederland. Daarnaast zijn er verhoudingsgewijs minder woningen met een hoog energieverbruik (labels E, F en G) dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland.

Figuur 5.4 Aantal woningen naar energielabel, 2018, percentage

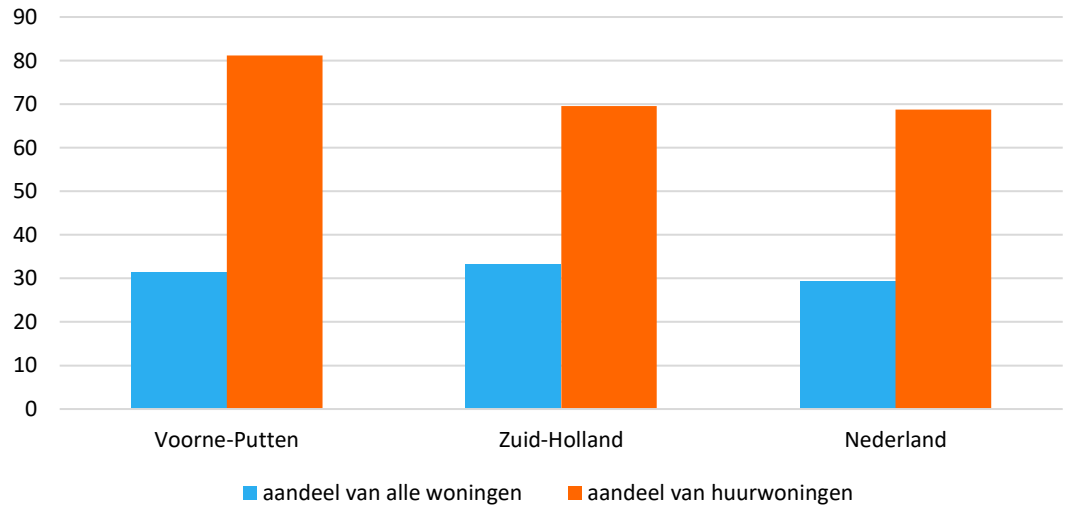
bron: Telos, waarstaatjegemeente

5.2 Woningvoorraad corporatiewoningen

Op Voorne-Putten zijn er in 2017 circa 22.350 corporatiewoningen. Dit is een daling van bijna 2% ten opzichte van 2012. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland is het aantal corporatiewoningen in de periode 2012-2017 met ruim 1% gedaald als gevolg van sloop en verkoop van woningen.

Het aandeel corporatiewoningen binnen de totale woningvoorraad ligt in de regio met ruim 31% verhoudingsgewijs iets lager dan gemiddeld in Zuid-Holland en iets hoger dan gemiddeld in Nederland (respectievelijk ruim 33 en ruim 29%). Van de totale voorraad huurwoningen op Voorne-Putten is ongeveer 81% in het bezit van woningcorporaties. Daarmee is verhoudingsgewijs een kleiner aandeel van de huurwoningen in het bezit van particuliere verhuurders dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (figuur 5.5).

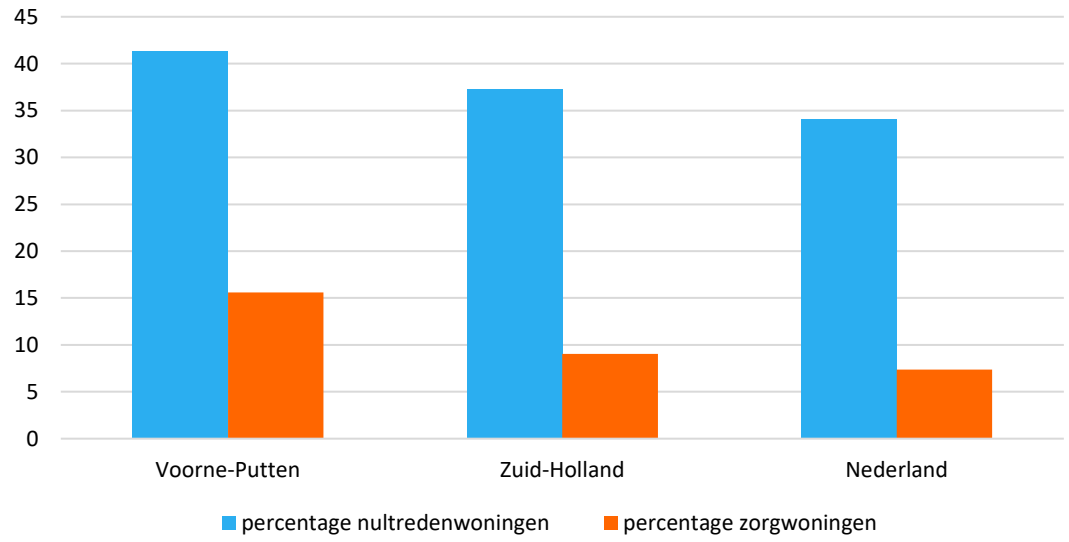
Figuur 5.5 Aantal corporatiewoningen, 2017, percentage

bron: CBS Statline

Voor langer zelfstandig wonen van ouderen en mensen met een beperking zijn geschikte woningen nodig. Van alle corporatiewoningen op Voorne-Putten is ruim 41% een nultredenwoning[26], wat hoger is dan gemiddeld in Zuid-Holland en in Nederland (respectievelijk ruim 37 en circa 34%). Bijna 16% van de corporatiewoningen is bestemd voor zorgdoelgroepen[27]. Dat is aanzienlijk meer dan gemiddeld in Zuid-Holland en in Nederland, waar respectievelijk ruim 9% en ruim 7% een zorgwoning is.

Figuur 5.6 Aantal nultreden- en zorgwoningen, 2017, percentage

bron: CorpoData dVi

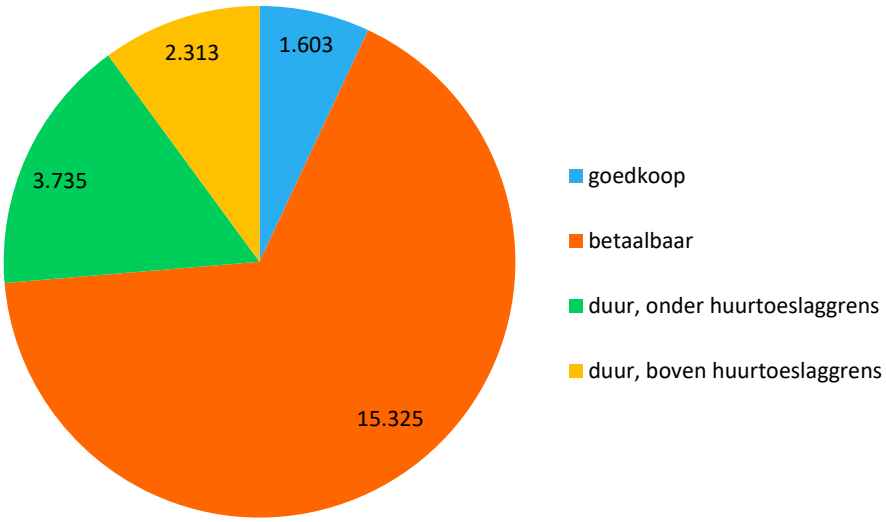
Naast nultreden- en zorgwoningen zijn er woningen voor bijzondere doelgroepen. Dit zijn woningen voor personen uit de intramurale ggz, mantelzorgers en -ontvangers (voor zover verhuisd vanwege de mantelzorg), personen uit de maatschappelijke opvang, vergunninghouders, mensen die verblijven in een voorziening voor tijdelijke opvang. Op Voorne-Putten zijn er ongeveer 86 gelabeld voor bijzondere doelgroepen. Dat is nog geen 0,5% van de totale voorraad corporatiewoningen, wat minder is dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (beide ongeveer 1%).

Zo'n 74% van de corporatiewoningen in de regio valt binnen de categorieën 'goedkoop' of 'betaalbaar'. In Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk 80 en 81%.

[26] Een nultredenwoning is een zelfstandige huurwoning die zowel intern als extern toegankelijk is. Een woning is intern toegankelijk als de belangrijkste vertrekken (woonkamer, keuken, toilet, badkamer en minstens één slaapkamer) bereikbaar zijn zonder gebruik te hoeven maken van een trap (d.w.z. gelegen op één verdieping of op meerdere verdiepingen die zonder trap - maar bijvoorbeeld met traplift - bereikbaar zijn). Een zelfstandige huurwoning is extern toegankelijk als de belangrijkste vertrekken van buiten te bereiken zijn zonder trappen te hoeven lopen.

[27] Dit betreft woningen voor ouderen en mensen met een lichamelijke of een verstandelijke beperking, zoals woningen in woonzorgcomplexen, aanleunwoningen en woningen in complexen voor beschermd-wonen. Zorgwoningen kunnen nultredenwoningen zijn en daarom kunnen in figuur 5.6 woningen dubbel geteld zijn.

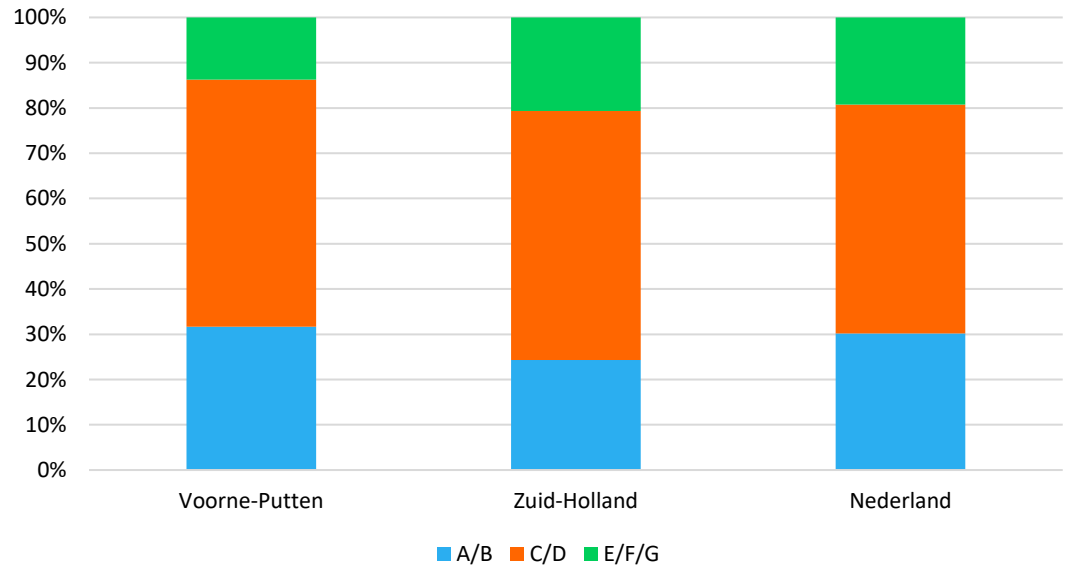
Figuur 5.7 Aantal woningen naar huursegment*, 2017, absoluut

*De indeling is als volgt: 'goedkoop': tot en met € 409,92; 'betaalbaar': boven € 409,92 tot en met € 628,76; 'duur tot huurtoeslaggrens': boven € 628,76 tot en met hoogste grens € 710,68; 'Duur boven huurtoeslaggrens': boven € 710,68.
bron: CorpoData dVi

Binnen de voorraad corporatiewoningen zijn er op Voorne-Putten verhoudingsgewijs meer energiezuinige woningen dan gemiddeld in Zuid-Holland en in Nederland. Op Voorne-Putten is 32% van de woningen energiezuinig, in Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk circa 24 en 30% (figuur 5.8).

Figuur 5.8 Aantal corporatiewoningen naar energielabel, 2017, percentage

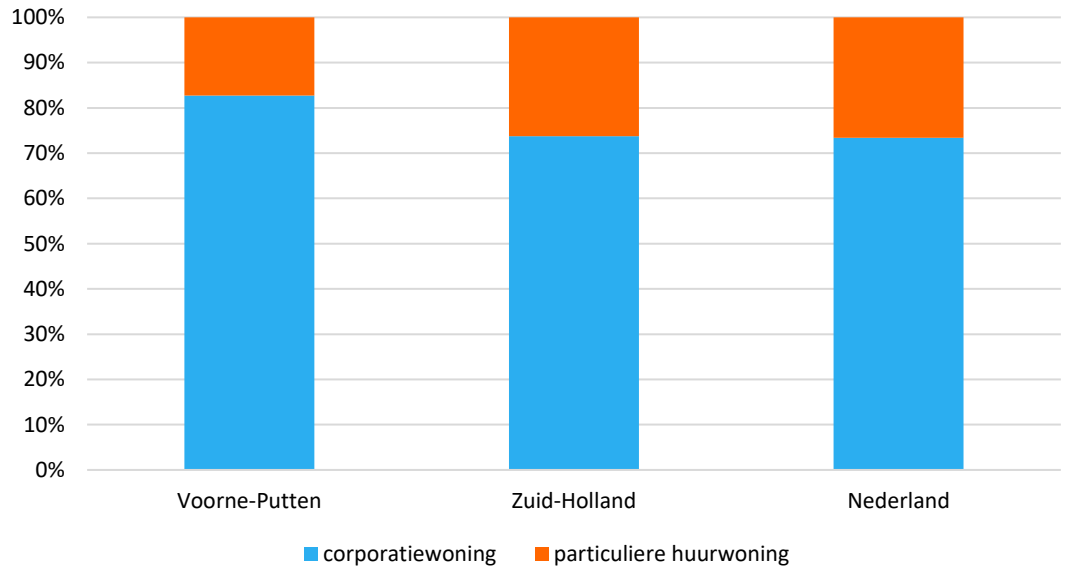

bron: CorpoData dVi

5.3 Woonsituatie van huishoudens

De regio Voorne-Putten telt in 2016 bijna 69.400 huishoudens. Hiervan woont 37% in een huurwoning. Dat is vergelijkbaar met het percentage in Nederland, maar lager dan gemiddeld in Zuid-Holland. In Zuid-Holland woont gemiddeld ruim 43% van alle huishoudens in een huurwoning. Van de circa 25.400 huishoudens die in een huurwoning wonen, woont 63% in een woning van een woningcorporatie. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland is dat bijna 74 en ruim 73% (figuur 5.9).

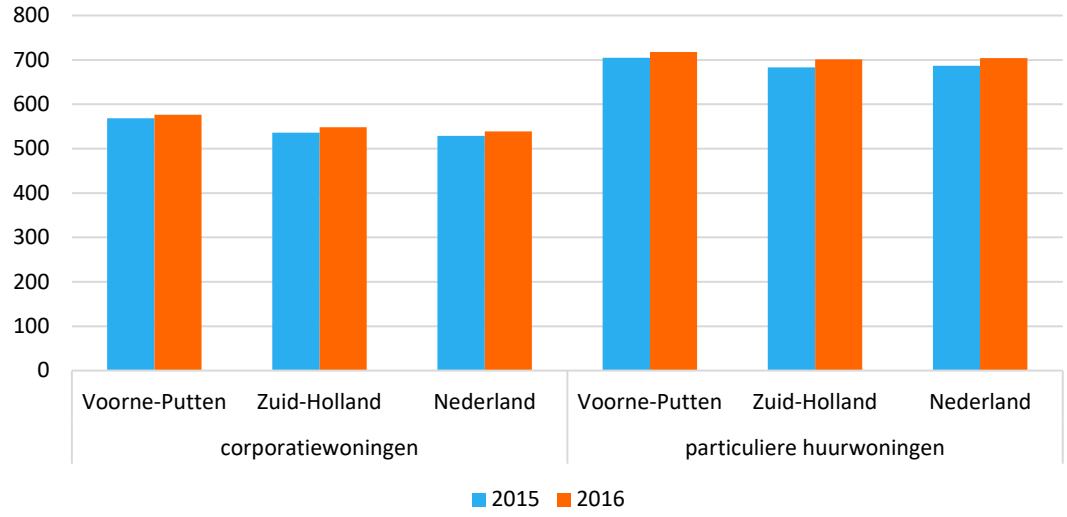
Figuur 5.9 Aantal huishoudens naar type huurwoning, 2016, percentage

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

Op Voorne-Putten ligt de gemiddelde de bruto huurprijs (kale huur + servicekosten) voor particuliere huurwoningen circa € 141 hoger dan voor corporatiewoningen. De gemiddelde bruto huurprijs ligt zowel voor corporatiewoningen als voor particuliere woningen hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. De bruto huurprijs voor een corporatiewoning bedraagt in 2016 € 577 en voor een particuliere huurwoning € 718. Dit is ten opzichte van 2015 voor corporatiewoningen een stijging van 1,5% en voor particuliere huurwoningen een stijging van bijna 2%. Dat is iets minder dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (circa 2,5%).

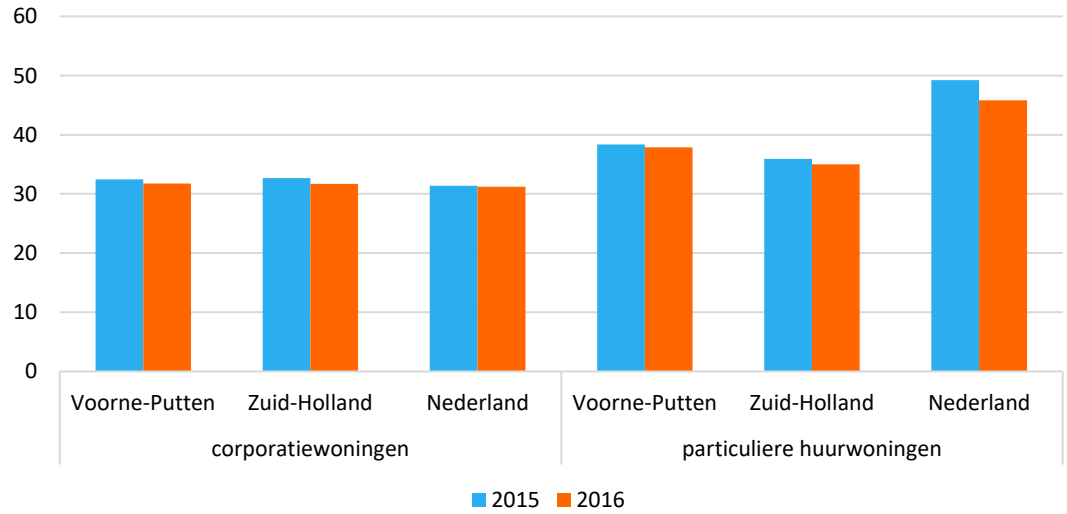
Figuur 5.10 Gemiddelde bruto huurprijs per maand naar type huurwoning, 2015 en 2016, euro's

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

Ondanks het stijgen van de huurprijzen, daalt de netto woonquote (figuur 5.11). De netto woonquote geeft aan welk deel van het netto besteedbaar inkomen een huishouden uitgeeft aan de netto woonlasten (netto huur[28], kosten voor energie- en waterverbruik en heffingen van openbare lichamen). De woonquote daalt als de huurtoeslag sterker toeneemt dan de huur en/of als de energiekosten sterker dalen dan de huur stijgt, bijvoorbeeld doordat corporaties/huiseigenaren investeren in het energiezuinig maken van woningen ('nul op de meter').

Figuur 5.11 Gemiddelde netto woonquote naar type huurwoning, 2015 en 2016, euro's

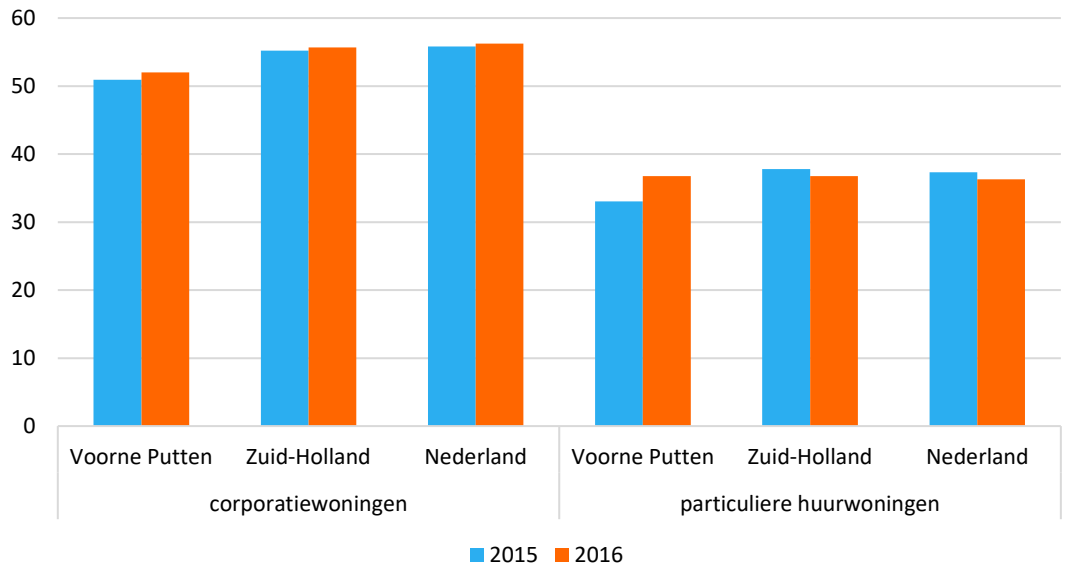

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

[28] Kale huurprijs, inclusief subsidiabele servicekosten, verminderd met eventuele huurtoeslag.

Via huurtoeslag wordt de betaalbaarheid van het wonen bevorderd. Gezien het inkomen heeft in 2016 51% van de huurders in corporatiewoningen recht op huurtoeslag, wat ruim 4% minder is dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Ten opzichte van 2015 is het percentage huurtoeslaggerechtigde huishoudens in een corporatiewoning iets toegenomen, wat ook in Zuid-Holland en Nederland het geval is. Tegen de trend in Zuid-Holland en Nederland in, neemt op Voorne-Putten ook het aantal huurtoeslaggerechtigde huishoudens in particuliere huurwoningen toe (figuur 5.12).

Figuur 5.12 Aantal huurtoeslaggerechtigde huishoudens (op basis van inkomen) naar type huurwoning, 2015 en 2016, percentage

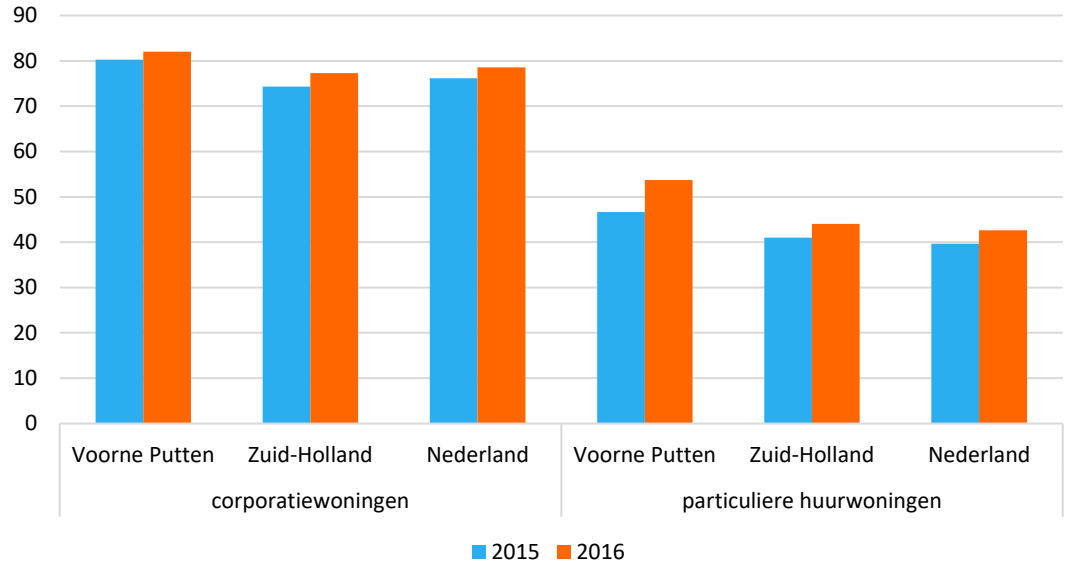

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

Uit figuur 5.13 blijkt dat niet alle huurtoeslaggerechtigde huishoudens deze ook daadwerkelijk ontvangen. In 2016 is op Voorne-Putten het percentage huishoudens met huurtoeslag onder huishoudens zowel in een corporatiewoning als in een particuliere huurwoning hoger dan in 2015. Dit is conform de trend in Zuid-Holland en Nederland.

Dat het aantal huishoudens met huurtoeslag lager ligt dan het aantal huurtoeslaggerechtigde huishoudens komt mede doordat huishoudens soms niet weten dat ze recht hebben op huurtoeslag. Een andere belangrijke oorzaak is dat huishoudens wonen in een te dure woning, dat wil zeggen een woning met een huur boven de huurtoeslaggrens. Daarmee vervalt het recht op huurtoeslag. Te duur wonen geldt in sterkere mate voor huishoudens in particuliere huurwoningen dan voor huishoudens in corporatiewoningen. De gemiddelde huurprijs ligt voor particuliere huurwoningen immers hoger dan voor corporatiewoningen, wat de kans op duur ‘scheefwonen’ vergroot.

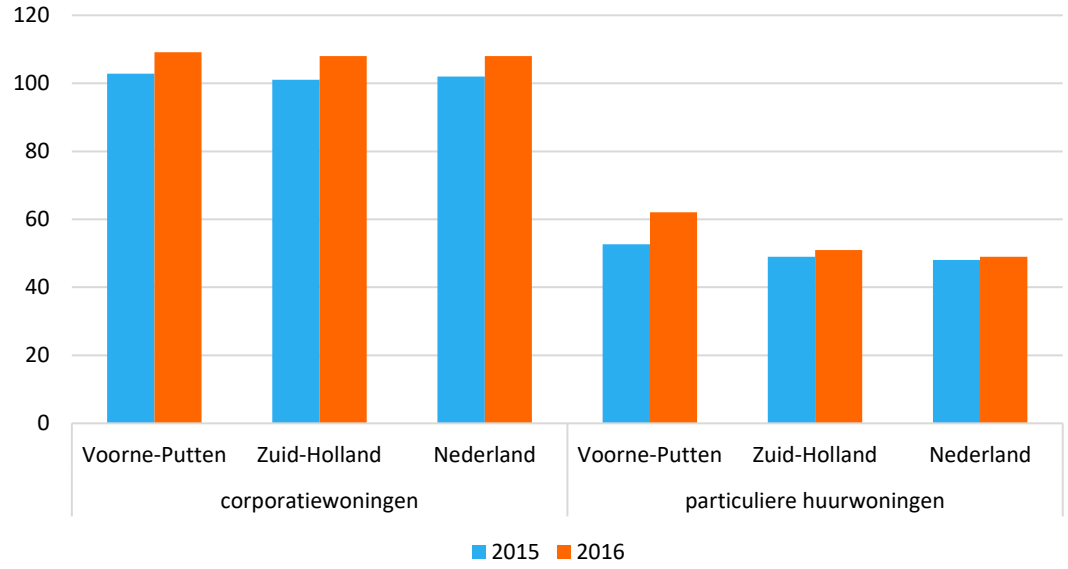
Figuur 5.13 Aantal huurtoeslaggerechtigde huishoudens dat huurtoeslag ontvangt naar type huurwoning, 2015 en 2016, percentage

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

Niet alleen het aantal huishoudens met huurtoeslag neemt toe, ook het gemiddelde bedrag aan ontvangen huurtoeslag neemt toe. In 2015 ontvangen huishoudens op Voorne-Putten met huurtoeslag in een corporatiewoning gemiddeld € 102,80 huurtoeslag per maand, in 2016 is dat opgelopen tot circa € 109,14 (figuur 5.14). Dit is een toename van ruim 6%, wat vergelijkbaar is met de gemiddelde stijging in Nederland. Gemiddeld in Zuid-Holland is dat bijna 7%. De huurtoeslag voor huishoudens in particuliere huurwoningen stijgt met bijna 18% veel sterker dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (respectievelijk circa 4 en 2%).

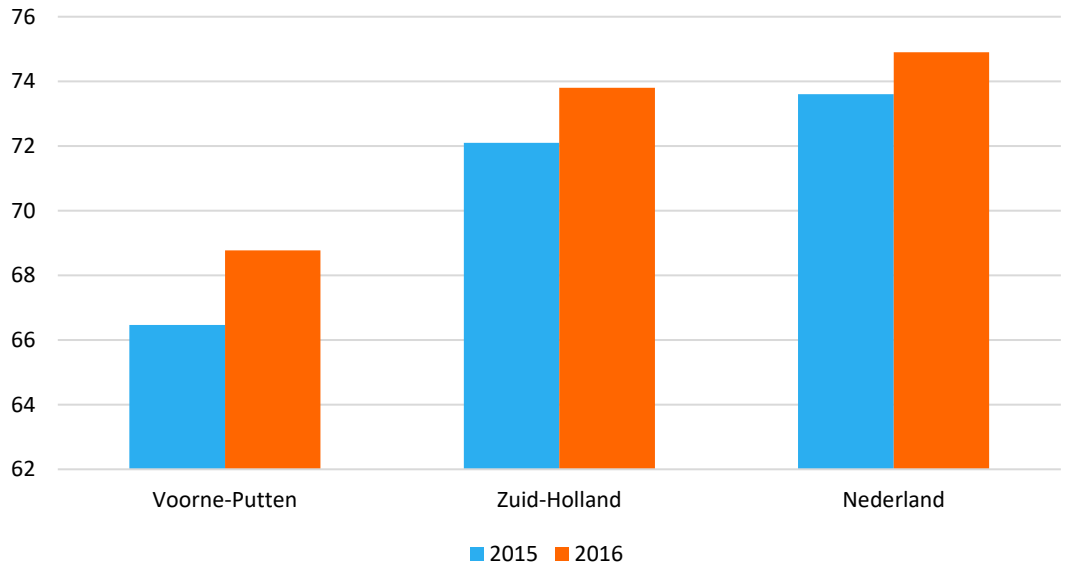
Figuur 5.14 Gemiddelde huurtoeslag per maand naar type huurwoning, 2015 en 2016, euro's

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

Passend gehuisvest zijn, wil zeggen dat een huishouden een huur betaalt die past bij de hoogte van het huishoudinkomen. Indien de huur niet past bij het huishoudinkomen is sprake van scheefwonen.[29] Op Voorne-Putten ligt het percentage passend gehuisveste huishoudens in corporatiewoningen lager dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Het aantal passend gehuisveste huishoudens neemt in 2016 met ruim 2% toe ten opzichte van 2015 tot bijna 69%. Dit is vergelijkbaar met de gemiddelde stijging in Zuid-Holland en meer dan de stijging gemiddeld in Nederland. Gemiddeld in Nederland neemt het aantal passend gehuisveste huishoudens in corporatiewoningen toe met ruim 1% (figuur 5.15).

Figuur 5.15 Aantal passend gehuisveste huishoudens in een corporatiewoning, 2015 en 2016, percentage

bron: CBS/WSW - Lokale Monitor Wonen

Vanaf 2016 moeten woningcorporaties huurtoeslaggerechtigde woningzoekenden zo veel mogelijk huisvesten in goedkope en betaalbare huurwoningen en dus (financieel) passende huurwoningen. Daardoor zal het percentage passend gehuisveste huishoudens in corporatiewoningen naar verwachting toenemen.

[29] Er is sprake van goedkope scheefheid indien het belastbaar huishoudinkomen hoger dan of gelijk aan € 39.874 (bedrag geldend voor 2016) is en het huishouden gehuisvest is in een woning met een huurprijs lager dan of gelijk aan de liberalisatiegrens. Een huishouden woont duur scheef indien het tot de doelgroep huurtoeslag behoort en in een woning woont met een huurprijs boven de zogenaamde aftoppingsgrens.

6 Zorg

6.1 Jeugdhulp

In het kader van de transities in het sociale domein is in 2015 de Wet op de jeugdzorg vervangen door de Jeugdwet. Daarbij zijn alle taken op het gebied van jeugdzorg overgeheveld naar gemeenten. In de Jeugdwet is de leeftijdsgrens van 18 jaar het uitgangspunt voor jeugdhulp. Jeugdhulp kan doorlopen tot maximaal het 23e levensjaar, voor zover deze hulp niet onder een andere wet valt.

De hulp aan jeugdigen op basis van de Jeugdwet bestaat uit hulp waarbij de jeugdigen niet thuis wonen (jeugdhulp met verblijf) en uit hulp zonder verblijf waarbij de jeugdigen naar een voorziening toegaan (bijvoorbeeld een ggz-instelling) of ambulante hulp in de leefomgeving krijgen. De laatste vorm van hulp is laagdrempelige hulp via een buurt- of wijkteam waar jeugdigen of ouders zelf om kunnen vragen of specialistische hulp die alleen toegankelijk is via een verwijzing.

In deze paragraaf worden de gegevens vanaf 2015 gepresenteerd, omdat vanaf dat moment de Jeugdwet is ingegaan[30].

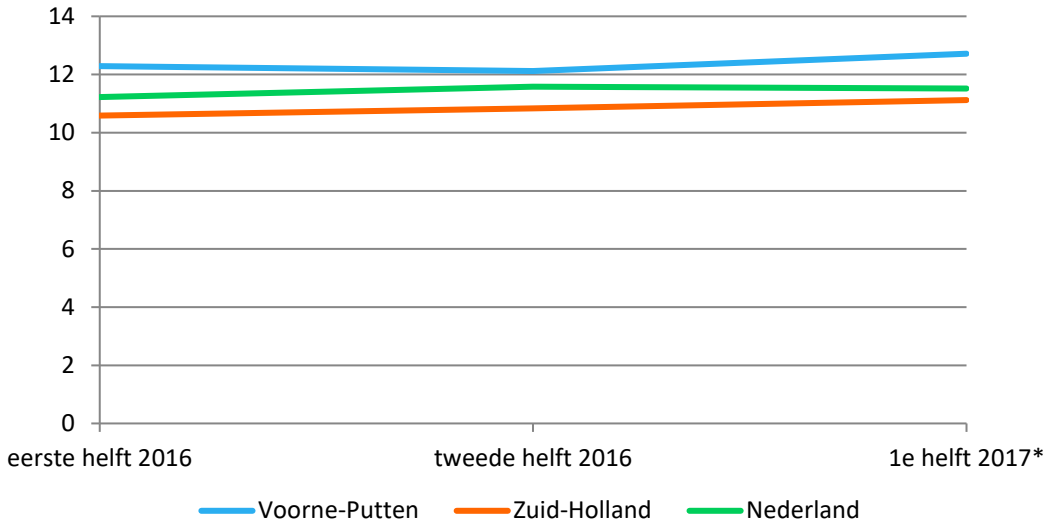
6.1.1 Jeugdhulp met verblijf

Er zijn op Voorne-Putten, vergeleken met Zuid-Holland en Nederland, verhoudingsgewijs meer jeugdigen met een vorm van jeugdhulp met verblijf (figuur 6.1 en 6.2).[31]

[30] Gegevens over het aantal jeugdhulptrajecten zijn beschikbaar op peildatum en over een verslagperiode. Gegevens over het aantal jeugdigen met jeugdhulp zijn alleen beschikbaar over een verslagperiode. Vanwege de administratieve veranderingen door de komst van de Jeugdwet vertekenen de cijfers over de verslagperiode voor 2015. Daarom worden deze gegevens vanaf 2016 gepresenteerd. De gegevens op peildatum worden vanaf 30 juni 2015 gepresenteerd. De gegevens hebben betrekking op jeugdigen in de leeftijd 0-17 jaar. Er zijn ook jeugdigen in de leeftijd van 18-22 jaar met jeugdhulp, maar dit betreft een klein aantal.

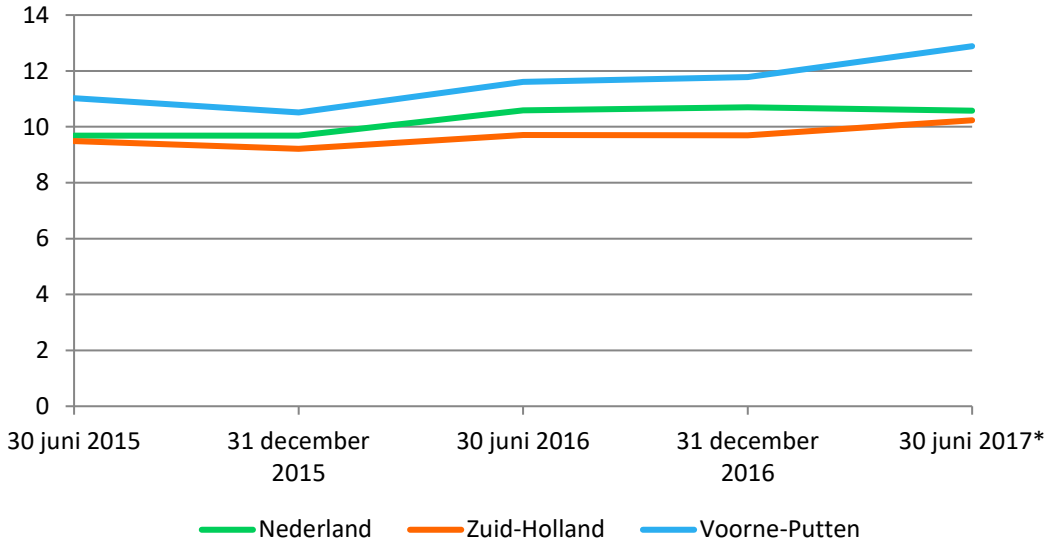
[31] Uitgangspunt is het woonplaatsbeginsel: als woonplaats geldt de woonplaats van de jeugdige, tenzij er sprake is van voogdij door een gecertificeerde instelling of de jeugdige in een pleeggezin verblijft (VNG, Factsheet woonplaatsbeginsel 2016).

Figuur 6.1 Aantal cliënten jeugdhulp met verblijf per 1.000 0-17-jarigen, 2016-2017

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

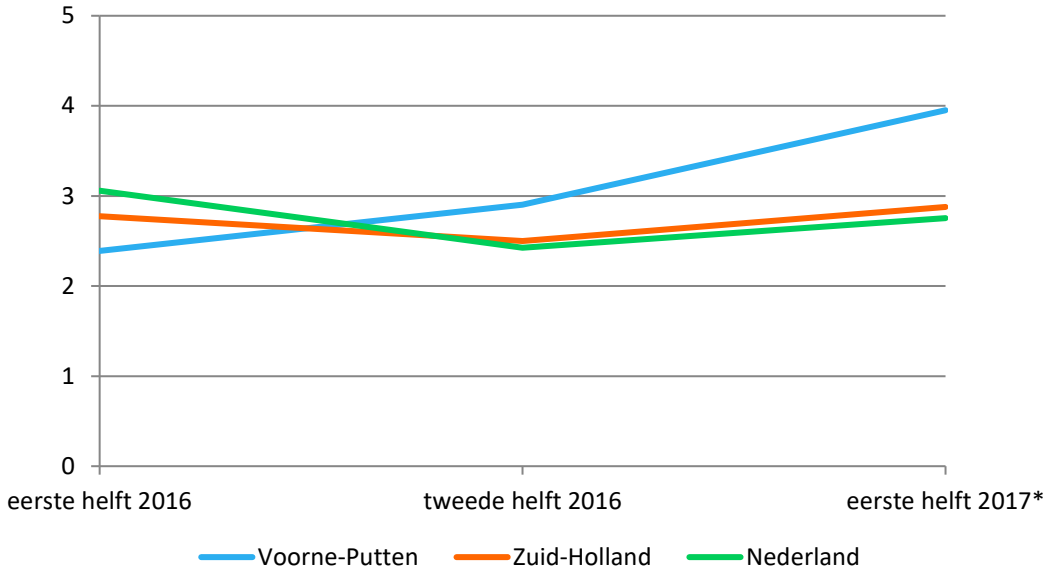
Figuur 6.2 Aantal trajecten jeugdhulp met verblijf per 1.000 0-17-jarigen op peildatum, 2015 - 2017

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

Het aantal nieuwe trajecten jeugdhulp met verblijf is in 2016 en in de eerste helft van 2017 per 1.000 jeugdigen toegenomen. Dit in tegenstelling tot de ontwikkeling van nieuwe trajecten in Zuid-Holland en Nederland gedurende 2016. In de eerste helft 2017 zien we ook in Nederland en Zuid-Holland een lichte toename (figuur 6.3).

Figuur 6.3 Aantal nieuwe trajecten jeugdhulp met verblijf per 1.000 0-17-jarigen, 2016-2017

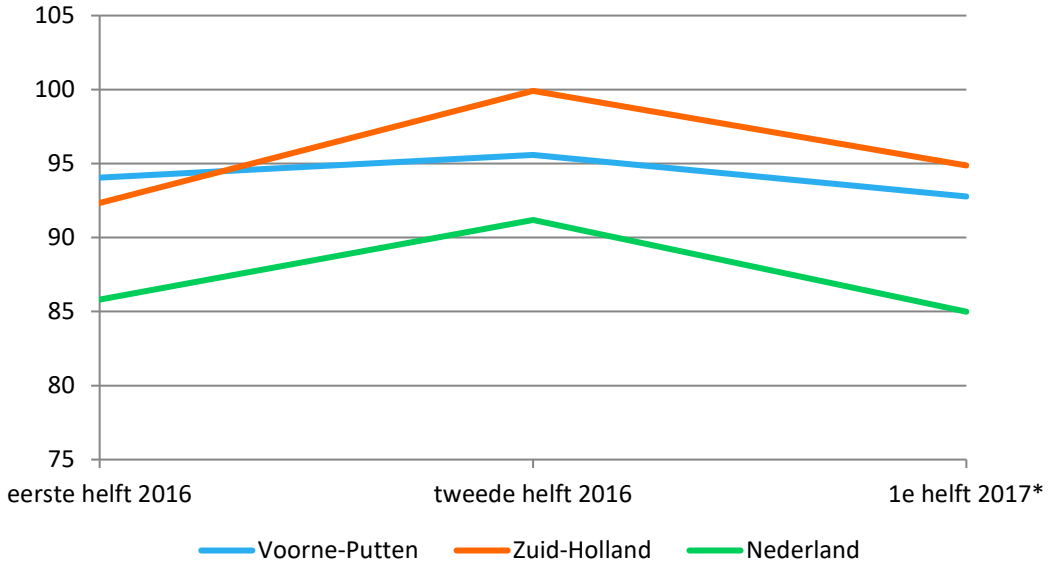

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

6.1.2 Jeugdhulp zonder verblijf

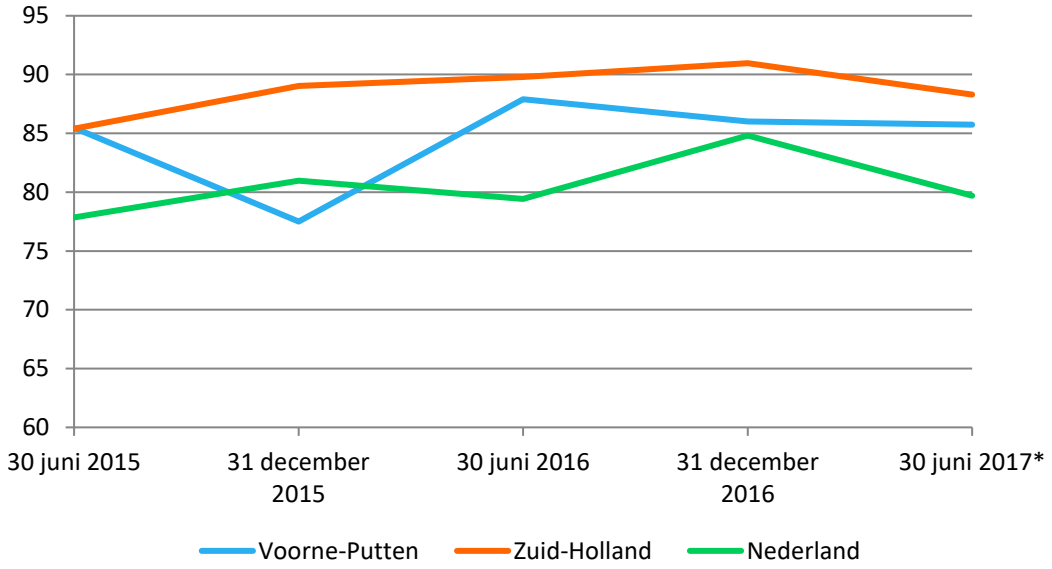
Op Voorne-Putten krijgen in vergelijking met Nederland verhoudingsgewijs minder jeugdigen een vorm van jeugdhulp zonder verblijf (figuur 6.4 en 6.5).

Figuur 6.4 Aantal cliënten jeugdhulp zonder verblijf per 1.000 0-17-jarigen, 2016-2017

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

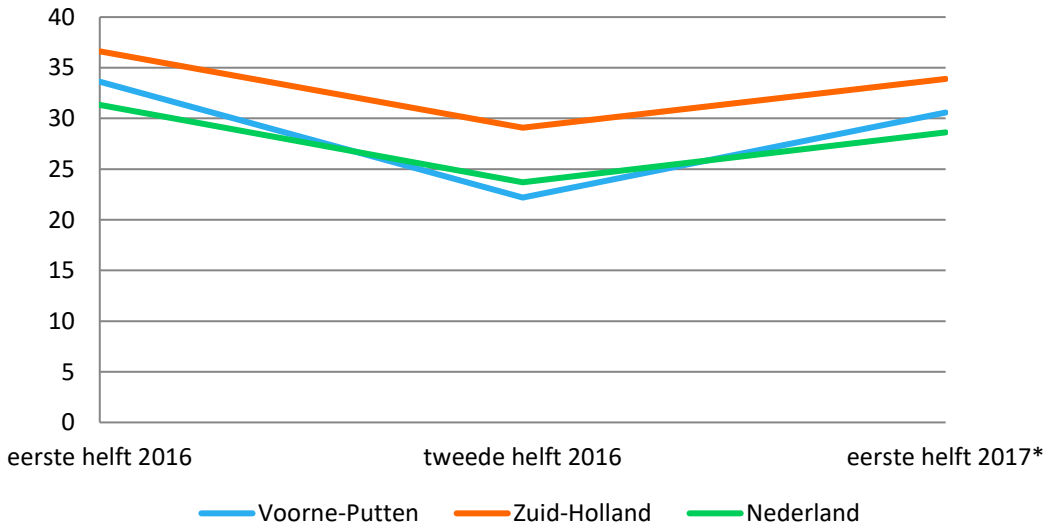
Figuur 6.5 Aantal trajecten jeugdhulp zonder verblijf op peildatum per 1.000 0-17-jarigen, 2015 - 2017

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

Het aantal nieuwe trajecten hulp zonder verblijf neemt in de eerste helft van 2017 weer toe in vergelijking met het tweede halfjaar van 2016. Deze trend zien we ook landelijk en in Zuid-Holland (figuur 6.6).

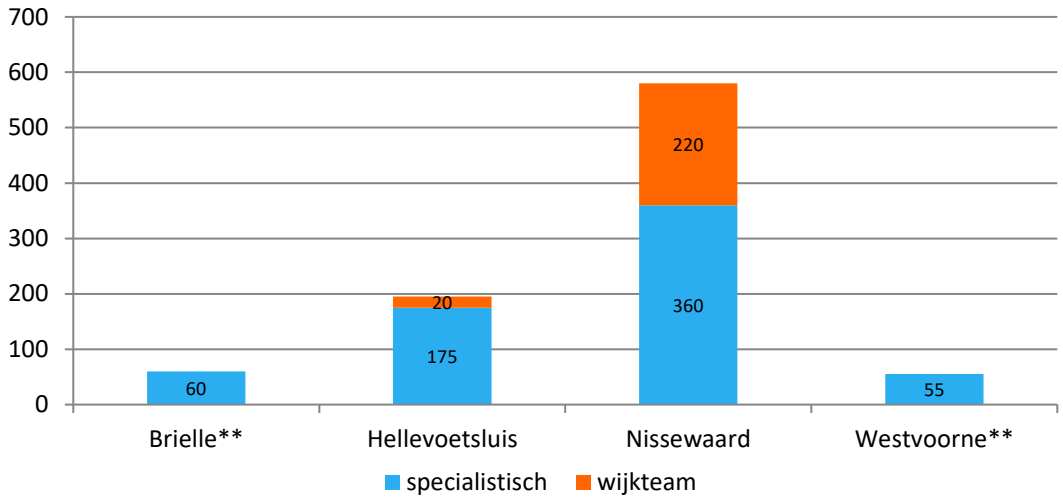
Figuur 6.6 Aantal nieuwe trajecten jeugdhulp zonder verblijf (specialistisch en wijk - en buurtteam) per 1.000 0-17-jarigen, 2016 - 2017

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

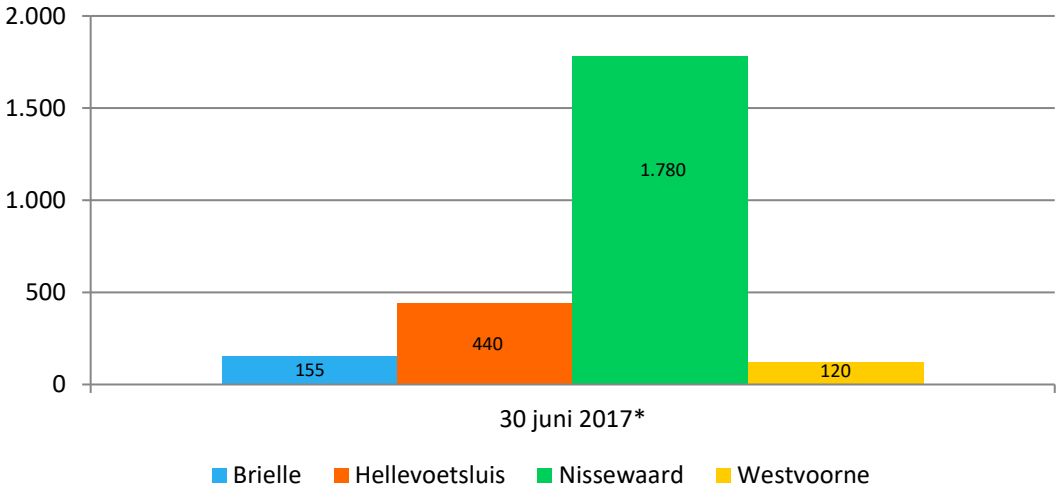
Nissewaard telt de meeste nieuwe specialistische trajecten jeugdhulp en aantal trajecten op peildatum (figuur 6.7 en 6.8).

Figuur 6.7 Aantal nieuwe trajecten jeugdhulp zonder verblijf per gemeente, eerste helft 2017*

*Dit betreft voorlopige cijfers.
**Wijkteamcijfers van deze gemeenten zijn niet beschikbaar.
bron: CBS Statline

Figuur 6.8 Aantal trajecten jeugdhulp zonder verblijf op peildatum

*Dit betreft voorlopige cijfers.
bron: CBS Statline

6.2 Zorg 18+

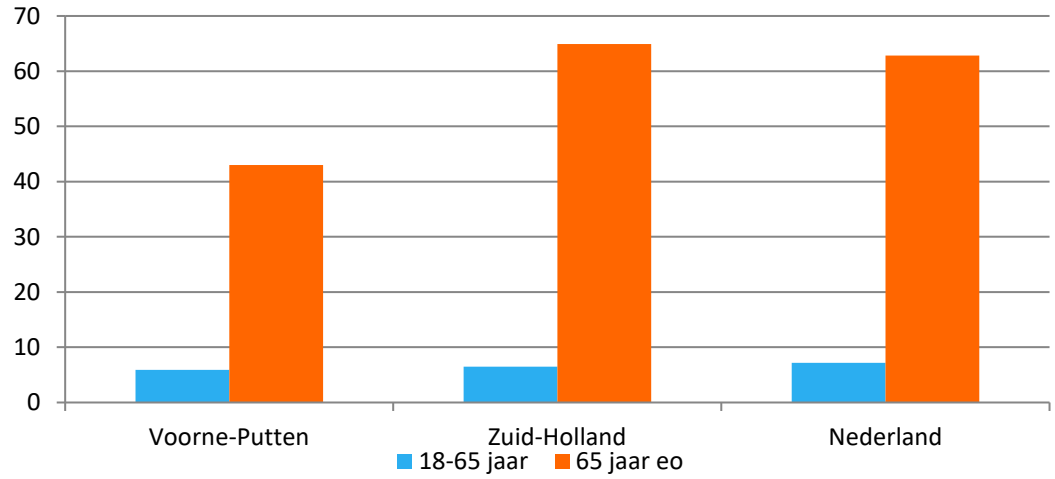
Er hebben de afgelopen jaren verschillende veranderingen in de zorg plaatsgevonden. Vanaf 2013 is het scheiden van wonen en zorg ingevoerd, waardoor personen met behoefte aan lagere zorgzwaartepakketten niet meer in aanmerking komen voor verblijf in een instelling. Daarnaast is de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vervangen door de Wet langdurige zorg. Daarbij zijn delen van de zorg zonder verblijf van de AWBZ overgeheveld naar de Wmo en de Zorgverzekeringswet. Vanwege deze veranderingen worden in deze paragraaf de gegevens vanaf 2015 gepresenteerd.

6.2.1 Zorg met verblijf 18+

Zorg met verblijf betreft voornamelijk verblijf in verpleeghuizen en in instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking. Het gaat minder om verblijf in (kleinschalige) instellingen voor mensen met een lichamelijke beperking of om revalidatiezorg. Het gaat hierbij om zorg in het kader van de Wet langdurige zorg, die per 1 januari 2015 in de plaats is gekomen van de AWBZ. De meest recente gegevens hebben betrekking op 2015.

In 2015 maken circa 1.800 personen in de regio Voorne-Putten gebruik van zorg met verblijf. Per 1.000 inwoners is het gebruik van zorg met verblijf voor de leeftijdscategorie 65-plus lager dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (figuur 6.9).

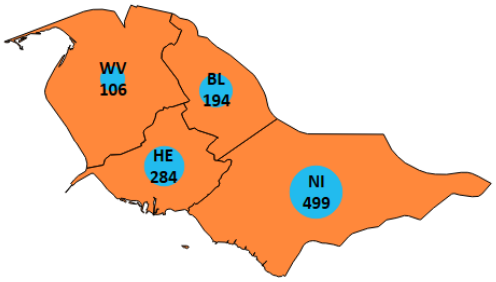
Figuur 6.9 Aantal personen met zorg met verblijf per 1.000 inwoners in de betreffende leeftijdscategorie, 2014 - 2015

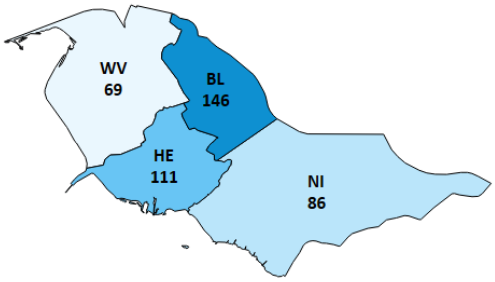
bron: Vektis, waarstaatjegemeente

In de regio is in 2015 van alle personen met zorg met verblijf 60% 75-plus. Gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk ruim 64 en bijna 63%. Van de zorgvragers van 65 jaar en ouder is in 2015 bijna 88% 75-plus. In Nissewaard wonen de meeste 75-plussers met zorg met verblijf. Relatief maken 75-plussers in Brielle het meest gebruik van zorg met verblijf (figuur 6.10).

Figuur 6.10a Aantal 75-plussers met zorg met verblijf, 2015, absoluut

Figuur 6.10b Aantal 75-plussers met zorg met verblijf per 1.000 75-plussers, 2015

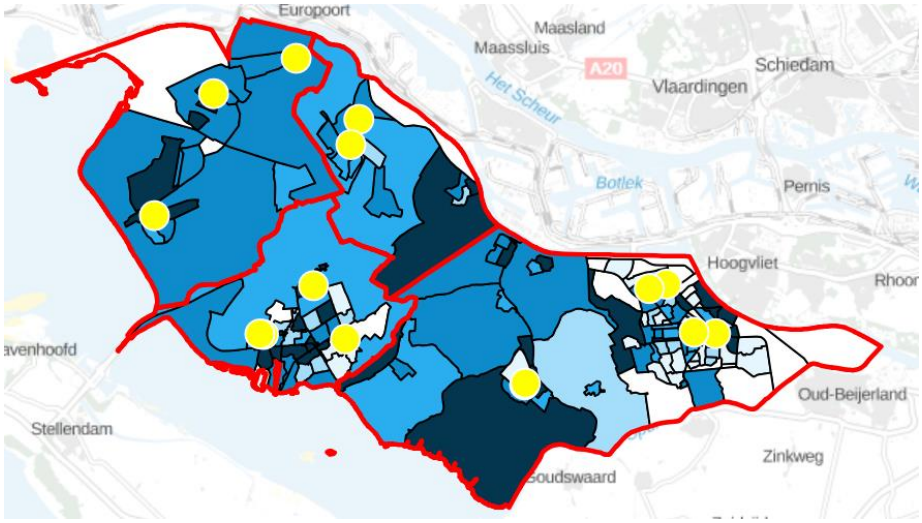

WV= Westvoorne, BL= Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI= Nissewaard

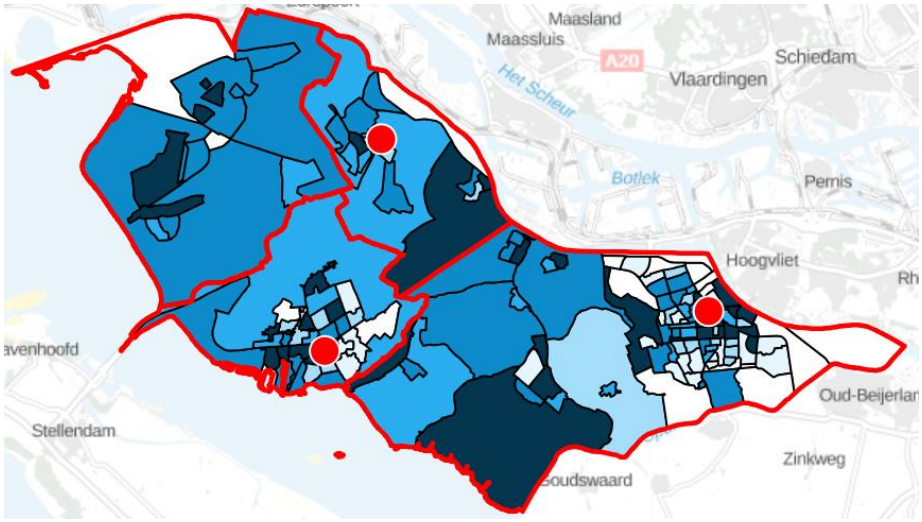
bron: Vektis, waarstaatjegemeente

Figuur 6.11 geeft de ligging van verzorgings- en verpleeghuizen weer ten opzichte van het percentage 65-plussers. Ook worden (neven-)vestigingen van ziekenhuizen weergegeven.

Figuur 6.11a Verzorgings- en verpleeghuizen

Figuur 6.11b Ziekenhuizen

Legenda

bron: Data-adviesbureau Tympaan

De verzorgings- en verpleeghuizen en de ziekenhuizen in de regio zijn goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Bereikbaarheid verzorgings- en verpleeghuizen en ziekenhuizen met het OV

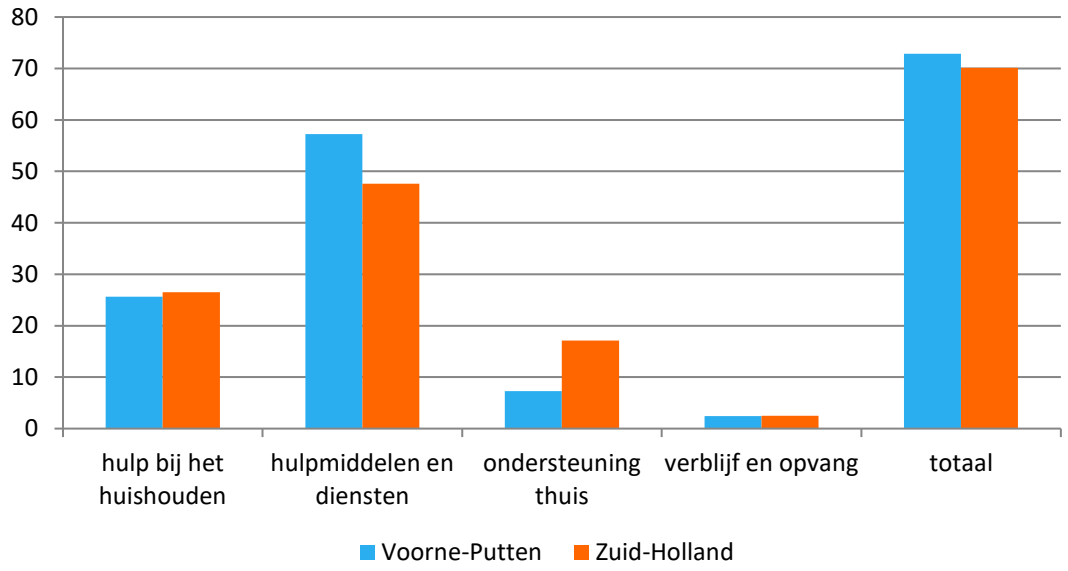
6.2.2 Zorg zonder verblijf 18+

Wmo-maatwerkvoorzieningen

Voor de periode 2015-2017 kunnen alleen de gegevens over het gebruik in het eerste halfjaar van 2017 worden gepresenteerd.[32] Voor 2015 en 2016 ontbreken namelijk de gegevens van enkele gemeenten in de regio.

In de eerste helft van 2017 maken ongeveer 9.200 personen van 18 jaar en ouder in de regio gebruik van een Wmo-maatwerkvoorziening. Per 1.000 inwoners ligt het gebruik hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland, wat veroorzaakt wordt door het gebruik van de voorziening: hulpmiddelen en diensten (figuur 6.12).[33]

Figuur 6.12 Gebruik van Wmo-maatwerkvoorzieningen uitgesplitst naar type per 1.000 inwoners (18+), eerste helft 2017

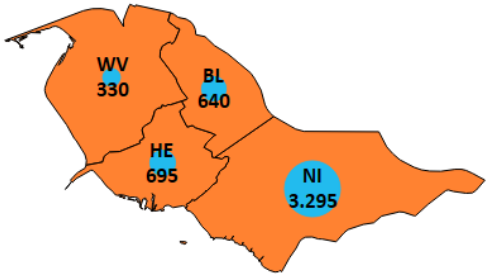
bron: CBS Statline

[32] De gegevens die worden gepresenteerd hebben betrekking op het gebruik van voorzieningen in het verslagjaar en zowel zorg in natura als zorg die is ingekocht met een persoonsgebonden budget. Het is niet uitgesloten dat ook personen jonger dan 18 jaar gebruik maken van Wmo. Aangenomen wordt dat dit aantal verwaarloosbaar klein is. Er kan op grond van de beschikbare gegevens voor Wmo geen onderscheid worden gemaakt naar de leeftijdscategorieën 18-64 jaar en 65+. Daarom is ervoor gekozen om de gegevens te presenteren voor de leeftijdscategorieën 18-74 jaar en 75+. Omdat het CBS alleen de afgeronde getallen voor het gebruik van Wmo-voorzieningen gebruikt en voor de berekening van het gebruik per 1.000 inwoners de niet-afgeronde getallen, kunnen de relatieve cijfers die in deze paragraaf worden weergegeven afwijken van de relatieve cijfers van het CBS.

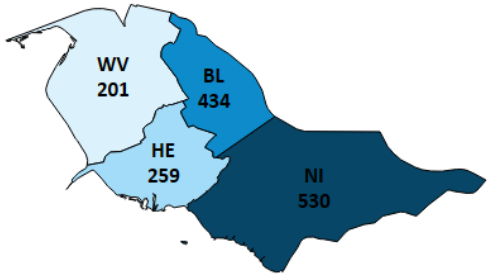
[33] Gemeenten leveren zelf gegevens aan over het gebruik van Wmo-voorzieningen bij het CBS. Niet alle gemeenten hebben dat gedaan. Zo zijn in Zuid-Holland van 10 gemeenten geen gegevens bekend. Dit betreft de gemeenten Alblasserdam, Giessenlanden, Gouda, Hendrik-Ido-Ambacht, Kaag en Braassem, Midden-Delfland, Nieuwkoop, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht. Om de vergelijking met de regio te kunnen maken, zijn deze 10 gemeenten niet in de berekening voor Zuid-Holland meegenomen. De vergelijking met heel Nederland blijft buiten beschouwing, vanwege het ontbreken van gegevens van te veel gemeenten.

Circa 4.950 personen met een maatwerkvoorziening zijn 75-plus. Dat is ruim de helft (54%) van het totaal aantal personen dat gebruik maakt van een Wmo-maatwerkvoorziening. Gemiddeld in Zuid-Holland is dat 48%.

Figuur 6.13a Aantal 75-plussers met een Wmo-voorziening, 2017, absoluut

Figuur 6.13b Aantal 75-plussers met een Wmo-voorziening per 1.000 75-plussers, 2017

WV= Westvoorne, BL= Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI= Nissewaard

bron: CBS Statline

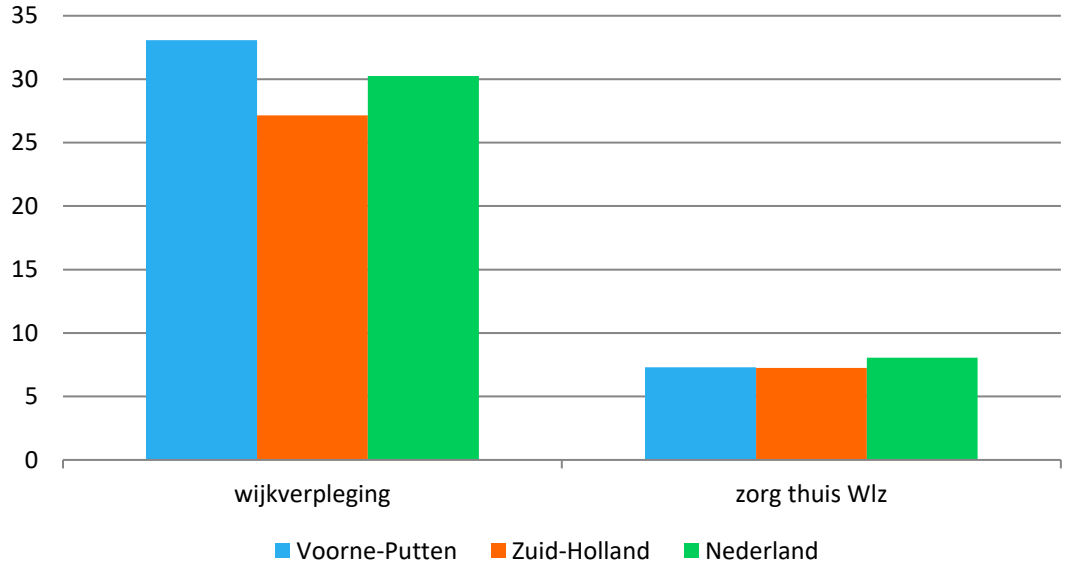
Wijkverpleging en zorg thuis in het kader van de Wet langdurige zorg

Gegevens over het gebruik van wijkverpleging en zorg thuis in het kader van de Wet langdurige zorg zijn beschikbaar voor het jaar 2015. Andere jaren zijn vooralsnog niet beschikbaar. [34]

In 2015 maken in de regio Voorne-Putten ruim 4.100 personen (18+) gebruik van wijkverpleging en circa 900 personen van zorg thuis in het kader van de Wet langdurige zorg (Wlz). Gerelateerd aan het aantal inwoners ligt het gebruik van wijkverpleging hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland. Per 1.000 inwoners is het gebruik van Wlz-zorg thuis vergelijkbaar met Zuid-Holland, maar lager dan in Nederland (figuur 6.14).

[34] Het betreft zowel zorg in natura als zorg die wordt ingekocht met een persoonsgebonden budget. Bij Wlz-zorg gaat het om personen die behoefte hebben aan intensieve zorg. Personen met een intensieve zorgvraag komen in aanmerking voor verblijf in een instelling, maar kiezen ervoor om deze zorg in de thuissituatie te ontvangen. In de leeftijdscategorie 0-18 jaar wordt niet of nauwelijks gebruik gemaakt van wijkverpleging en Wlz-zorg thuis. Daarom blijven deze gegevens hier buiten beschouwing.

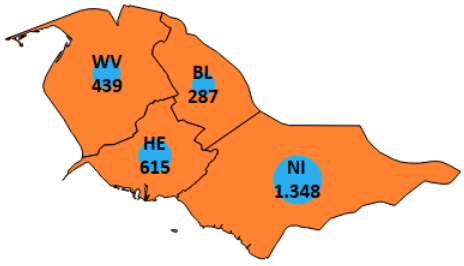
Figuur 6.14 Gebruik van wijkverpleging en zorg thuis Wlz per 1.000 inwoners (18+), 2015

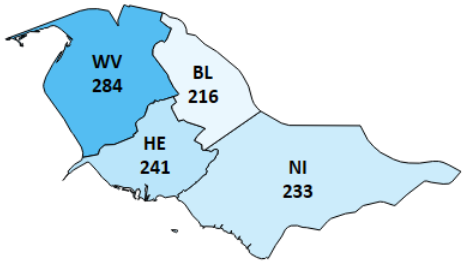
bron: Vektis, waarstaatjegemeente

Het gemiddelde aantal 75-plussers met wijkverpleging is in de regio 240 per 1.000 75-plussers. In Zuid-Holland en Nederland is dat respectievelijk 236 en 255 per 1.000. In Westvoorne zijn er relatief veel 75-plussers die gebruik maken van wijkverpleging (figuur 6.15).

Figuur 6.15a Aantal 75-plussers met wijkverpleging, 2015, absoluut

Figuur 6.15b Aantal 75-plussers met wijkverpleging per 1.000 75-plussers, 2015

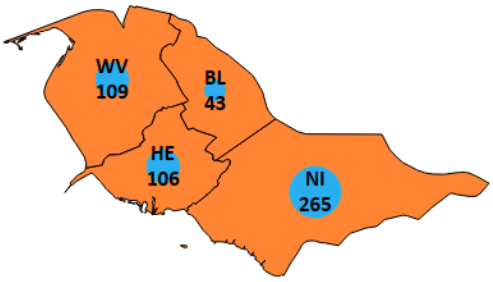

WV= Westvoorne, BL= Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI= Nissewaard

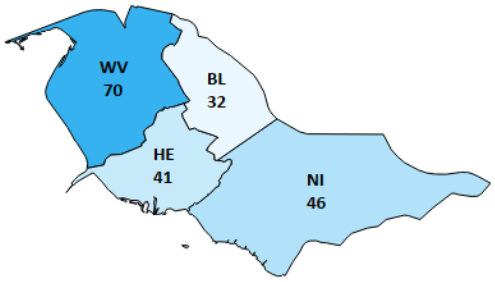
bron: Vektis, waarstaatjegemeente

Gemiddeld maken in de regio bijna 47 per 1.000 75-plussers gebruik van Wlz-zorg thuis. In heel Zuid-Holland en Nederland is dat 56 per 1.000 75-plussers. In de gemeente Westvoorne ligt het gebruik van Wlz-zorg thuis onder 75-plussers relatief hoog (figuur 6.16).

Figuur 6.16a Aantal 75-plussers met Wlz-zorg thuis, 2015, absoluut

Figuur 6.16b Aantal 75-plussers met Wlz-zorg thuis per 1.000 75-plussers, 2015

WV= Westvoorne, BL= Brielle, HE = Hellevoetsluis, NI= Nissewaard

bron: Vektis, waarstaatjegemeente

6.3 Ambulancezorg

6.3.1 Aanrijtijden

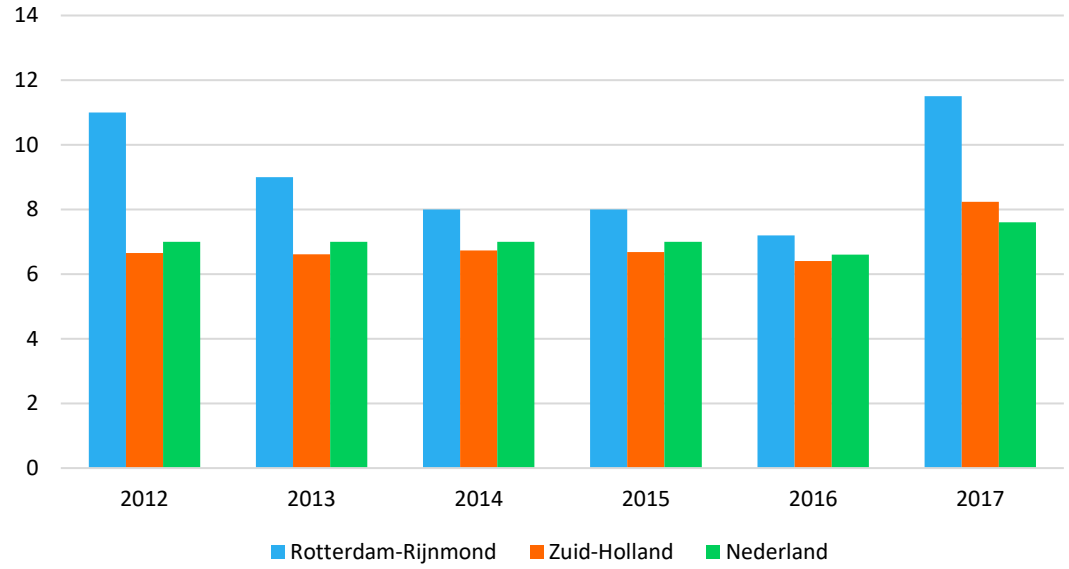
De Tijdelijke wet ambulancezorg[35] schrijft een bereikbaarheidsnorm voor ten aanzien van het A1-spoedvervoer van 15 minuten. Deze tijd bestaat uit 2 of 3 minuten voor het meld- en uitrukproces en respectievelijk 13 of 12 minuten rijtijd. A1 spoedvervoer geldt als een patiënt dringend hulp nodig heeft. Hierbij rijdt de ambulance met zwaailicht en sirene.

Cijfers over aanrijtijden zijn alleen beschikbaar op niveau van GGD-regio's. De regio Voorne-Putten maakt deel uit van de regio Rotterdam-Rijnmond. Tot de regio Rotterdam-Rijnmond horen de volgende gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.

In 2017 waren er in de regio Rotterdam-Rijnmond circa 43.400 inzetten van A1-spoedvervoer. Bijna 12% was buiten 15 minuten ter plaatse, 1% meer vergeleken met 2012 (figuur 6.17).

[35] Beleidsregels van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 20 september 2011, nr. CZ-3082275, ter uitvoering van artikel 6, derde lid, van de Tijdelijke wet ambulancezorg. Geldend van 01-01-2013 t/m heden. (http://wetten.overheid.nl/BWBR0030478/2013-01-01)

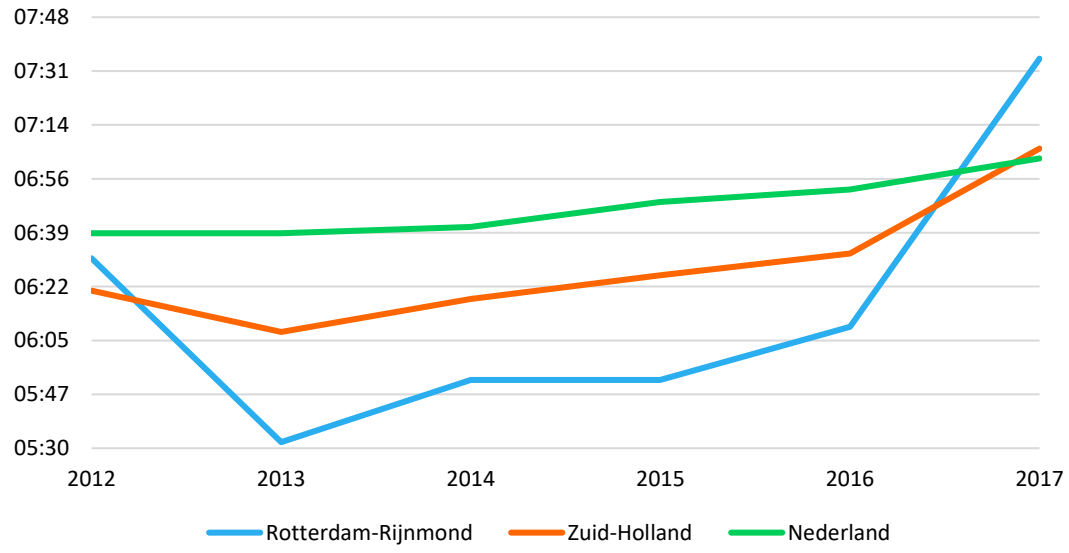
Figuur 6.17 Aandeel inzetten ambulance A1-spoedvervoer buiten 15 minuten, Rotterdam-Rijnmond, 2012-2017, percentage

bron: Ambulancezorg Nederland (AZN)

De gemiddelde aanrijtijd voor A1-spoedvervoer is in 2017 ten opzichte van 2012 in regio Rotterdam-Rijnmond gestegen met ruim 16% van 06:31 naar 07:35. In Zuid-Holland en Nederland is eveneens sprake van een stijging (respectievelijk ruim 10 en 6%). De gemiddelde aanrijtijd van Rotterdam-Rijnmond lag van 2013 tot en met 2016 onder het gemiddelde van Zuid-Holland en Nederland. In 2017 is de gemiddelde aanrijtijd van Rotterdam-Rijnmond hoger dan Zuid-Holland en Nederland (figuur 6.18).

Figuur 6.18 Ontwikkeling gemiddelde aanrijtijd ambulance A1-spoedvervoer, Rotterdam-Rijnmond, 2012-2017, minuten: seconden

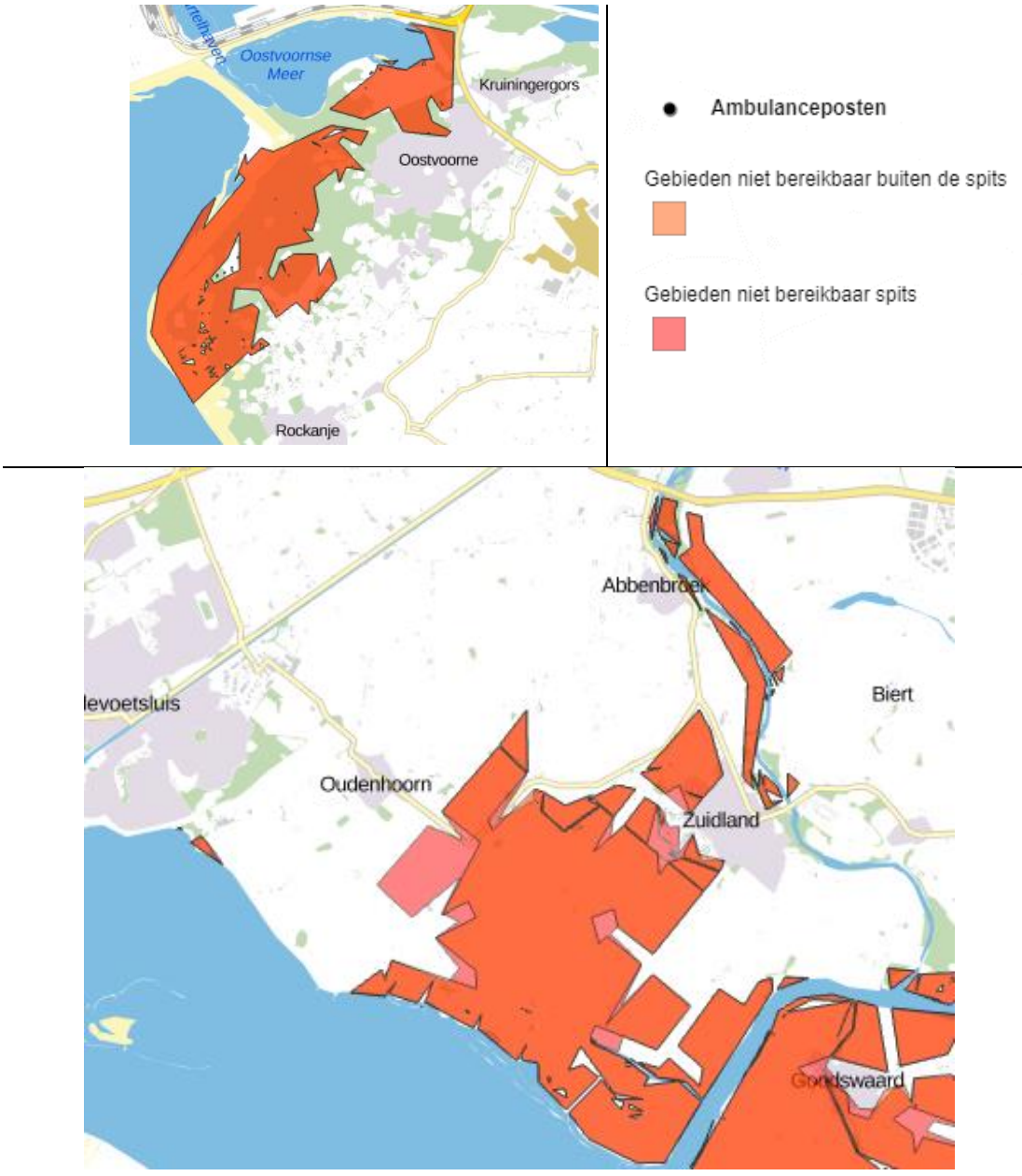

bron: Ambulancezorg Nederland (AZN)

6.3.2 Bereikbaarheid van gebieden binnen de responstijd

De ambulancedienst in de regio Voorne-Putten valt onder Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond (AZRR) en heeft drie posten in de regio, namelijk in Brielle, Hellevoetsluis en Spijkenisse. Figuur 6.19 laat zien welke gebieden niet binnen 15 minuten bereikbaar zijn buiten en/of binnen de spits. In de gemeente Westvoorne zijn er in het westelijke gedeelte gebieden die niet op tijd bereikbaar zijn buiten de spits. In het zuidwestelijke gedeelte van de gemeente Nissewaard zijn er voornamelijk gebieden die niet op tijd bereikbaar zijn buiten de spits; binnen de spits zijn enkele andere gebieden in dit gedeelte van Nissewaard niet meer op tijd bereikbaar.

Figuur 6.19 Gebieden die in of buiten de spits niet binnen 15 minuten zijn te bereiken, Voorne-Putten, 2017

bron: Geodienst Rijksuniversiteit Groningen

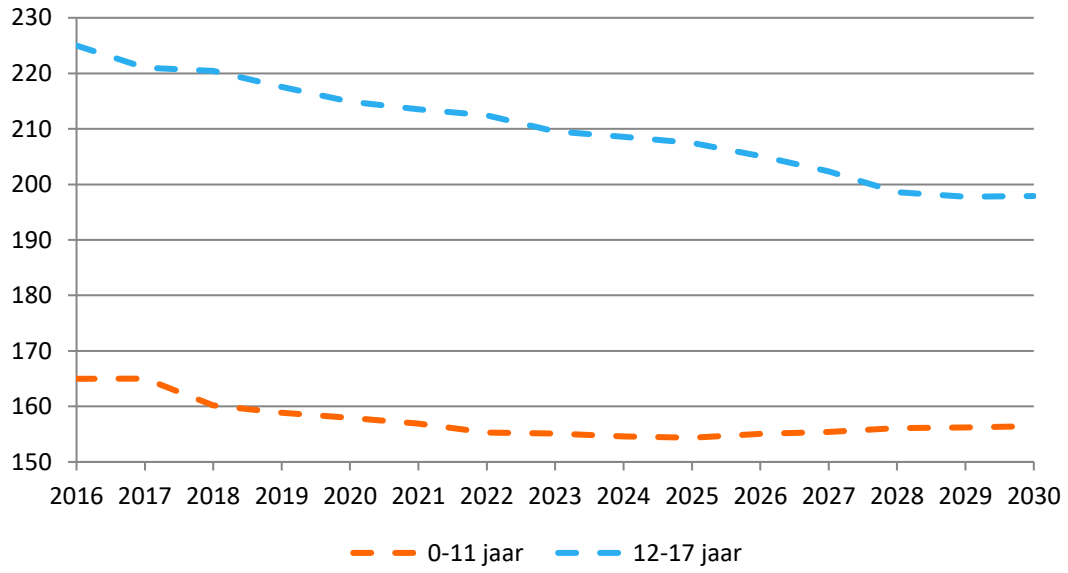
6.4 Prognose zorggebruik

Op basis van demografische ontwikkelingen wordt hieronder het verwachte zorggebruik tot 2030 op Voorne-Putten geschetst[36] Er wordt dus geen rekening gehouden met andere (beleidsmatige of maatschappelijke) ontwikkelingen. De prognoses hebben betrekking op jeugdhulp, zorg met verblijf, Wmo, wijkverpleging en Wlz-zorg thuis. Er wordt een uitsplitsing gemaakt naar relevante leeftijdscategorieën.

6.4.1 Jeugdhulp

Het aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf daalt naar verwachting licht onder 0-11-jarigen, onder 12-17-jarigen is de daling sterker (figuur 6.20).

Figuur 6.20 Ontwikkeling aantal jeugdigen op Voorne-Putten met jeugdhulp met verblijf naar leeftijdscategorie, 2016-2030, absoluut

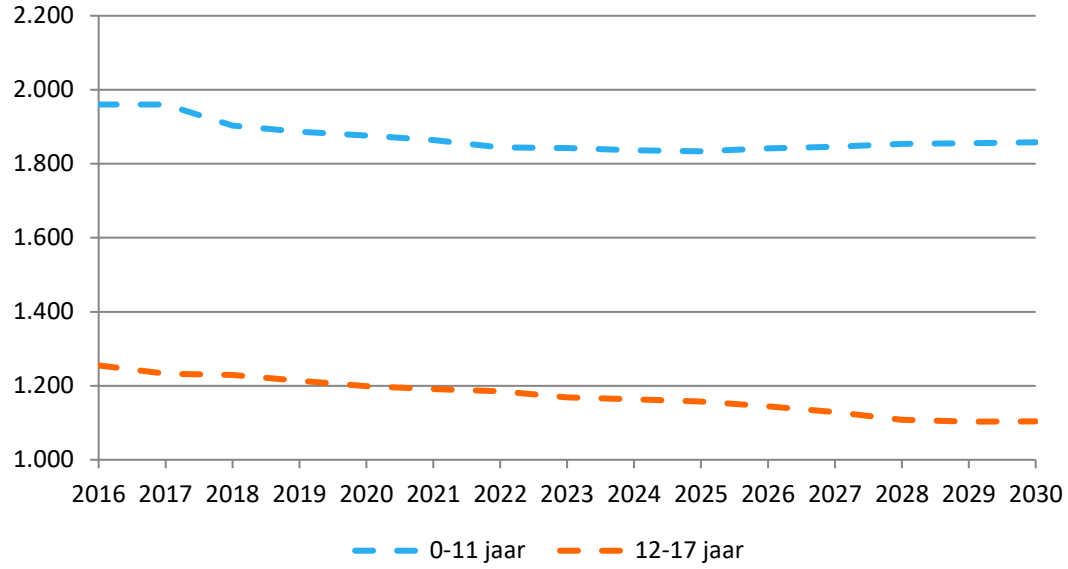

bron: CBS Statline, provincie Zuid-Holland

Het aantal jongeren met een vorm van jeugdhulp zonder verblijf daalt onder 0-11-jarigen op van 1.960 in 2016 naar 1.860 in 2030; een vermindering van ruim 5%. Bij 12-18-jarigen is een sterkere daling te zien van circa 12% van circa 1.260 in 2016 tot ongeveer 1.100 in 2030 (figuur 6.21).

[36] In deze paragraaf gaat het om het verwachte zorggebruik. Vanwege de leesbaarheid wordt in deze paragraaf gesproken over (de toe- of afname van) het zorggebruik en niet over (de toe of afname van) het *verwachte* zorggebruik.

Figuur 6.21 Ontwikkeling aantal jeugdigen op Voorne-Putten met jeugdhulp zonder verblijf naar leeftijdscategorie, 2016-2030, absoluut

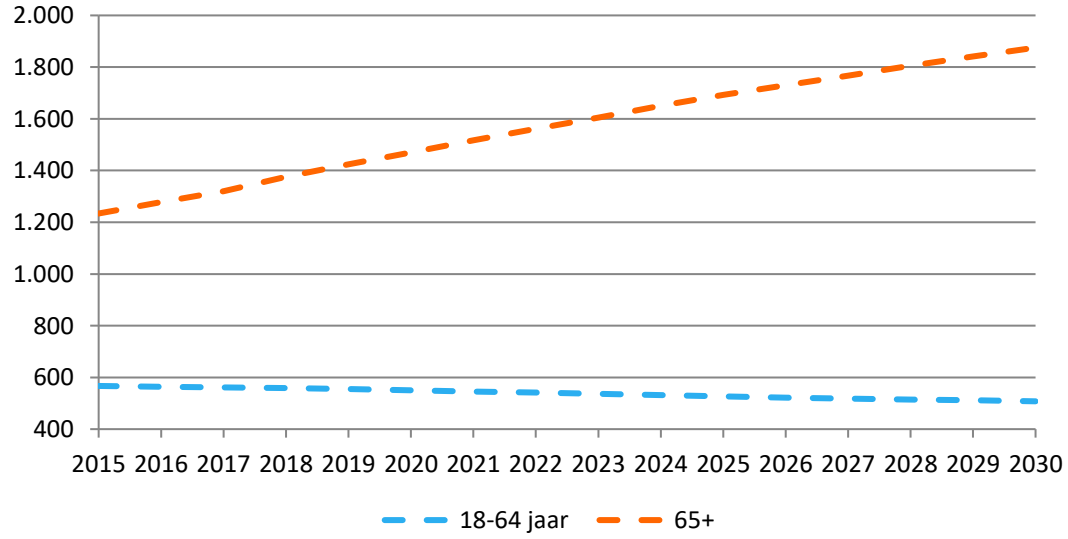

bron: CBS Statline, provincie Zuid-Holland

6.4.2 Zorg met en zonder verblijf, 18+

Het gebruik van zorg met verblijf onder personen van 18 jaar en ouder neemt toe tot circa 2.400 in 2030; een stijging van 32% ten opzichte van 2015. Onder 65-plussers stijgt het zorggebruik met circa 52% tot bijna 1.900 personen in 2030, terwijl onder 18-64-jarigen het zorggebruik licht daalt (figuur 6.22).

Figuur 6.22 Ontwikkeling zorg met verblijf naar leeftijdscategorie in de regio Voorne-Putten, 2015-2030, absoluut

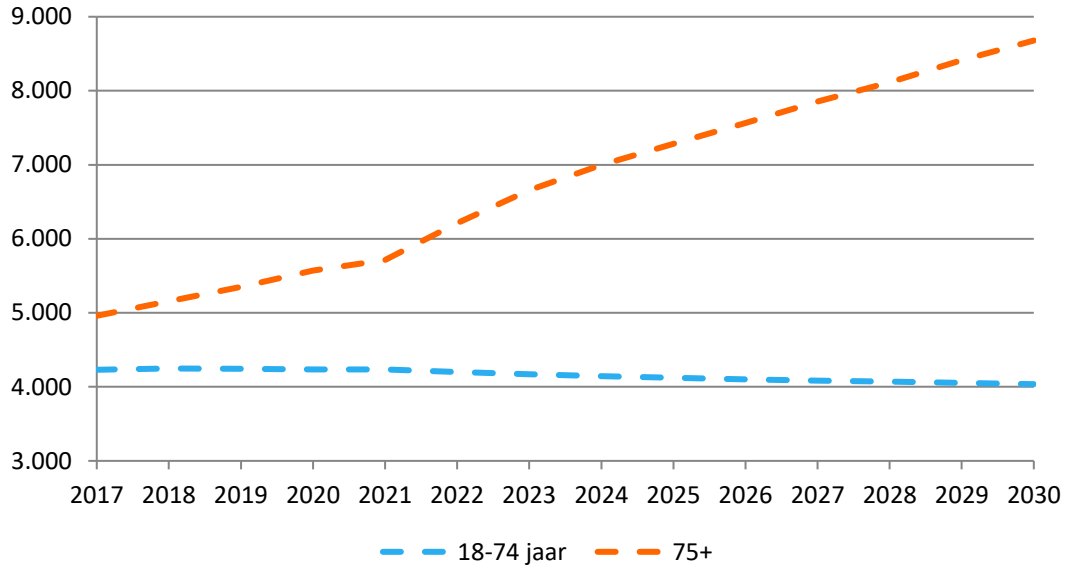

bron: Vektis, waarstaatjegemeente, provincie Zuid-Holland

Het aantal personen met een Wmo-maatwerkarrangement neemt naar verwachting ten opzichte van 2017 met ruim 38% toe tot circa 12.700 personen in 2030. Dit is het gevolg

van de toename van de zorgbehoefte onder 75-plussers, waar het aantal personen met een Wmo-maatwerkarrangement oploopt tot bijna 8.700. Onder 18-74-jarigen daalt het zorggebruik vrijwel gelijk (figuur 6.23).

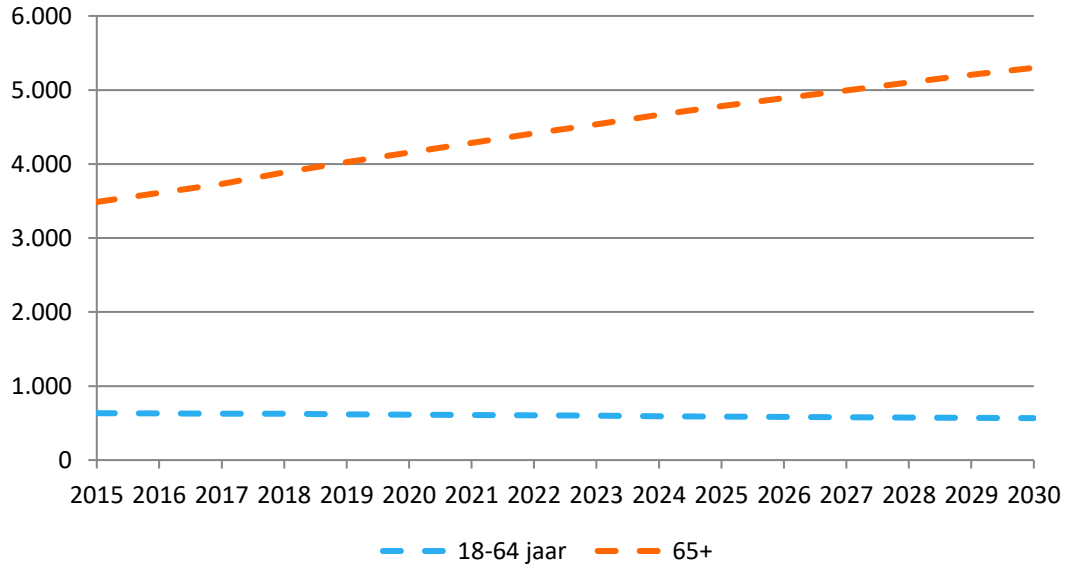
Figuur 6.23 Ontwikkeling aantal personen met een Wmo-maatwerkarrangement, 2017-2030 in de regio Voorne-Putten, absoluut

bron: CBS Statline, provincie Zuid-Holland

Het gebruik van wijkverpleging onder personen van 18 jaar en ouder neemt ten opzichte van 2015 toe met 42% tot bijna 5.850 personen in 2030. Onder personen van 18-64 jaar daalt het zorggebruik licht (figuur 6.24).

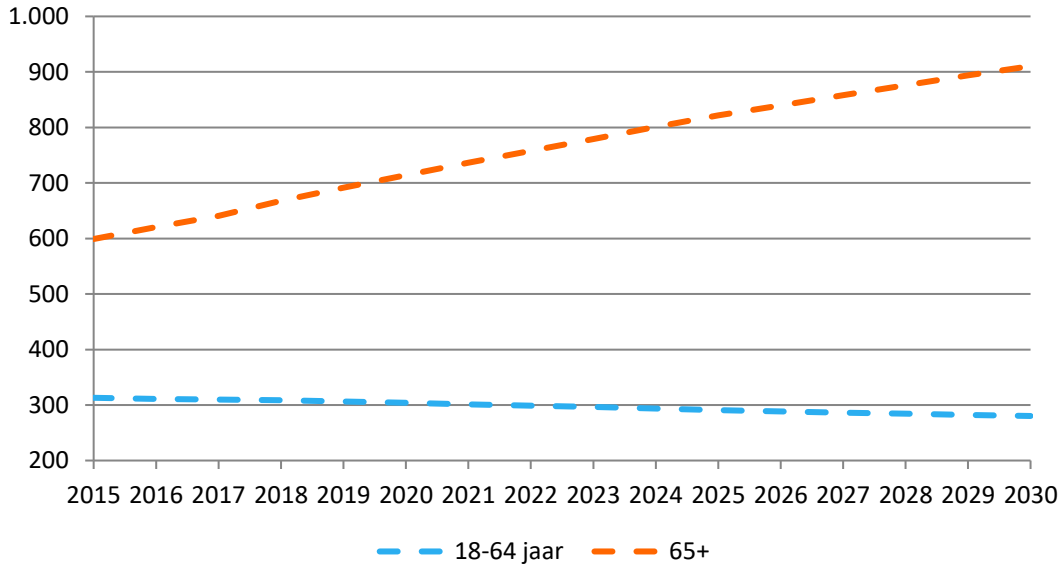
Figuur 6.24 Ontwikkeling aantal personen met wijkverpleging naar leeftijdscategorie in de regio Voorne-Putten, 2017-2030, absoluut

bron: Vektis, waarstaatjegemeente, Provincie Zuid-Holland

Het gebruik van Wlz-zorg thuis onder personen van 18 jaar en ouder neemt toe tot bijna 1.200 zorgvragers, een stijging van bijna 31% ten opzichte van 2015. Onder personen van 18-64 jaar daalt het zorggebruik licht, onder 65-plussers neemt het aantal zorggebruikers toe tot ruim 900 (figuur 6.25).

Figuur 6.25 Ontwikkeling aantal personen met Wlz-zorg thuis naar leeftijdscategorie in de regio Voorne-Putten, 2017-2030, absoluut

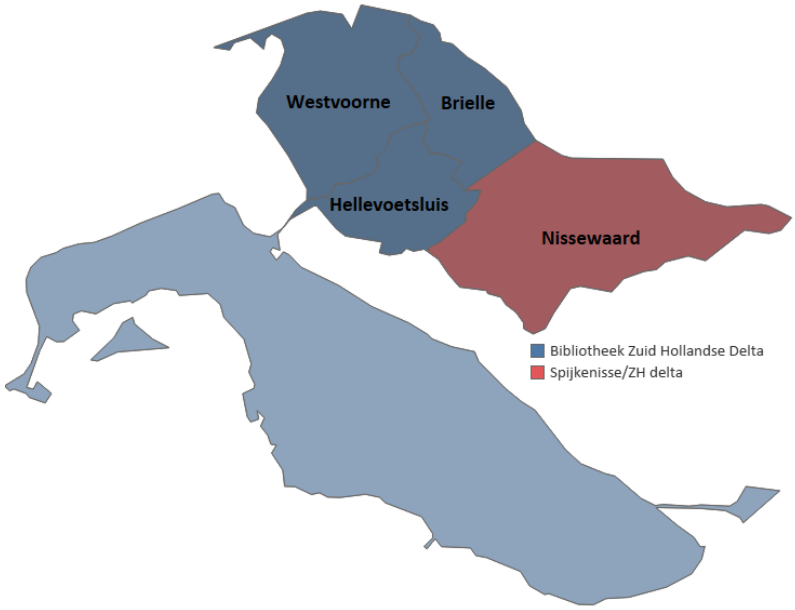
bron: Vektis, waarstaatjegemeente, provincie Zuid-Holland

7 Bibliotheken

7.1 Aanwezigheid van bibliotheken

De regio Voorne-Putten kent 7 bibliotheekvestigingen (2016). Deze bibliotheken zijn verdeeld over 2 organisaties. De bibliotheek Zuid-Hollandse Delta is ook in de regio Goeree-Overflakkee actief (figuur 7.1). De gemiddelde afstand tot een bibliotheek loopt uiteen van 1,2 kilometer in Westvoorne tot 2,4 kilometer in Nissewaard.

Figuur 7.1 Bibliotheekorganisaties in de regio Voorne-Putten en de gemeenten waar de organisaties actief zijn, 2016

bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

Omdat bibliotheken laagdrempelige publieke ruimten zijn, zouden ze zowel op het gebied van de bestrijding van eenzaamheid[37] en het versterken van de leefbaarheid[38] een functie kunnen hebben.[39] De bibliotheek kan bijdragen aan het bestrijden van eenzaamheid door het organiseren van activiteiten waarbij ontmoeting centraal staat. Met name in de wijken met een hoog percentage eenzaamheid en een korte afstand tot de bibliotheek ligt het voor de hand om activiteiten te organiseren die meehelpen om eenzaamheid te bestrijden,

[37] RIGO Research en Advies. Themapublicatie eenzaamheid Maatschappelijke opgaven in relatie tot het bibliotheeknetwerk, maart 2018

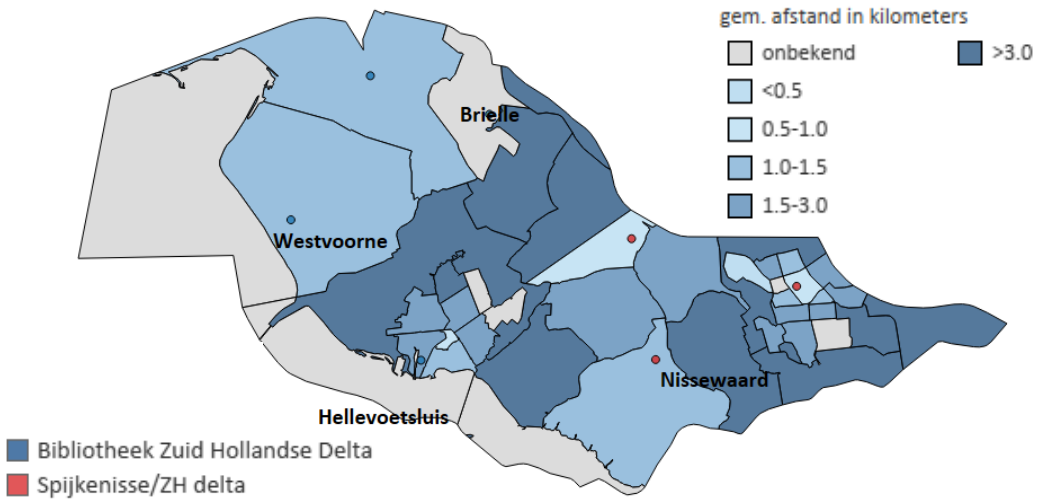
[38] RIGO Research en Advies. Themapublicatie leefbaarheid Maatschappelijke opgaven in relatie tot het bibliotheeknetwerk, maart 2018

[39] In de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen zijn de functies van bibliotheken omschreven, te weten:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

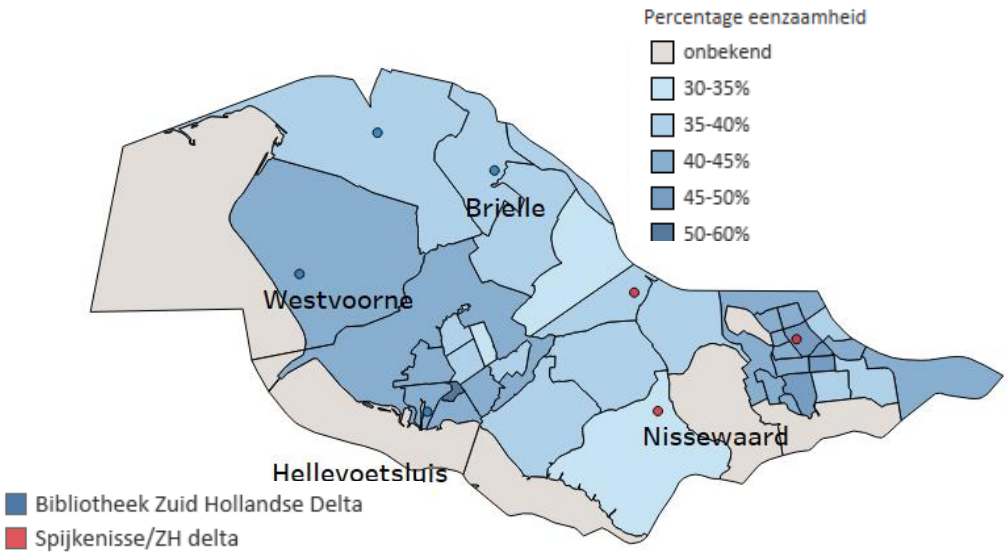
bijvoorbeeld in het centrum van Spijkenisse in gemeente Nissewaard. Voor deze inwoners ligt de bibliotheek vaak op loopafstand (<1 kilometer) wat van belang is omdat juist mensen die minder mobiel zijn, vaak kampen met eenzaamheid (figuren 7.2 en 7.3).

Figuur 7.2 Gemiddelde afstand tot bibliotheekvestigingen per wijk in de regio Voorne-Putten, 2016

bron: RIGO Research en Advies[40]

Figuur 7.3 Bibliotheekvestigingen en eenzaamheid per wijk, 2012, percentage

bron: RIGO Research en Advies[41]

[40] Op basis van de Modelschatting RIVM eenzaamheid per wijk, zoals gebruikt voor de publicatie Cozijnsen E en Bakker W,]. Themapublicatie eenzaamheid. Maatschappelijke opgaven in relatie tot het bibliotheeknetwerk. Amsterdam: Rigo Research en Advies, 2018.

[41] Leefbaarheidscores uit de Leefbaarometer 2014, zoals gebruikt voor de publicatie Cozijnsen E en Bakker W,]. Themapublicatie leefbaarheid. Maatschappelijke opgaven in relatie tot het bibliotheeknetwerk. Amsterdam: Rigo Research en Advies, 2018.

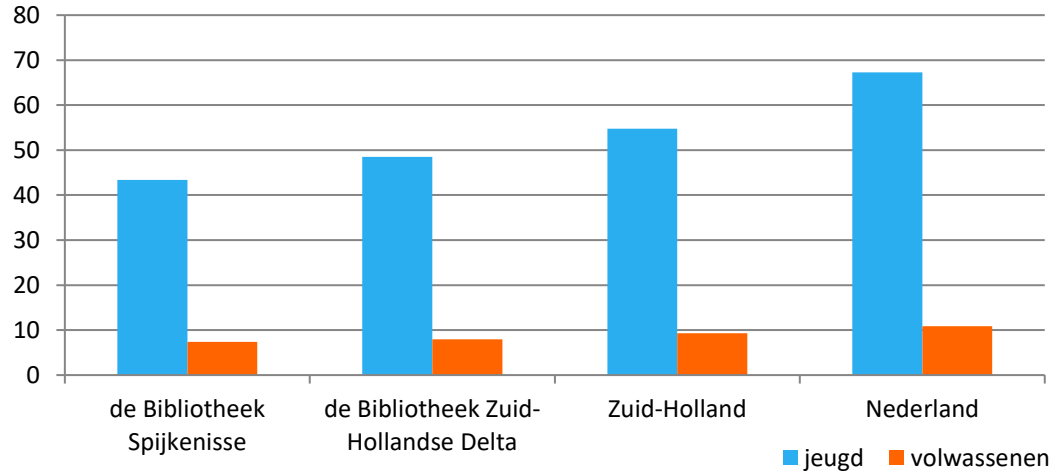
7.2 Gebruik bibliotheek

7.2.1 Leden

Kinderen en jongeren zijn veel vaker lid van de bibliotheek dan volwassenen. Dit komt waarschijnlijk doordat het lidmaatschap voor kinderen en jongeren gratis is. Beide bibliotheekorganisaties in de regio bieden gratis lidmaatschap aan tot en met 17 jaar.

De bibliotheken in de regio Voorne-Putten hebben relatief minder jeugd- en volwassen leden dan in Zuid-Holland en Nederland (figuur 7.4).

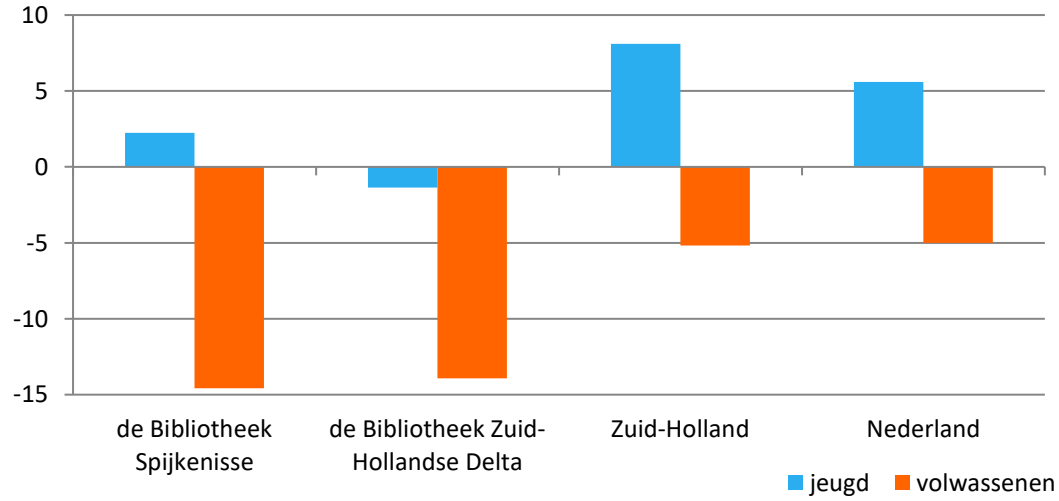
Figuur 7.4 Aantal inwoners lid van een bibliotheek, 2016, percentage

bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

In 2016 neemt het aandeel leden onder volwassenen relatief meer af dan in Zuid-Holland en Nederland. Vooral de Bibliotheek Spijkenisse heeft in 2016 een relatief hoge afname van volwassen leden, maar laat een kleine groei van jeugdleden zien. Daarentegen vindt er een lichte daling van het aandeel jeugdleden van de Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta plaats. Dit gaat tegen de trend in Zuid-Holland en Nederland in (figuur 7.5).

Figuur 7.5 Saldo van in- en uitschrijvingen van leden, 2016, percentage

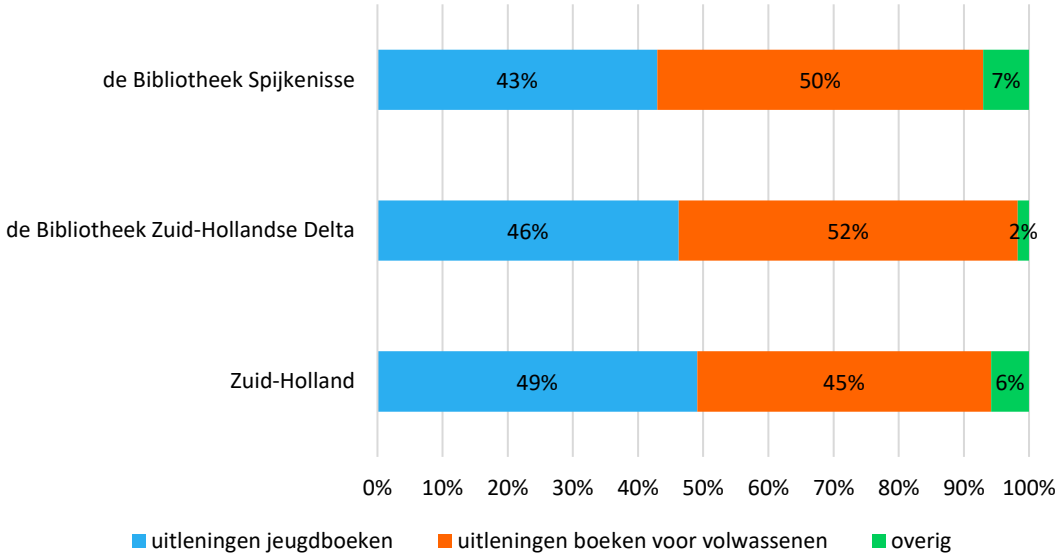

bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

7.2.2 Materialen

Boeken zijn de belangrijkste zaken die mensen lenen bij een bibliotheek. In vergelijking met Zuid-Holland worden er in de Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta weinig andere materialen geleend. De Bibliotheek Spijkenisse daarentegen leent relatief vaker andere materialen uit dan Zuid-Holland (figuur 7.6).

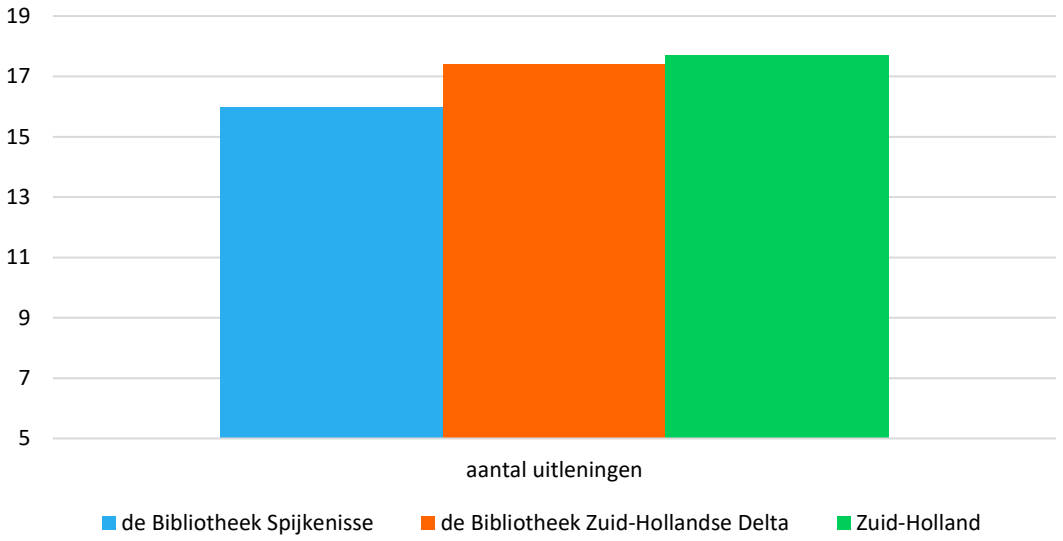
Figuur 7.6 Uitleningen bibliotheek naar materiaalsoort, 2016, percentage

bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

In de bibliotheken van de regio Voorne-Putten lenen leden minder materialen dan gemiddeld in Zuid-Holland (figuur 7.7).

Figuur 7.7 Gemiddeld aantal geleende materialen per lid, 2016, absoluut

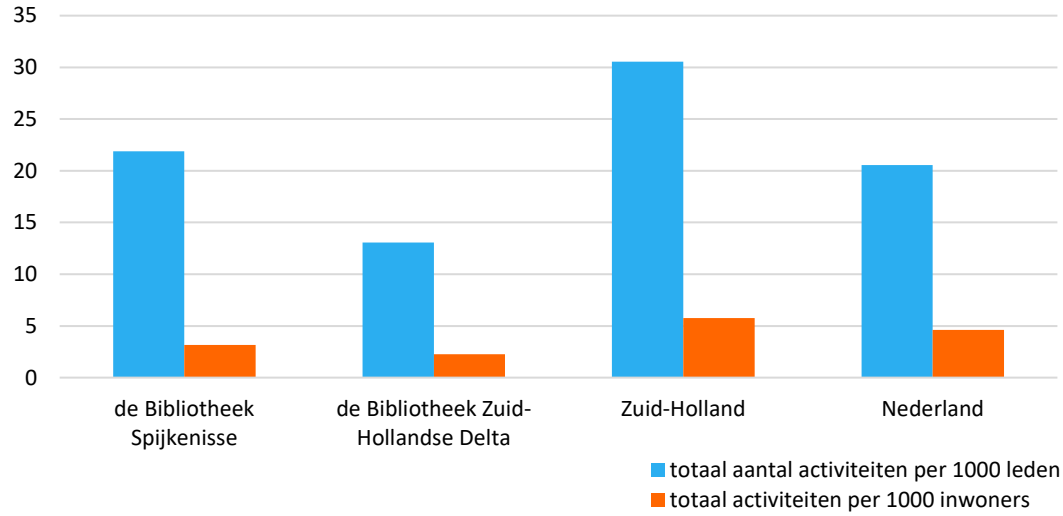
bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

7.2.3 Activiteiten

In totaal zijn de vestigingen van de Bibliotheek Spijkenisse in 2016 ongeveer 166.000 keer bezocht. Dit komt neer op gemiddeld ruim 230 bezoeken per 100 inwoners. Het bezoekersaantal van de Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta is onbekend.

De bibliotheken in de regio Voorne-Putten verzorgen verhoudingsgewijs minder activiteiten dan in Zuid-Holland (figuur 7.8).

Figuur 7.8 Aantal activiteiten, 2016, absoluut

bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

Naast het organiseren van activiteiten huisvesten veel bibliotheken informatiepunten. Dit zijn soms informatiepunten die direct gerelateerd zijn aan boeken lezen. Dit betreft bijvoorbeeld het Makkelijk Lezen Plein voor kinderen met dyslexie of een Anders Lezen Plein voor mensen met functionele of visuele beperkingen. Daarnaast zijn er informatiepunten voor meer maatschappelijke ondersteuning, zoals een mantelzorgpunt, een juridisch informatiepunt of een jeugdpunt. Ook zijn er veel bibliotheken informatiepunten rond erfgoed, kunst en cultuur. In de regio Voorne-Putten heeft de Bibliotheek Spijkenisse relatief de meeste informatiepunten voor inwoners van de regio; dit is tevens meer dan gemiddeld in Zuid-Holland en Nederland (tabel 7.1).

Tabel 7.1 Informatiepunten in bibliotheken

	juridisch	gezondheid	historisch	jeugd	anders	gemiddeld aantal informatie-punten per gemeente in ver-zorgingsgebied
de Bibliotheek Spijkenisse	1				belastingwinkel (1) taalhuis (1)	3,0
de Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta	1				vrijwilligersinformatiepunt (2); taalpunt (1)	0,8
Zuid-Holland	15	13	22	11	84	2,4
Nederland	24	34	93	43	312	1,3

bron: rijksoverheid.nl, WOB-verzoeken

Bijlage Werkwijze

Data verzamelen, controleren, bewerken en opslaan

De door de provincie aangeleverde gegevenslijst vormde de basis voor de dataverzameling. De gegevens zijn zo veel mogelijk op gemeente- en regioniveau verzameld voor de jaren 2007 tot en met 2017. Een deel van de gevraagde gegevens was beschikbaar via Statline van het CBS. Behalve van CBS-gegevens hebben we ook gegevens gebruikt uit andere bronnen zoals DUO en het Bedrijvenregister Zuid-Holland.

Alle verzamelde gegevens hebben we gecontroleerd op interne consistentie. Waar we afwijkingen hebben aangetroffen hebben we navraag gedaan bij de betreffende dataleverancier. Om vergelijkingen door de tijd heen mogelijk te maken, hebben we de data waar nodig geconverteerd naar de huidige gemeentelijke indeling. Dit proces is een vrijwel geheel geautomatiseerd proces.

Met betrekking tot de locaties van voorzieningen zijn wij in onze dataverzameling uitgegaan van het meest recente peiljaar. We hebben ons zo veel gericht op vestigingsniveau en niet op het niveau van de hoofdlocatie. Waar de bron extra informatie (bijvoorbeeld aantal leerlingen) bevat, hebben wij deze als attributen in de shapefiles opgenomen. Alle locaties zijn via de geocodeerservice van PDOK voorzien van coördinaten in het rd new-stelsel (EPSG 28992).

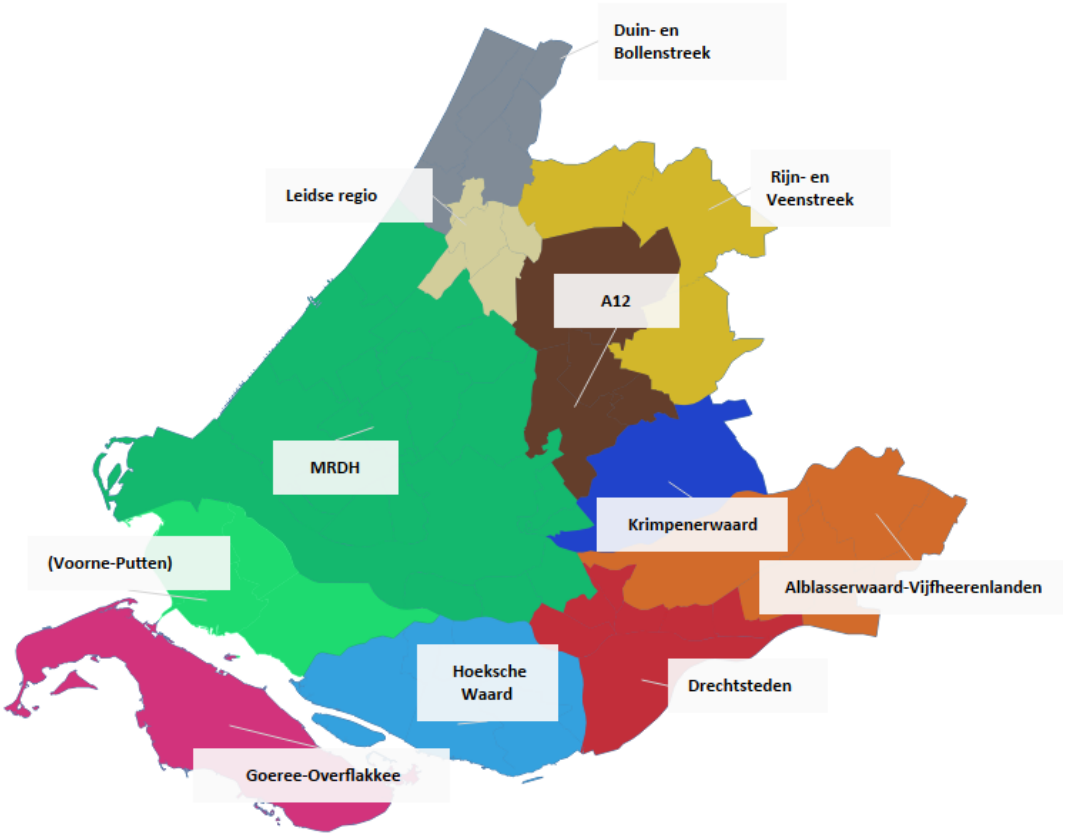
De data zijn in CSV-formaat en in shapefiles aan de provincie beschikbaar gesteld. Ook zijn de verzamelde data bij Tympaan opgeslagen. Hiermee zijn de data geborgd en kunnen als basis dienen voor toekomstige updates.

Regio-indeling

We hebben voor onderstaande elf Zuid-Hollandse regio's een maatschappelijk profiel opgesteld:

Leidse Regio, Duin- en Bollenstreek, Rijn- en Veenstreek, A12 Gouwe, Krimpenerwaard, Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), Voorne-Putten, Drechtsteden, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee.

Figuur 1 Regio-indeling voor maatschappelijke gebiedsprofielen

Opstellen van een maatschappelijk gebiedsprofiel

Een maatschappelijk gebiedsprofiel biedt aan de hand van indicatoren op het terrein van onder meer demografie, onderwijs, economie en arbeidsmarkt, inkomen en vermogen en zorg inzicht in hoe een gebied ervoor staat in vergelijking met Zuid-Holland en Nederland. Dit geeft de provincie de kennis over sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen die nodig is om tot een integrale gebiedsgerichte aanpak te komen. Wij hebben op twee manieren per gegeven/indicator vastgesteld hoe een gebied zich verhoudt tot Zuid-Holland en Nederland:

- **op basis van de data van het laatst beschikbare jaar**. Aan de hand van de gegevensverdeling is bepaald of de vergelijking door middel van de mediaan of het gemiddelde wordt gemaakt.
- **op basis van de ontwikkeling in de tijd.** Met behulp van een index is weergegeven hoe de indicator zich heeft ontwikkeld (stijging/daling) in vergelijking met Zuid-Holland en Nederland. Indien mogelijk/beschikbaar is er ook een index van de prognose weergegeven, eventueel op basis van extrapolatie.

Om op een juiste manier te vergelijken zijn (naast absolute) relatieve gegevens in de profielen opgenomen. Relatieve gegevens zijn berekend door de absolute gegevens af te zetten tegen de doelpopulatie. Dit kan de gehele bevolking betreffen, maar ook een gedeelte hiervan. Zo zijn bijvoorbeeld voortijdige schoolverlaters gekoppeld aan het totaal aantal leerlingen van het voortgezet onderwijs en mbo.